

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu
Program Ochrony Środowiska dla
Powiatu Skarżyskiego
na lata 2017-2020
z perspektywą do roku 2024

opracowany przez:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax: 41 372 49 75
e-mail: basz@post.pl
www.basz.pl

przy współpracy:

Starostwa Powiatowego
w Skarżysku-Kamiennej

Skarżysko-Kamienna 2017

Spis treści

SPIS TREŚCI	2
1. WPROWADZENIE	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA I CEL PROGNOZY	4
1.2. ZAWARTOŚĆ MERYTORYCZNA „PROGNOZY...”	4
1.3. ZAWARTOŚĆ „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SKARŻYSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024”	5
1.4. CELE "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SKARŻYSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024"	6
2. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO NA TERENIE POWIATU SKARŻYSKIEGO	7
2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU SKARŻYSKIEGO.....	7
2.2. GLEBY	8
2.3. WODY PODZIEMNE	8
2.4. WODY POWIERZCHNIOWE	11
2.5. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	11
2.6. ZASOBY PRZYRODNICZE I LASY	13
2.6.1. Lasy.....	13
2.6.2. Obszary chronione	13
2.7. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	20
2.8. HAŁAS I PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	20
2.9. GOSPODARKA ODPADAMI.....	22
3. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENIE POWIATU SKARŻYSKIEGO ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU POŚ	23
3.1. DEGRADACJA GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI.....	23
3.2. ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH.....	24
3.3. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	26
3.4. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	28
3.5. HAŁAS.....	28
3.6. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	29
4. GŁÓWNE CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM ORAZ ICH UWZGLĘDNIENIE PODCZAS OPRACOWANIA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA...”	29
5. ZADANIA UJĘTE W PROJEKCIE „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SKARŻYSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024”	37
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	47
6.1. MATRYCA WPŁYWÓW ZADAŃ POŚ NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	47
6.2. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA, CZAS TRWANIA, ZASIĘG, CZĘSTOTLIWOŚĆ I ODWRACALNOŚĆ ODDZIAŁYWAŃ.....	62
6.3. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	63
6.4. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ SKUMULOWANYCH	75
6.5. ODDZIAŁYWANIE PLANOWANYCH INWESTYCJI.....	75
6.5.1. Oddziaływanie planowanych inwestycji na poszczególne formy ochrony przyrody	75
6.5.2. Oddziaływanie planowanych inwestycji na elementy przyrody.....	90
6.5.3. Oddziaływanie planowanych inwestycji na zdrowie i życie ludzi.....	99
7. ROZSTRZYGNĘCIA ADMINISTRACYJNE DLA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	101
8. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SKARŻYSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024”	103
9. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ SŁUŻĄCYCH ZAPOBIEGANIU, OGRANICZANIU LUB KOMPENSACJI PRZYRODNICZEJ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ PROJEKTU POŚ DLA POWIATU SKARŻYSKIEGO	103

10. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROJEKCIE POŚ DLA POWIATU SKARŻYSKIEGO	106
11. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE PROJEKTU "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SKARŻYSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024"	106
12. NIEDOSTATKI I BRAKI MATERIAŁÓW UTRUDNIAJĄCE OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	107
13. INFORMACJE KOŃCOWE	107
13.1. METODY WYKORZYSTANE PRZY OPRACOWANIU „PROGNOZY...” I ANALIZIE "PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY..."	107
13.2. METODY ANALIZY REALIZACJI SKUTKÓW "PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA..."	108
13.3. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU POŚ.....	108
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	108

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna i cel Prognozy

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” jest art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 353 ze zm.). Artykuł ten zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to ze stosowaniem w prawodawstwie polskim postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zgodnie z zapisami ustawowymi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: „strategii rozwoju regionalnego (...) polityki, strategii, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystania terenu, opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji (...) polityk, strategii, planów lub programów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000”.

Nadrzędnym celem „Prognozy...” jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu zapisów projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” jak również sformułowanie zaleceń o charakterze przeciwdziałania lub minimalizacji dla wszelkich jego negatywnych oddziaływań. „Prognoza...” winna wspierać proces decyzyjny dla realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska.

Celem przeprowadzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko...” jest:

- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”
- ocena potencjalnych skutków środowiskowych wdrażania zapisów dokumentu
- przygotowanie ewentualnych wytycznych, które pozwolą na udoskonalenie końcowej wersji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego ...”.

1.2. Zawartość merytoryczna „Prognozy...”

Zawartość niniejszej „Prognozy...” wynika z powyżej przedstawionej ustawy dotyczącej udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

W sprawie przeprowadzenia procedury środowiskowej do dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” Powiat Skarżyski wystąpił z pismami do:

- Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach (odpowiedź: znak pisma – NZ.9022.5.286.2016 z dnia 11.01.2017r.)
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach (odpowiedź: znak pisma – WPN-II.411.19.2016.MK z dnia 24 października 2016 r.)

„Prognoza oddziaływania na środowisko” powinna:

1. zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
2. określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
3. określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
4. obszary NATURA 2000,
5. inne istniejące i projektowane obszarowe formy ochrony,
6. określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
7. określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, oraz pozytywne i negatywne, na środowisko, w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz
8. przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
9. przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
10. zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
11. zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
12. zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
13. zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

1.3. Zawartość „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Zgodnie z Ustawą „Prawo ochrony środowiska” jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek opracowania „Programu Ochrony Środowiska”.

Poprzedni „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020” przyjęty został Uchwałą Nr 306/XLIII/2013 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 29 listopada 2013r.

Celem programu jest przeprowadzenie analizy stanu obecnego środowiska naturalnego w powiecie oraz określenie kierunków działań bieżących i długofalowych samorządu w zakresie ochrony środowiska.

Projekt "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024" opracował zespół konsultantów PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik (Końskie, ul. Polna 72).

Projekt "Programu..." składa się z części:

- Przedmiot i zakres opracowania
- Podstawy i cel opracowania
- Metodyka opracowania programu
- Charakterystyka powiatu
- Działania samorządu powiatu w latach 2011-2015
- Ocena stanu środowiska w poszczególnych obszarach przyszłej interwencji
- Adaptacja do zmian klimatu
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
- Działania edukacyjne
- Monitoring środowiska
- Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym
- Analiza SWOT
- Cele, kierunki interwencji oraz zadania i ich finansowanie
- Zarządzanie ochroną środowiska
- Wdrażanie programu ochrony środowiska dla powiatu skarżyskiego
- Procedura opiniowania oraz konsultacji społecznych projektu programu
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym

1.4. Cele "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024"

Priorytety w zakresie ochrony środowiska dla powiatu to:

- poprawa stanu środowiska w poszczególnych obszarach interwencji powiatu skarżyskiego
- przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy powiatu skarżyskiego

Działania w Programie realizowane będą w podziale na obszary interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

2. Analiza stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu skarżyskiego

2.1. Ogólna charakterystyka powiatu skarżyskiego

Powiat Skarżyski leży w centralno-północnej części województwa świętokrzyskiego. Graniczy z powiatami województwa świętokrzyskiego: Starachowickim, Koneckim i Kieleckim, oraz województwa mazowieckiego: z Powiatem Szydłowieckim. Powiat Skarżyski tworzy 5 gmin:

- Skarżysko-Kamienna – gmina miejska, jednocześnie miasto powiatowe,
- Suchedniów – gmina miejsko-wiejska,
- gminy wiejskie: Bliżyn, Łączna i Skarżysko Kościelne.

Powierzchnia ogólna Powiatu wynosi 395,5 km². Powiat Skarżyski liczy ogółem 77039 mieszkańców (wg stanu na 31.12.2015r.), największe skupiska ludności występują w miastach i miejscowościach będących siedzibami gmin.

Powiat jest korzystnie ulokowany pod względem komunikacyjnym – krzyżują się tu znaczące szlaki komunikacyjne: droga ekspresowa Nr 7 wiodąca z Gdańska przez Warszawę, Skarżysko-Kamienna i Kraków do granicy ze Słowacją oraz droga Nr 42 na kierunku Łódź – Skarżysko-Kamienna - Rzeszów, łącząca równocześnie największe przemysłowe miasta północy województwa świętokrzyskiego.

Struktura powierzchniowa gospodarstw rolnych charakterystyczna dla całego regionu jest niekorzystna, nie zapewniająca efektywności produkcji. Przewagę stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1 ha do 5 ha (56% ogólnej powierzchni użytków rolnych).

Powiat Skarżyski posiada duże walory krajobrazowe i rekreacyjne – poza terenami pod ochroną, dużą powierzchnią lasów są atrakcyjne zbiorniki wodne z bazą rekreacyjną (Rejów, Bernatka, Suchedniów, Mostki, Jaśle i zalew Bliżyński) oraz szlaki turystyczne.

Zgodnie z podziałem fizykogeograficznym teren Powiatu Skarżyskiego należy do makroregionu Wyżyna Kielecka, obejmującego znaczną część Płaskowyżu Suchedniowskiego oraz fragmenty mezoregionów: od północy Garbu Gielniowskiego i Przedgórze Łżeckiego oraz od południa Gór Świętokrzyskich.

Głównymi osiami morfologicznymi Powiatu są, prostopadłe do siebie, doliny rzek Kamiennej i Kamionki. Dolina rzeki Kamiennej, o długości ok. 28 km w obrębie Powiatu i generalnym przebiegu W-E, posiada rzędne dna wahające się w granicach 280-217 m n.p.m. przy spadku podłużnym 0,2 %. Dolina rzeki Kamionki o długości 17 km i przebiegu S-N leży w całości na terenie Powiatu. Jej tereny źródłiskowe położone w rejonie Gozdu znajdują się na wysokości ok. 360 m n.p.m., a ujście do Kamiennej na rzędnej ok. 235 m n.p.m. Spadek podłużny doliny wynosi 0,7 %.

Na południe od doliny Kamiennej wznosi się wysoczyzna Płaskowyżu Suchedniowskiego. Średnia jej wysokość waha się w granicach 340 – 350 m n.p.m. osiągając w kilku kulminacjach rzędne 390 i 407 m n.p.m. Od doliny Kamiennej jest ona oddzielona wyraźną krawędzią w formie długich stoków o wysokości ok. 50 – 60 m. Wysoczyzna rozcięta jest doliną Kamionki, w rejonie Suchedniów – Skarżysko-Kamienna głębokość rozcięcia wynosi 40 – 50 m.

Południowy fragment powierzchni Powiatu w rejonie wsi Klonów, gm. Łączna, leży w obrębie Pasma Klonowskiego osiągającego kulminację na Bukowej Górze (483 m n.p.m) należącego do Gór Świętokrzyskich.

Północno-zachodni fragment powierzchni Powiatu położony na północ od doliny Kamiennej obejmuje swym zasięgiem wysoczyznę Garbu Gielniowskiego o średniej wysokości 300–320 m n.p.m. z kulminacją na Górze Altana 408 m n.p.m.

Północno-wschodni kraniec Powiatu, w rejonie Skarżyska Kościelnego, należy do Przedgórze Łżeckiego. Jest to teren dość nisko położony w stosunku do otaczających go wysoczyzn o średniej rzędnej wahającej się w granicach 230–240 m n.p.m. z kulminacją na Grzybowej Górze (254 m n.p.m.).

2.2. Gleby

W granicach Powiatu Skarżyskiego wyróżnia się (wg klasyfikacji M. Strzemeskiego) suchedniowski region gleb wykształconych na utworach piaskowcowych dolnego triasu, północno-łysogórski region gleb wykształconych na piaskowcowym paleozoiku oraz częściowo gielniowsko-skarżyski region gleb wykształconych na piaskowcowym retyku i liasie.

Największe rozprzestrzenienie posiadają gleby biellicowe z płytkim poziomem próchnicznym i brunatne wytworzone z piasków, glin i iłów. Są to gleby kamieniste i mocno zakwaszone. W dolinach rzecznych występują gleby pochodzenia organicznego i mineralnego: mady rzeczne, gleby mułowe, mułowo-torfowe, torfowe i murszowe.

Na obszarze Powiatu Skarżyskiego dominują gleby o niskiej wartości produkcyjnej. Zdecydowana większość należy do klasy bonitacyjnej od IVa do VI, głównie są to kompleksy żytnie słabe i naj słabsze (żytnio-łubinowe). Niewielki areał zajmują gleby klasy IIIa i IIIb, tworzące kompleksy pszenne: dobry i wadliwy (północno-łysogórski region gleb).

2.3. Wody podziemne

Na obszarze Powiatu Skarżyskiego wody podziemne występują w poziomach: sylursko-dewońskim, triasowym, jurajskim i czwartorzędowym.

Sylursko-dewoński poziom wodonośny – związany jest z kompleksem piaskowcowym wykształconym w postaci piaskowców wiśniowych z wkładkami łupków ilasto-mułkowych syluru (warstwy klonowskie) oraz piaskowców kwarcytowych dolnego dewonu. Występuje na południowych stokach Pasma Klonowskiego (rejon wsi Klonów), na południowym skraju Powiatu. Zbiornik ma charakter szczelinowy, zwierciadło wody najczęściej występuje pod niewielkim ciśnieniem. Zbiornik ten ma małe zasoby, poziom wodonośny nie posiada warstwy izolującej i jest bardzo wrażliwy na zanieczyszczenie. Zbiornik posiada znaczenie lokalne – ujęcia wody dla wsi Klonów.

Dewoński poziom wodonośny – związany jest z węglanowymi utworami dewonu środkowego i górnego (wapienie). Na terenie Powiatu występuje na powierzchni ok. 1 km² u podnóża Pasma Klonowskiego (rejon wsi Zagórze, gm. Łączna). Stanowi on zachodni kraniec Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 419 – Bodzentyn (całkowita powierzchnia 52 km²). Jest to zbiornik typu szczelinowo-krasowego, jego zasoby dyspozycyjne wynoszą 12000 m³/dobę, jednak w obrębie Powiatu Skarżyskiego zbiornik nie jest eksploatowany żadną studnią.

Triasowy poziom wodonośny – związany jest głównie z piaskowcami (utworami triasu dolnego) wykształcone w postaci czerwonych, płytowych piaskowców drobnoziarnistych przechodzących facjalnie w mułowce i iły oraz wapienie triasu środkowego. Poziom ten występuje w wąskim pasie wzdłuż północnej granicy kompleksu piaskowcowego na linii Ształas–Bliżyn–Skarżysko-Kamienna.

Jurajski poziom wodonośny występuje na północ od doliny Kamiennej. Warstwę wodonośną stanowią dolnojurajskie piaskowce i piaskowce z przewarstwieniami iłów. Jest to zbiornik typu szczelinowo-porowego. Jest to cenny zbiornik wód podziemnych zaliczony do obszarów wysokiej ochrony (OWO), stanowi on obszar ochronny dla GZWP 415 – Górna Kamienna. Z wód tego poziomu korzystają ujęcia komunalne w Skarżysku Kościelnym i w Pogorzałem.

Czwartorzędowy poziom wodonośny o większym znaczeniu występuje w piaszczysto-żwirowych osadach rzecznych wypełniających doliny Kamiennej, Kamionki i Żarnówki. Poziom ten ujmowany jest przez studnie ujęcia Mesko SP-I i SP-II. W dolinach pozostałych rzek oraz na wysoczyznach poziom ten ma znaczenie tylko lokalne i jest eksploatowany kopanymi studniami gospodarskimi.

Na terenie Powiatu znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: nr 415 – Górna Kamienna oraz 414 – Zagnańsk i w niewielkim fragmencie nr 419 – Bodzentyn oraz 412, 413 - Szydłowiec - Goszczewice.

GZWP 415 – Górna Kamienna leży w całości na terenie Powiatu Skarżyskiego obejmując swym zasięgiem centralną i południową jego część. Jest to zbiornik typu szczelinowo-porowego oraz szczelinowo-krasowego (w obszarze występowania wapieni).

Charakterystyka GZWP:

- zasoby dyspozycyjne - 24500 m³/d,
- moduł zasobowy 1,02 dm³/s/km²,
- potencjalna wydajność otworu studziennego przekracza 70 m³/d przy średniej głębokości otworu poniżej 100 m,
- kierunek przepływu wody w obrębie zbiornika jest bardzo szybki i odbywa się z SW na NE z prędkością ok. 300 m/rok.

Z zasobów GZWP 415 korzystają następujące ujęcia komunalne i większe przemysłowe: gm. Łączna – Czerwona Górka, Zalezianka; gm. Suchedniów - Józefów, Stokowiec; gm. Skarżysko-Kamienna–Bzin, Bór, Bugaj oraz ujęcie Mesko SP II; gm. Bliżyn – Gostków.

GZWP 414 – Zagnańsk obejmuje swym zasięgiem jedynie niewielkie fragmenty południowo-zachodniej części powierzchni Powiatu w rejonie rezerwatu Świnia Góra. Jest to zbiornik typu szczelinowo-porowego charakteryzujący się:

- zasobami dyspozycyjnymi - 48000 m³/d,
- modułem zasobowym - 1,66 dm³/s/km²,
- potencjalną wydajność otworu studziennego przekraczającą 70 m³/d przy średniej głębokości poniżej 100 m.

GZWP 419 – Bodzentyn obejmuje swym zasięgiem fragmenty północnej części gminy Łączna. Jest to zbiornik typu szczelinowo-porowego z okresu jury.

GZWP 412,413 - Szydłowiec - Goszczewice - obejmuje swym zasięgiem fragment północnej części gminy Skarżysko Kościelne. Jest to zbiornik typu szczelinowo-porowego z okresu jury.

Teren powiatu wchodzi w skład jednolitych części wód podziemnych (JCWPd):

- PLGW230098 o nazwie 98
- PLGW2300100 o nazwie 100
- PLGW2300101 o nazwie 101
- PLGW2300121 o nazwie 121.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę JCWPd.

Charakterystyka JCWPd obejmujących teren powiatu skarżyskiego

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Lokalizacja			Ocena stanu		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych
Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZWG	ilościowego	chemicznego	
PLGW230098	98	Środkowej Wisły	Wisła	Warszawa	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW2300100	100	Środkowej Wisły	Wisła	Warszawa	zły (w subczęści)	dobry	zagrożony
PLGW2300101	101	Środkowej Wisły	Wisła	Warszawa	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW2200121	121	Górnej Wisły	Wisła	Warszawa	zły (w subczęści)	dobry	zagrożony

Źródło - Plan Zagospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Wisły - załącznik nr 2

W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, na podstawie art. 4 RDW (dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz w „MasterPlanie dla obszaru dorzecza Wisły” określone zostały cele środowiskowe dla wód powierzchniowych, obszarów chronionych oraz wód podziemnych. Zgodnie z zapisami w/w dokumentu, dla naturalnych części wód celem środowiskowym będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, natomiast dla silnie zmienionych oraz sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego.

Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Wszystkie GZWP występujące na terenie Powiatu Skarżyskiego posiadają strefę ochronną. Głównym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, a w miarę możliwości przywrócenie i zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników oraz zachowanie naturalnej funkcji tych wód w ekosystemie. Eksploatacja wód podziemnych na terenie opracowania prowadzona jest studniami wierconymi. W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia, które znajdują się w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Strefy te dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. W ramach strefy pośredniej wyróżnia się część wewnętrzną przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej oraz część zewnętrzną. Nakazy w strefie bezpośredniej dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni.

W strefach ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy w strefie bezpośredniej m.in.: budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt, rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody. W strefie pośredniej ujęcia wody zakazuje się: budowy nowych ujęć wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę i dla działalności gospodarczej, lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska, lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych, wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi. Ponadto: lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt, budowy nowych zabudowań gospodarczych i mieszkalnych, budowy magazynów nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw, wydobywania kopaliny.

Zadania zawarte w projekcie dokumentu nie naruszają zapisów co do stref ochronnych ujęć wody i GZWP.

2.4. Wody powierzchniowe

Powiat Skarżyski leży na obszarze czterech zlewni drugiego rzędu. Rzeki te to: Kamienna, (obejmująca ok. 85% powierzchni Powiatu), Pilica, Łżanka i Nida. Ponadto zachodnia część Powiatu (rejon Świniej Góry) odwadniana jest przez rzekę Krasną z dopływami należy do zlewni Pilicy. Do zlewni Łżanki należy ciek wypływający z rejonu wsi Kierz Niedźwiedzi. Do zlewni Lubrzanki należą cieki spływające z południowych stoków Pasma Klonowskiego.

Obecnie na terenie Powiatu Skarżyskiego istnieje 6 zbiorników wodnych: „Rejów” na rzece Kamionce, Bernatka na rzece Bernatce (Skarżysko-Kamienna), „Suchedniów” w Suchedniowie na rzece Kamiennej, „Mostki” (gm. Suchedniów) na rzece Żarnówce, „Jaśle” w Łącznej na rzece Jaślana i zbiornik Bliżyński usytuowany na rzece Kamiennej w Bliżynie.

Powiat skarżyski znajduje się w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Kamienna do Bernatki (PLRW20005234312)
- Kamienna od Bernatki do Żarnówki (PLRW2000823435)
- Żarnówka (PLRW20005234369)
- Krasna (PLRW20006254429)
- Oleśnica (PLRW20006234329)
- Świślina do Pokrzywianki bez Pokrzywianki (PLRW20006234839)
- Lubrzanka do Zalewu Cedzyna (PLRW200062164431)
- Łżanka do Małszyńca (PLRW20001723629)

W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” ustalając cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych, brano pod uwagę aktualny stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) warunkiem nie pogarszania ich stanu.

Dla jednolitych części wód powierzchniowych, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu / potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Inwestycje zawarte w projekcie "Programu..." nie będą powodować negatywnych skutków i oddziaływań na wody podziemne i powierzchniowe. Działania dotyczące rozbudowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej są inwestycjami proekologicznymi i nie przyniosą negatywnych skutków. W odniesieniu do budowy zbiorników wodnych - wpływ na wody powierzchniowe i podziemne musi być wykazany w stosunku do konkretnego przedsięwzięcia i jego uwarunkowań.

2.5. Powietrze atmosferyczne

Wpływ na jakość powietrza na obszarach zurbanizowanych mają:

- emisje z komunalnych i przemysłowych źródeł stacjonarnych, w tym głównie z zakładów energetycznych oraz sieciowych i lokalnych źródeł ciepła oraz zakładów produkcyjnych
- emisje liniowe z transportu.

Największą presję na stan powietrza na obszarze większych aglomeracji wywiera energetyczne spalanie paliw. Energetyczne spalanie paliw jest źródłem emisji podstawowej: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu. Stężenia tych substancji w powietrzu wykazują zmienność w ciągu roku – rosną w sezonie grzewczym i maleją latem. Występuje też wyraźna różnica pomiędzy wielkością emisji tych substancji na obszarach miast i poza nimi. Można tu wyodrębnić:

- emitory wysokie (emitory punktowe - duże obiekty przemysłowe) oddziałujące w większych odległościach
- emitory niskie (emitory powierzchniowe - małe zakłady i lokalne kotłownie oraz indywidualne systemy grzewcze mieszkańców) mające wpływ na bezpośrednie ich sąsiedztwo.

Wśród obiektów mogących znacząco pogorszyć stan powietrza atmosferycznego w Powiecie Skarżyskim znajdują się: zakłady przetwórstwa mięsnego, zakłady tworzyw sztucznych, gumowych, stacje obsługi samochodów i stacje paliw płynnych, oczyszczalnie ścieków oraz obiekty infrastruktury społecznej: szkoły gminne, ośrodki zdrowia i kotłownie komunalne.

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i powierzchni ziemi w gminach Powiatu Skarżyskiego związane jest głównie z ciepłownictwem komunalnym i indywidualnym oraz uciążliwą komunikacją. Emisje pyłów i gazów przemysłowych dotyczą głównie dzielnic przemysłowych Skarżyska-Kamiennej oraz 2 obszarów na terenie miasta Suchedniów.

Substancje wprowadzane do powietrza przez ruch samochodowy (emisja ze źródeł liniowych) to: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, sadza, pyły zawierające metale ciężkie, m.in. ołów (emisja ze spalania w silnikach) oraz pyły gumowe (emisja na skutek tarcia opon o nawierzchnię drogi). Najbardziej narażone na emisje spalin są obszary w pobliżu dróg krajowych i wojewódzkich, gdzie natężenie ruchu jest największe. W powiecie skarżyskim długość dróg krajowych wynosi 38,3 km, natomiast drogi wojewódzkiej 7,2 km.

Znaczny wpływ na stan jakości powietrza ma stan infrastruktury technicznej, tj.; stan techniczny dróg, systemy ciepłownicze i sieć gazowa.

Elementem wpływającym na lokalną jakość powietrza jest również emisja napływowa. Największe znaczenie ma emisja przemysłowa z powiatów starachowickiego oraz ostrowieckiego.

2.6. Zasoby przyrodnicze i lasy

2.6.1. Lasy

Naturalnym bogactwem Powiatu Skarżyskiego są lasy które zajmują powierzchnię 23 261,46 ha, w tym:

- lasy publiczne zajmują powierzchnię 19 536,61 ha,
- lasy prywatne 3 724,85 ha,

Lasy państwowe należą do nadleśnictw: Skarżysko, Suchedniów, Zagnańsk i Stąporków.

2.6.2. Obszary chronione

Na terenie Powiatu Skarżyskiego występują indywidualne formy ochrony przyrody funkcjonujące w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych.

PARKI NARODOWE

➤ **Świętokrzyski Park Narodowy** (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. nr 14. poz. 133); Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. R.P. Nr 4, poz. 29), Zarządzenie Nr 32 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 lipca 1992 r. w sprawie nadania statutu Świętokrzyskiemu Parkowi Narodowemu). ŚPN wraz z otuliną występuje tylko w niewielkim fragmencie w granicach Powiatu Skarżyskiego, pomiędzy miejscowościami: Klonów i Zagórze. Utworzony został na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. Park położony jest w centralnej części Gór Świętokrzyskich i obejmuje: pasmo Łysogór (z najwyższym szczytem Łysicą – 612 m n.p.m. i Łysą Górą – 595 m n.p.m.), część Pasma Klonowskiego (z górami Psarską i Miejską), Doliny Wilkowskiej i Doliny Dębniańskiej, a także trzy eksklawy – Górę Chełmową, Las Serwis i Skarpę Zapusty (od roku 1996).

PARKI KRAJOBRAZOWE

➤ **Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy** (Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Wojewody Świętokrzyskiego poz. 3147 z dnia 25.11.2014 r.) położony jest na zachód od drogi nr 7 i w obszarze Powiatu obejmuje gminy: Bliżyn, Suchedniów oraz północno-zachodni fragment gminy Łączna. Park

ten obejmuje ochroną unikatowe zasoby przyrodnicze rejonu świętokrzyskiego oraz liczne obiekty Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. W części zachodniej parku rozciąga się Pasma Oblęgorskie z najwyższym wzniesieniem Górą Sieniewską (444 m n.p.m.). Część wschodnią stanowi zwarty kompleks naturalnych lasów mieszanych Puszczy Świętokrzyskiej. Suchedniowską część parku w 93,2 % zajmują lasy, a grunty orne 3,2 %, natomiast w oblęgorskiej części 59,7 % powierzchni stanowią lasy, a grunty orne 29,9 %. W strefie ochronnej przeważają grunty orne i użytki zielone a lasy zajmują jedynie 10 %. Występują tu prawie wszystkie gatunki drzew i krzewów Niżu Polskiego. Drzewostany są przeważnie mieszane z sosną i jodłą. Osobliwością jest modrzew polski.

➤ **Sieradowicki Park Krajobrazowy** (Uchwała Nr XLIX/873/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Sieradowickiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Wojewody Świętokrzyskiego poz. 18 z dnia 08.01.2015 r.). Park położony jest w północnej części Gór Świętokrzyskich, pomiędzy Doliną rzeki Kamiennej a Doliną Bodzentyńską. Obejmuje on w granicach Powiatu Skarżyskiego południowo-wschodni fragment gminy Suchedniów i niewielki północny fragment gminy Łączna. Park obejmuje zwarty kompleks północno-wschodniego fragmentu Puszczy Świętokrzyskiej. Przeważają tu lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane z udziałem jodły i modrzewia. Wyjątkowym bogactwem odznacza się runo leśne, w którym występują gatunki objęte ochroną prawną.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

➤ **Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu** - Uchwała nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2655). Położony w centralnej części województwa, na płn. i wsch. od miasta Kielce. Najważniejszymi funkcjami obszaru jest ochrona wód powierzchniowych w rzekach oraz ochrona dwóch zbiorników wód podziemnych (GZWP), a także korytarzy ekologicznych dolin rzecznych Lubrzanki, Warkocza, Bielanki i Czarnej Nidy. W obszarze wydzielono strefy krajobrazowe – A,B,C. Obszar zajmuje powierzchnię 26 484,69 ha (w powiecie skarżyskim zajmuje 109,97 ha i obejmuje grunty gminy Suchedniów).

➤ **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej** - Uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3309). Leży w północno- zachodniej części Powiatu Skarżyskiego i w jego granicach obejmuje gminy: Suchedniów, Skarżysko Kościelne. Obszar ten posiada silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Na tym terenie znajduje się Rezerwat „Rydno”. OChK zajmuje powierzchnią ogółem 72 634 ha i obejmuje część Puszczy Łżeckiej oraz dorzecza Kamiennej. Rzeka Kamienna płynie w granicach otuliny Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego a jej prawobrzeżne dopływy Kuźniczka, Kobyłanka, Zebrza, Kamionka odwadniają wschodnią i północną część parku. Potem Kamienna płynie przez otulinę Sieradowickiego Parku Krajobrazowego a jej prawobrzeżne dopływy Żarnówka, Lubianka, Świślina odwadniają całą jego powierzchnię. W dolinie Kamiennej występuje bogactwo fauny reprezentowanej przez jaszczurkę zwinkę, padalca, żmiję zygzakowatą, zaskrońca, zająca, lisa, sarnę, a w ujściowym odcinku wydrę. Wśród ptactwa można spotkać można m.in.: bażanta, bociana czarnego, czajkę, czyża, dzięcioła zielono-siwego.

➤ **Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu (S-OOChK)** - Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świątokrz.

poz. 3154 z dnia 25.11.2014 r.). Położony na terenie otuliny Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, w płn. centralnej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na krajobraz oraz bogactwo ekosystemów i pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych.

Obszar zajmuje powierzchnię 27 514 ha (w powiecie skarżyskim zajmuje powierzchnię 4 824 ha, w tym Bliżyn – 2 551 ha, Łączna - 913 ha, Suchedniów – 1 093 ha, Skarżysko-Kamienna - 267 ha).

➤ **Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu** Uchwała Nr XLIX/881/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. poz. 3155 z dnia 25.11.2014 r.). Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu (SOChK), położony na terenie otuliny Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, zajmuje powierzchnię 15 893 ha (w powiecie skarżyskim zajmuje obszar 840 ha i obejmuje grunty gminy Suchedniów). Rzeźbę terenu ukształtowały pagórkowate tereny Wzgórz Suchedniowskich i pokryte zwartym kompleksem leśnym. Tereny Pasma Sieradowickiego obejmują 51,2% powierzchni gminy, a wraz z otuliną 74,3% powierzchni ogólnej gminy. Na terenie SOChK występują cenne pod względem siedliskowym i gospodarczym drzewostany, a także naturalne wychodnie skał, które podlegają ochronie indywidualnej. SOChK stanowi ważny regionalny węzeł hydrograficzny i obszar źródliskowy dla prawobrzeżnych dopływów Kamiennej (Żarnówki, Lubianki, Świśliny). Na tym obszarze przeważają lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane z udziałem jodły i modrzewia. Wyjątkowym bogactwem odznacza się runo leśne, w którym spośród 52 gatunków prawnie chronionych, 42 objęte są prawną ochroną całkowitą.

➤ **Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu** - uchwała nr XXXV/616/13 dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 01.10.2013r., poz. 3308). K-ŁOCHK ma powierzchnię 98 287 ha, w jego skład wchodzi obszary gmin: Radoszyce, Ruda Maleniecka, Smyków oraz część obszarów gmin: Bliżyn, Końskie, Krasocin, Małogoszcz, Mniów, Łopuszno, Słupia Konecka, Piekoszków, Strawczyn i Stąporków. Obszar utworzono w celu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych. Spełnia także rolę klimatotwórczą i aerosanitarną – poprawiając jakość powietrza atmosferycznego. Blisko połowę jego powierzchni zajmują naturalne kompleksy leśne. Obszar ten zajmuje powierzchnię 98 287 ha (w powiecie skarżyskim zajmuje 4 797 ha i obejmuje grunty gminy Bliżyn).

REZERWATY PRZYRODY

Na obszarze Powiatu Skarżyskiego znajdują się 3 rezerwaty przyrody żywej: Świnia Góra, Dalejów i Ciechostowice, które najlepiej reprezentują wielogatunkowe i prawie naturalne lasy dawnej Puszczy Świętokrzyskiej.

➤ **Rezerwat „Świnia Góra”** jest rezerwatem ścisłym, ze względu na bioróżnorodność i dziewiczość przyrody. Położony jest w środkowej części wzniesienia o nazwie Świnia Góra, m.in. 7 km. Na południowy-zachód od Bliżyna. Został utworzony w 1953 r., na powierzchni 50,78 ha i stanowi przedłużenie łańcucha lasów samsonowsko-suchedniowsko-bliżyńskich o powierzchni 16 000 ha i jest drugim pod względem wielkości na kielecczyźnie. Rezerwat charakteryzuje się: licznymi zabagnieniami i zwartym, wielogatunkowym drzewostanem, puszczańskim krajobrazem. Duży wpływ na glebę i roślinność rezerwatu wywarła eksploatacja rud żelaza (XVII i XVIII wiek). Rudy pozyskiwano metodą odkrywkową kopiąc doły o głębokości 2 – 2,5 m. Zbędny nadkład wyrzucono na powierzchnię. W ten sposób zalegający na głębokości m.in. 1,4 m węgiel wapnia mieszano ze słabszą glebą na

powierzchni, co znacznie użyźniło glebę. Istniejący drzewostan powstał z naturalnych odnowień i samosiewów na terenach nieużytkowanych rolniczo. Jest to przykład wtórnej sukcesji ekologicznej. Stanowi on ostoję dla licznych gatunków zwierząt. Flora rezerwatu liczy 345 gatunków roślin naczyniowych. Drzewa i krzewy reprezentowane są przez 38 gatunków. Występują tu 22 gatunki roślin górskich i 20 gatunków roślin chronionych, 100 gatunków mchów i 70 gatunków porostów. Świat zwierząt odpowiada gatunkom spotykanym w całym kompleksie lasów, są tu duże ssaki (jelenie, łosie, sarny, dziki) i mniejsze (zające, borsuki, wiewiórki, lisy, kuny leśne, łasice, popielice, orzesznice, myszy leśne, badylarki i nietoperze). W ostatnich latach w okolicy rezerwatu pojawiły się bobry oraz wataha wilków. Ptaki to: kukułka, dzięcioł, bocian czarny, kruk. Płazy reprezentują: żaby, ropuchy, rzekotka drzewna, a gady: jaszczurki zwinka i żyworodna, zaskroniec, padalec i żmija zygzakowata. Występują tu rzadko spotykane motyle – pokłonnik osinowiec, mieniak strużnik i mieniak tęczowiec. W pobliżu rezerwatu rosną pomnikowe drzewa osiągające znaczne rozmiary.

➤ **Rezerwat „Dalejów”** jest rezerwatem leśnym objętym ochroną częściową. Powierzchnia rezerwatu wynosi 87,58 ha. Rezerwat znajduje się na terenie wsi Wołów w odległości około 4,0 km na południe od Bliżyna. Różnica poziomów pomiędzy najwyższym punktem położonym w pobliżu tzw. „drogi górniczej” (355 m n.p.m.), a najniższym znajdującym się w północnej części rezerwatu bagnem (m.in. 315 m n.p.m.) wynosi 40 metrów. Drzewostany uważane są za pozostałości dawnej Puszczy Świętokrzyskiej. Tworzy je głównie jodła i modrzew polski oraz buk, dąb, sosna, świerk, brzoza, jawor, osika i olsza. Wiek drzewostanów określa się na 80 do 150 lat, przy czym wiele dorodnych okazów modrzewia, a także jodły, buka i dębu osiągnęło 180 i więcej lat, oraz rozmiary drzew pomnikowych. Równie zróżnicowane jest drugie piętro lasu, które tworzą drzewa w wieku 20 do 70 lat. Osobliwością przyrodniczą rezerwatu jest modrzew polski rodzimego pochodzenia, odnawiający się z samosiewu i stanowiący gatunek główny lub domieszkowy. W granicach rezerwatu znajduje się, pozostały po XIX wieku i kopalni rudy żelaza kanał o głębokości na 4 m i szerokości 6 m (nazwa miejscowa Stolnia). Dawniej przez dzisiejszy teren rezerwatu przebiegała kolejka wąskotorowa, która służyła do wywozu rudy żelaza i drewna. Na terenie rezerwatu usytuowany jest pomnik przyrody „Piekło Dalejowskie”, który tworzą liczne formy skalne: ścianki, małe urwiska, progi, stoły i bloki skalne o wysokości 1 – 4 m., występujące w kilku grupach w pasie o długości około 130 m i szerokości około 30 m. Skałki, zbudowane z piaskowców triasowych, tworzą grupy oddzielone od siebie szczelinami o szerokości 1 – 2 m, nabierającymi cech korytarzy.

➤ **Rezerwat „Ciechostowice”** utworzony w 1953 r. jest rezerwatem leśnym, częściowym. Jego powierzchnia wynosi 7,45 ha. Lasy wchodzące w skład rezerwatu porastają południowo-zachodnie zbocze wzniesienia wchodzącego w skład Garbu Gielniowskiego. W rezerwacie stwierdzono występowanie 106 gatunków roślin naczyniowych (łącznie z gatunkami synantropijnymi) i 52 gatunki mszaków. Ponadto ukształtowały się tu zbiorowiska leśne o charakterystycznym składzie i strukturze. Współczesne drzewostany składają się głównie z jodły pospolitej z udziałem: sosny zwyczajnej, modrzewia europejskiego – odmiana polska, dębu bezszypułkowego. Rzadziej występuje: buk zwyczajny, świerk pospolity, jarząb pospolity. Z krzewów pojawia się kruszyna pospolita i bez koralowy, natomiast runo leśne jest ubogie i przeważają w nim gatunki borowe. Rezerwat znajduje się na obszarze naturalnego występowania modrzewia polskiego (okolice Majdowa). Rezerwat znajduje się na trasie szlaków turystycznych: zielonego Chlewiska – Majdów, niebieskiego Pogorzałe – Kuźniaki lub czarnego Sołtyków PKP – rezerwat „Ciechostowice”.

POMNIKI PRZYRODY

W powiecie znajduje się 45 pomników przyrody, w gminie: Skarżysko-Kamienna – 8 szt., Suchedniów – 7 szt., Bliżyn – 16 szt., Łączna – 4 szt., Skarżysko Kościelne – 10 szt.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

W gminie Suchedniów w miejscowości Mostki (działka Nr 1134/1) znajduje się stanowisko dokumentacyjne w formie naturalnej wychodni szarych piaskowców (S-0008), przyjęte Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego z dnia 19.02.2002r., nr 17/2002. Jest to stanowisko w formie wychodni z piasków triasowych o dł. 40 m i wys. 1-5 m.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie gminy Bliżyn znajduje się 6 użytków ekologicznych:

- śródleśne bagna o powierzchni 0,86 ha, 2,52 ha, 1,07 ha, 3,52 ha i 2,65 ha
- podmokłe pastwisko o pow. 5,55 ha.

OBSZARY NATURA 2000 MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY ZATWIERDZONE PRZEZ KOMISJE EUROPEJSKĄ W DECYZJI NR 2011/64/UE Z DNIA 10.01.2011

➤ **Lasy Suchedniowskie (PLH260010)**

Tzw. Węzeł Suchedniowski (część wschodnia Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego). W powiecie skarżyskim zlokalizowany jest na terenie gminy Suchedniów (2306,89 ha), Skarżysko-Kamienna (78,65 ha), Bliżyn (6295,94 ha) i Łączna (2150,59 ha). Obszar ten prócz cennej roli przyrodniczej stanowi ważny międzyregionalny źródłiskowy węzeł hydrograficzny. Stąd bierze początek wiele rzek (m.in. Krasna, Bobrza i Kamionka) należących do trzech zlewni: Kamiennej, Pilicy i Nidy. Teren ten zabezpiecza również zasoby zbiorników wód podziemnych (GZWP – 415 „rz. Górna Kamienna”), pełni rolę klimatotwórczą oraz kulturową (skupia pozostałości historycznego górnictwa i hutnictwa oraz pomniki historii). Na tym obszarze zidentyfikowano 6 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i 6 gatunków z załącznika II tej Dyrektywy. Szczególnie bogata jest tu fauna bezkręgowców oraz dobrze zachowany starodrzew o naturalnym charakterze (14,5% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat i 5,4% powyżej 100 lat). Na terenie „Lasów Suchedniowskich” znajduje się główna ostoja modrzewia polskiego *Larix polonica* w kraju (drzewa do m.in. 40 m wys., w wieku m.in. 300 lat, i jodły m.in. 40 m wys., w wieku m.in. 200 lat). Ponadto występuje bogata flora roślin naczyniowych, w tym 16 gatunków z rodziny storczykowatych, oraz wiele innych rzadkich lub zagrożonych gatunków, w tym także prawnie chronione. Na terenie ostoi znajduje się ostoja ptasia o randze krajowej K069.

Dla obszaru sporządzony został „Projekt Planu Zadań Ochronnych (PZO) - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 1458 ze zm.).

➤ **Dolina Krasnej (PLH260001)**

Obszar obejmuje naturalną, bagienną dolinę rzeki Krasnej (w powiecie skarżyskim obszar ten obejmuje zachodni fragment gminy Bliżyn – 116,93 ha). Teren w znacznej części pokryty jest lasami, wśród których przeważają bory sosnowe. Znaczne powierzchnie w dolinie zajmują kompleksy wilgotnych łąk i torfowisk. W południowej części obszaru dolina jest szeroka, pokryta podmokłymi łąkami i doskonale zachowanymi olsami. Uchodzą tu do niej liczne potoki. W części północnej, dolina rzeczna jest głęboko wcięta, a towarzyszące jej piaszczyste tereny porastają bory sosnowe. Górna część doliny jest silnie podmokła, w dolnej rzeka

przyjmuje miejscami charakter górski. Najlepiej w regionie zachowana bagienna dolina rzeki, dobrze wykształcone i zachowane olsy oraz inne wilgotne siedliska, zwłaszcza te o charakterze bagiennym: łągi, bory bagienne, torfowiska, turzycowiska i łąki trzęślicowe. Obszar ważny dla ochrony bioróżnorodności. Stwierdzono tu występowanie 13 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i 11 gatunków z załącznika II tej dyrektywy. Jest to także ostoja wielu rzadkich gatunków fauny i flory, stanowiska zagrożonych i prawnie chronionych 18 gatunków roślin naczyniowych.

Dla obszaru sporządzony został „Projekt Planu Zadań Ochronnych (PZO) - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 1450 ze zm.).

➤ **Łysogóry (PLH260002)**

Obszar ten obejmuje południowy fragment gminy Łączna (595,14 ha). Cały obszar obejmuje najwyższą część Gór Świętokrzyskich - starych gór uformowanych przez wypiętrzenie kaledońskie, a potem przez orogenezę hercyńską. Osobliwością pasma jest obecność podszczytowych rumowisk głazów kwarcytowych z okresu kambryjskiego, nazywanych gołoborzami, nieporośniętych przez florę naczyniową. Obszar jest w około 90% porośnięty przez lasy, w większości są to lasy jodłowo-bukowe. Mniej liczne są bory sosnowe i mieszane, z udziałem dębu. W niższych położeniach spotyka się grądy, a w miejscach o właściwych warunkach wodnych, bory wilgotne i bagienne a także olsy. Niektóre fragmenty drzewostanów mają dość znacznie zmieniony skład gatunkowy, co jest efektem prowadzonej tu niegdyś gospodarki leśnej. Na terenie ostoi znajdują się także małe enklawy łąk i pastwisk. W obszarze stwierdzono obecność 8 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Występują tu endemiczne zespoły roślinne, zwłaszcza świętokrzyski bór jodłowy (*Abietetum polonicum*), bogate zbiorowiska mszaków i porostów na gołoborzach, jedna z największych ostoi modrzewia polskiego (*Larix polonica*). Bogata flora roślin naczyniowych licząca ok. 700 gat., w tym wiele zagrożonych w skali kraju, rzadkich lokalnie, lub prawnie chronionych. Stwierdzono tu występowanie ok. 4000 gatunków bezkręgowców, w tym wiele unikatowych, reliktowych form. Łącznie w obszarze obserwuje się 13 gatunków roślin i zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

➤ **Ostoja Sieradowicka (PLH260031)**

W powiecie skarżyskim ostoja zlokalizowana jest na terenie miasta i gminy Suchedniów (415,76 ha). Obszar (łączna powierzchnia 7848,8 ha) stanowi rozległy kompleks leśny, wchodzący w skład tzw. Puszczy Świętokrzyskiej, poroździelany strumieniami, stanowiącymi dopływy rzeki Kamiennej, w dolinach których tworzą się podmokłe łąki i torfowiska. Teren od wschodu obejmuje rzekę Żarnówkę wraz z licznymi dopływami, przez centralną część obszaru płynie malowniczo wijąca się Lubianka, w południowo wschodniej części płynie Szczebra, natomiast w południowej części obszaru, na zboczach Góry Sieradowskiej znajdują się źródła Świśliny. W obszarze stwierdzono 13 typów siedlisk przyrodniczych, głównie leśnych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, przy czym najlepiej wykształcone żyzne buczyny, bory i lasy bagienne oraz wyżynny jodłowy bór mieszany. Ponadto dobrze zachowane są łąki, które wykształciły się w dolinach rzecznych często towarzysząc im różnego typu torfowiska. Jest to obszar proponowany do włączenia do sieci Natura 2000 (obecnie opiniowany przez właściwe miejscowo rady gmin).

➤ **Lasy Skarżyskie (PLH260011)**

Lasy Skarżyskie zajmują obszar ogółem 3004 ha, a na terenie Powiatu Skarżyskiego znajdują się w gminach Bliżyn (1142,60 ha), Skarżysko-Kamienna (436,85 ha) i Skarżysko Kościelne (40,66 ha).

Charakterystyczne cechy ukształtowania terenu obszaru to wzgórza i pagórki poprzecinane dolinami strumieni oraz rozległe powierzchnie terenu równinnego i falistego. Przeważają utwory geologiczne pochodzenia polodowcowego, zalegające na podłożu piaskowca. Obszar zdominowany jest przez lasy (głównie wyżynny jodłowy bór mieszany, uważany za zbiorowisko endemiczne Polski, oraz żyzna buczyna karpacka stanowiąca ostoję dla wielu gatunków górskich). Na terenie ostoi mają swe obszary źródliskowe rzeki: Oleśnica i Bernatka (dopływy Kamiennej) oraz liczne bezimienne ciek, zbierające wody stale lub okresowo. Dużą rolę w systemie ochrony odgrywają ekstensywnie użytkowane łąki powstałe po osuszeniu rozlewisk rzeki Oleśnicy śródleśne łąki w pobliżu rezerwatów cisowych w okolicach Majdowa, przyleśne i śródleśne łąki na północ i północny wschód od Ubyszowa oraz na północny wschód od Mroczkowa i Barwinka. Lasy Skarżyskie to miejsce występowania wielu gatunków wymienionych w Dyrektywach Europejskich oraz „Polskiej czerwonej księdze zwierząt” czyli objętych ochroną gatunkową.

➤ **Ostoja Barcza (PLH260025)**

W powiecie skarżyskim ostoja zlokalizowana jest w gminie łączna (684,18 ha). Całość obejmuje obszar 1523,48 ha w zachodniej części pasma Klonowskiego Gór Świętokrzyskich, z wzniesieniami Barcza, Ostra i Czostek oraz położone w południowej części podmokłe łąki. Pasma górskie zbudowane jest z dolnodewońskich piaskowców i kwarcytów twardych i odpornych na wietrzenie, dolna część stoków pokryta jest lessem. Wzniesienia pasma porasta bór jodłowy z domieszką buka. W zachodniej części do lat 70 funkcjonowały na tym obszarze dwa kamieniołomy, w których pozyskiwano jasnoszare, piaskowce kwarcytowe. Warstwy skalne zawierają przeławicenia mułowców i iłowców. W skarpach dawnych kamieniołomów znajdują się też cienkie warstwy popiołów wulkanicznych, tzw. zielonych tufitów. Stanowią dowód na to, że w okresie dewonu w Górach Świętokrzyskich dochodziło do erupcji wulkanicznych. Po zaprzestaniu wydobycia nieeksploatowane wyrobiska stopniowo zapełniły się wodą.

Na terenie ostoi występuje 8 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największe powierzchnie zajmują kwaśne i żyzne buczyny, które są bardzo dobrze wykształcone. Lasy mają puszczański charakter o wysokiej naturalności (nie było wcześniej przeprowadzane odlesianie). Tereny południowe to fragment doliny Wilkowskiej z rzeką Lubrzanką i kilkoma jej dopływami - znajduje się tam jedna z najliczniejszych populacji przepłatki aurini (*Euphydryas aurinia*) w województwie. Na terenie ostoi, w rzece Lubrzance występuje skójką gruboskrupowa (*Unio Krassus*). Rzeka ta ma naturalny charakter związany z granicą lasu od północy i podmokłymi łąkami na południu w terenie niezasiedlonym. Warunki ekologiczne rzeki oraz występowanie rzadkich gatunków mięczaków: skójką gruboskrupowej i szczeżui wielkiej (*Anodonta cygnea*) stanowią ważny argument dla ochrony obszaru.

➤ **Uroczysko Pięty (PLH260012)**

Obszar, o powierzchni ogólnej 753,36 ha, położony jest w naturalnym obniżeniu pomiędzy dwoma pasmami niewysokich wzniesień, w powiecie skarżyskim położony na terenie gminy Bliżyn (552,42 ha). Od południa graniczy z Płaskowyżem Suchedniowskim, a od północnego wschodu z południową częścią Garbu Gielniowskiego z tzw. Wzgórzami Niekłańsko-Bliżyńskimi. W Powiecie Skarżyskim znajduje się w zachodniej części gminy Bliżyn. Podłoże stanowią głównie gleby bielcowe, częściowo oglejone lub mniej przepuszczalne podłoże

gliniaste. Pofałdowanie i nachylenie terenu ku południowemu wschodowi zwiększa insolację i wpływa na mikroklimat. Efektem tego jest duże zróżnicowanie florystyczne i bogactwo fauny. Występuje tu mozaika zbiorowisk roślinnych, na którą nakładają się wpływy antropogeniczne. Centralną część ostoi zajmują łąki świeże, wilgotne i mokre, przechodzące w szuwały, wysokie turzycowiska, olsy i zarośla łzowe na torfowisku niskim. Występują tu także fragmenty łągów olszowo-jesionowych, zbiorowiska borowe i lasy mieszane. Wzdłuż cieków wodnych i w obniżeniach terenu wykształcają się torfowiska przejściowe, szuwały i wysokie turzycowiska. Dominującą cechą jest stagnująca przez wiele miesięcy woda. Łąki otoczone są lasami. Łagodne przejście pomiędzy zbiorowiskami łąkowymi a lasem w północnej i północno-zachodniej części stanowią zarośla łzowe i olsy. Obszar odwadniany jest przez niewielkie ciek wodne uchodzące do rzeki Kuźniczki stanowiącej prawy dopływ Kamiennej.

➤ **Dolina Czarnej (PLH260015)**

Obszar obejmuje dolinę Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) od źródeł do ujścia, z kilkoma dopływami i z przylegającymi do niej kompleksami łąk i stawów, oraz lasami. Jest to największy prawobrzeżny dopływ Pilicy (ok. 85 km). Całość terenu zajmuje obszar 5 780,60 ha i jest w ok. 72% położony w województwie świętokrzyskim. W powiecie skarżyskim obszar ten obejmuje mały fragment gminy Bliżyn (0,20 ha).

Dla obszaru sporządzony został „Projekt Planu Zadań Ochronnych (PZO) - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 1561 ze zm.).

2.7. Różnorodność biologiczna

Na obszarze Powiatu są bardzo duże powierzchnie lasów, terenów objętych ochroną. Zagrożenia dla różnorodności biologicznej są przede wszystkim wywołane gospodarczą działalnością człowieka. Silna antropopresja niesie za sobą wymieranie gatunków, a w konsekwencji ubożenie ekosystemów i zmniejszanie lokalnej bioróżnorodności. Najpoważniejsze są zmiany zachodzące w siedliskach, które uniemożliwiają zachowanie gatunku.

Straty w bioróżnorodności spowodowane są m.in. poprzez wylesianie, zabiegi pielęgnacyjne w lasach, utworzenie sztucznych zbiorników wodnych, meliorację, wypalanie traw, powstawanie dzikich wysypisk odpadów oraz zanieczyszczenie wód. Ponadto niekorzystne zjawiska zachodzą tam gdzie, inwestycje związane z ochroną środowiska nie są przeprowadzane.

2.8. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Na stan akustyczny środowiska ma wpływ wiele czynników, wśród których należy wyróżnić uwarunkowania wynikające z położenia powiatu skarżyskiego, wielkości zajmowanego obszaru, zaludnienia, stopnia urbanizacji, uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych. Najbardziej uciążliwym hałasem dla człowieka jest hałas komunikacyjny (najbardziej odczuwalny) oraz przemysłowy.

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Źródłem hałasu na terenie powiatu skarżyskiego jest przede wszystkim transport drogowy. Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą:

- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych,
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny
- płynność ruchu
- rodzaj i stan nawierzchni.

Głównymi ciągami komunikacyjnym Powiatu są:

- droga krajowa nr 7 – 22,2 km – relacji Kraków–Kielce–Skarżysko-Kamienna–Radom–Warszawa. Na terenie Powiatu przebiega ona głównie przez obszary zabudowane miast (Skarżysko-Kamienna, Suchedniów) i wsi,
- droga krajowa nr 42 - 16,1 km – relacji Ostrowiec–Skarżysko-Kamienna–Końskie–Żarnów,
- droga wojewódzka nr 751 – 7,2 km – będąca fragmentem turystycznej obwodnicy Gór Świętokrzyskich
- linia kolejowa Kraków - Warszawa,
- linia kolejowa Łódź – Skarżysko-Kamienna – Przemyśl.

Szlaki te krzyżują się w Skarżysku-Kamiennej, czyniąc z miasta ważny i bardzo przeciążony węzeł komunikacyjny. Do tego schematu dochodzą również drogi powiatowe i drogi gminne. Z układu dróg tworzących ciągi komunikacyjne na obszarze powiatu, największą uciążliwość hałasową stanowią drogi krajowe, które przenoszą znaczny ruch tranzytowy, z dużym udziałem pojazdów ciężkich, oraz drogi wojewódzkie i drogi powiatowe o dużym natężeniu ruchu.

Najpoważniejszy problem akustyczny na terenie powiatu stanowią przebiegające przez centrum miast i krzyżujące się w obrębie zwartej zabudowy drogi krajowe i wojewódzkie przenoszące znaczny ruch tranzytowy. W powiecie takimi drogami są np. drogi krajowe nr 7 i nr 42 stanowiące główną oś komunikacyjną dla ruchu tranzytowego i lokalnego, które na terenach zabudowanych są często ulicami głównymi. Na takich drogach, a także na węzłach komunikacyjnych natężenie ruchu oraz rodzaj samochodów (częste pojazdy ciężarowe) powoduje stałe i trudne do wyeliminowania pogarszanie się klimatu akustycznego.

Na wzrost hałasu drogowego wpływają przede wszystkim problemy komunikacyjne, czyli przede wszystkim nieprzystosowanie stanu technicznego dróg (parametrów i stanu nawierzchni) do występującego obecnie natężenia ruchu i obciążenia.

Hałas drogowy jest zjawiskiem o tendencjach wzrostowych, uzależnionym od takich czynników jak:

- wskaźnik presji motoryzacji
- gęstość sieci dróg
- odległość terenów stale zamieszkiwanych od dróg o dużym natężeniu.

Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych.

Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie powiatu utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Należy jednak podkreślić, że wzrost natężenia hałasu nie jest wprost proporcjonalny do wzrostu natężenia ruchu samochodowego i rośnie wolniej. Wynika to głównie z poprawy jakości użytkowanych samochodów.

Hałas związany z komunikacją i transportem kolejowym jest mniej uciążliwy, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej (zasięg uciążliwości hałasu wynosi do ok. 300 m) i jest związany z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów (pasażerskie czy

towarowe). Ponieważ jednak Skarżysko-Kamienna jest jednym z większych węzłów kolejowych w Polsce uciążliwość hałasu w rejonie węzła i bezpośrednio do niego przyległych dzielnic miejskich jest znaczna. Na pozostałych terenach Powiatu hałas związany z linią kolejową zależy od natężenia i rodzaju prowadzonych przewozów.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

Hałas przemysłowy obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych oraz instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Taki hałas ma charakter lokalny. Największe natężenie takiego rodzaju hałasu dotyczy dzielnic przemysłowych Skarżyska-Kamiennej i Suchedniowa.

Obecnie systemy lokalizacji nowych inwestycji, a także potrzeba sporządzenia ocen oddziaływania na środowisko, kontrole i egzekucja nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenie tych uciążliwości. Dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich niewielkie rozmiary, istnieją różne możliwości techniczne ograniczenia emisji hałasu (np. stosowanie tłumików akustycznych, obudów poszczególnych urządzeń czy zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian pomieszczeń, w których znajdują się maszyny wytwarzające hałas).

Źródłem hałasu są także linie przesyłowe wysokiego napięcia oraz stacje elektroenergetyczne najwyższych napięć w związku ze stosowaniem sprężarek do napędu łączników i transformatorów.

2.9. Gospodarka odpadami

ODPADY KOMUNALNE

Nowe przepisy nakładają na gminy obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu. Od 1 lipca 2013 roku weszły w życie przepisy o przejęciu obowiązków gospodarowania odpadami przez gminy i ponoszenia opłat przez wytwórców. Z gmin powiatu skarżyskiego odbierane są wszystkie odpady zarówno komunalne zmieszane jak i odpady segregowane w pojemnikach lub workach kolorowych.

W wyniku przeprowadzonych w każdej gminie postępowań przetargowych wyłonione zostały podmioty odpowiedzialne za usługę odbioru odpadów komunalnych.

Odpady w zależności od przyjętego w gminach systemu są segregowane na poszczególne frakcje. Główne frakcje to: papier i tektura, metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło, odpady ulegające biodegradacji. Odpady są odbierane z gospodarstw domowych i miejsc zbiorowego zamieszkania zgodnie z przyjętym indywidualnie w gminach harmonogramem.

Zbiórka poszczególnych grup odpadów:

- zbiórka odpadów wielkogabarytowych i tzw. "elektrośmieci" odbywa się akcyjnie z terenów posesji, według harmonogramu lub za powiadomieniem,
- przeterminowane leki można oddawać w wyznaczonych przychodniach rejonowych lub aptekach,
- zużyte baterie oraz tzn. "mała elektronika" (np. telefony) zbierane są do pojemników w wyznaczonych budynkach użyteczności publicznej: szkołach, urzędach itp.,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny można oddawać w sklepach RTV i AGD przy zakupie nowego

- nieczystości płynne odbierane z terenu nieruchomości po zgłoszeniu potrzeby do przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie gminy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i przekazywanie do stacji zlewnej.

Inne odpady, w tym odpady niebezpieczne, zbierane selektywnie (takie jak: chemikalia, farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, meble, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano - rozbiórkowe, zużyte opony, itp.) można oddawać dodatkowo w dowolnej ilości i nieodpłatnie w wyznaczonych w gminach punktach. Rodzaj przyjmowanych odpadów do punktów dodatkowych zależy od gminy.

Każda gmina indywidualnie wyłania firmę lub firmy, która odbiera z jej terenu poszczególne typy odpadów. Firmy muszą posiadać zezwolenie na prowadzenie w/w działalności.

3. Problemy ochrony środowiska na terenie Powiatu Skarżyskiego istotne z punktu widzenia projektu POŚ

3.1. Degradacja gleb i powierzchni ziemi

Powiat Skarżyski należy do rejonów, gdzie zakwaszenie gleb jest jedno z najwyższych i wynosi 85%. W celu podniesienia poziomu odczynu pH gleby poddaje się wapnowaniu. Jest to podstawowy zabieg agrotechniczny podnoszący zdolności produkcyjne gleby głównie poprzez poprawę jej żyzności oraz ograniczenie skutków zanieczyszczenia metalami ciężkimi.

Stan zasobności gleb w przyswajalne makroelementy jest w znacznym stopniu związany ze składnikami geochemicznymi gleb oraz jest wskaźnikiem produkcji rolnej (wpływa na rodzaj i wielkość nawożenia na danym terenie).

Średnia zawartość próchnicy w glebach powiatu skarżyskiego wynosi 1,39% (Źródło – Stan Środowiska w województwie świętokrzyskim, raport 2015, WIOŚ Kielce).

45% gleb województwa świętokrzyskiego wykazuje bardzo niską i niską zawartość fosforu, z czego jedną z najniższych zasobności w ten makroelement wykazują gleby powiatu skarżyskiego (66%).

Główne zagrożenia i problemy:

- wadliwy sposób użytkowania ziemi,
- zakwaszenie lub alkalizacja,
- zmniejszenie zawartości próchnicy,
- zmniejszenie zawartości podstawowych składników pokarmowych makro- i mikroelementowych,
- przesuszenie lub zbytne nawodnienie,
- punktowe niewielkie skażenie gleb metalami ciężkimi – najgroźniejsze jest zanieczyszczenie metalami ciężkimi: kadmem, cynkiem i ołowiem. Występujące podwyższone stężenia niektórych metali posiadają charakter punktowy, np. w pobliżu znaczących ciągów komunikacyjnych, gdzie nie jest preferowana uprawa warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia.
- erozja wodna - erozją objęte są grunty rolne w dolinach rzecznych, najczęściej tereny lessowe i (w mniejszym stopniu) rędzinowe, położone na stokach o spadkach powyżej 9%. Erozja powoduje obniżenie zawartości próchnicy oraz pogorszenie składników pokarmowych w glebie, zamulanie dna dolin oraz wzrost zagrożenia powodziowego.

- erozja wietrzna - erozji sprzyja niedobór lasów, nadmierne uproszczenie agrocenoz, niedobór zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, spełniających rolę wiatrochronną oraz często występujące przesuszenie gleb.

3.2. Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych

Dla rzek przepływających przez powiat skarżyski w 2015 roku prowadzono badania wód powierzchniowych w dwóch punktach pomiarowo-kontrolnych. Ocenę stanu JCW przedstawia poniższa tabela.

Ocena stanu jednolitych części wód rzecznych w roku 2015

Nazwa jednolitej części wód/kod ocenianej JCW	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	STAN
Kamienna do Bernatki PLRW20005234312	Kamionka-Bzin	III	II	I	UMIARKOWANY	---
Kamienna do Bernatki PLRW20005234312	Kamienna-Bzin	II	II	I	DOBRY	DOBRY

Źródło – WIOŚ Kielce

PLRW20005234312 Kamienna do Bernatki

Rzeka Kamienna (lewostronny dopływ Wisły) podzielona jest na 7 JCWP: Kamienna do Bernatki o typie cieku 5, Kamienna od Bernatki do Żarnówki o typie cieku 8, Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Łżeckie o typie cieku 8, Zb. Brody Łżeckie, Kamienna od Zb. Brody Łżeckie do Świśliny o typie cieku 8, Kamienna od Świśliny do Przepaści o typie cieku 10 oraz Kamienna od Przepaści do ujścia o typie cieku 10. Początkowy źródłowy odcinek rzeki Kamiennej jest jednolitą o typie 5 (potok wyżynno krzemianowy z substratem drobnoziarnistym – zachodni) o charakterze naturalnym i długości 101,7 km. W tej jednolitej zlokalizowano 2 ppk: Kamienna – Bzin i Kamionka – Bzin. Badania monitoringowe prowadzone były w roku 2015 w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu wód na obszarach chronionych. W latach 2013-2014 nie prowadzono badań JCWP. Ocena JCWP została wykonana na podstawie klasyfikacji elementów biologicznych: fitobentosu - klasa II oraz odziedziczonych elementów, makrofitów i makrobezkręgowców bentosowych w klasie II z roku 2012. Elementy fizykochemiczne badane w roku 2015 z grupy 3.1-3.5 sklasyfikowano w klasie I, natomiast odziedziczone elementy z roku 2012 z grupy 3.6 w klasie II. Elementom hydromorfologicznym na podstawie prowadzonych obserwacji przypisano klasę II. Stan ekologiczny oceniono jako dobry. Stan chemiczny oceniono jako dobry na podstawie, odziedziczonych z roku 2012, wskaźników chemicznych. Dodatkowo dokonano oceny wód na obszarach chronionych. Wymogi zostały spełnione dla obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Stan jednolitej części wód oceniono jako dobry ze względu na dobry stan ekologiczny i dobry stan

chemiczny. Jednocześnie zostały spełnione wymogi dla obszarów chronionych. Źródłem zanieczyszczeń JCWP Kamienna do Bernatki są m.in.: oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna w m. Wojtyniów, gm. Bliżyn; oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów w Suchedniowie.

W latach 2012, 2014 i 2015 na terenie powiatu skarżyskiego badania wód podziemnych realizowane były w dwóch punktach sieci krajowej – Skarżysko-Kamienna i Mroczków (gmina Bliżyn).

Monitoring wód podziemnych w powiecie skarżyskim w latach 2012-2015

Miejscowość/ Gmina	JCWPd	Stratygrafia	Charakter zwierciadła	Klasa jakości wody w punkcie		
				w roku 2012	w roku 2014	w roku 2015
Skarżysko-Kamienna/Skarżysko-Kamienna	101	T2	napięte	II	II	II
Mroczków/Bliżyn	101	Q	swobodne	V	V	V

Źródło – WIOŚ Kielce

W badanym punkcie w Mroczkowie wody wykazały V klasę – są to wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka. Wskaźnikiem w granicach stężeń V klasy jakości w 2015r. był potas.

Wody w badanym punkcie w Skarżysku-Kamiennej wykazały II klasę - są to wody dobrej jakości, które nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

Główne zagrożenia i problemy

Do głównych źródeł zanieczyszczeń rzek i wód powierzchniowych na terenie powiatu skarżyskiego należą:

- nie oczyszczone ścieki komunalne, przemysłowe
- nieszczelne instalacje bezodpływowych zbiorników na nieczystości
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, komunikacyjnych i przemysłowych
- dopływ zanieczyszczonych wód powierzchniowych z poza terenu powiatu
- zanieczyszczenia naturalne, które pochodzą z domieszek zawartych w wodach powierzchniowych i podziemnych – np. zasolenie, zanieczyszczenie związkami żelaza i manganu.

Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód gruntowych na terenie powiatu skarżyskiego należą:

- niepełna sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków
- niewłaściwe odprowadzanie ścieków: nieszczelne szamba, wykorzystywanie nieczynnych studni kopanych jako miejsc do odprowadzania ścieków komunalnych, odprowadzanie ścieków do rowów przydrożnych, cieków wodnych, na pola itp.
- stosowanie nawozów chemicznych na terenach dolinnych w miejscach gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią terenu oraz gruntach o większych spadkach w kierunku cieków wodnych
- odprowadzanie do wód i do ziemi ścieków z obiektów prowadzących działalność produkcyjną, zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, wycieki ze zbiorników i instalacji technologicznych (np. paliwowych).

3.3. Powietrze atmosferyczne

Wśród obiektów mogących znacząco pogorszyć stan powietrza atmosferycznego w powiecie skarżyskim znajdują się: zakłady przemysłu metalowego, zakłady przeróbki tworzyw sztucznych, zakłady przetwarzania i recyklingu, stacje obsługi samochodów i stacje paliw płynnych, oczyszczalnie ścieków oraz obiekty infrastruktury społecznej: szkoły gminne, ośrodki zdrowia i kotłownie komunalne.

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i powierzchni ziemi w gminach powiatu skarżyskiego związane jest głównie z ciepłownictwem komunalnym i indywidualnym oraz uciążliwą komunikacją. Emisje pyłów i gazów przemysłowych dotyczą głównie dzielnic przemysłowych Skarżyska-Kamiennej oraz 2 obszarów na terenie miasta Suchedniów.

Substancje wprowadzane do powietrza przez ruch samochodowy (emisja ze źródeł liniowych) to: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, sadza, pyły zawierające metale ciężkie, m.in. ołów (emisja ze spalania w silnikach) oraz pyły gumowe (emisja na skutek tarcia opon o nawierzchnię drogi). Najbardziej narażone na emisje spalin są obszary w pobliżu dróg krajowych i wojewódzkich, gdzie natężenie ruchu jest największe. W powiecie skarżyskim długość dróg krajowych wynosi 38,3 km, natomiast drogi wojewódzkiej 7,2 km.

Elementem wpływającym na lokalną jakość powietrza jest również emisja napływowa. Największe znaczenie ma emisja przemysłowa z powiatów starachowickiego oraz ostrowieckiego.

Obszar województwa świętokrzyskiego podzielono na 2 strefy oceny: miasto Kielce (kod strefy PL2601) oraz strefa świętokrzyska (kod strefy PL2602). W poniższych tabelach przedstawiono wyniki klasyfikacji w latach 2011-2015 strefy świętokrzyskiej, do której należy powiat skarżyski, dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony zdrowia oraz ochrony roślin.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	O ₃ *	O ₃ **
PL 2602	rok 2011												
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A	D2
	rok 2012												
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A	D2
	rok 2013												
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A	D2
	rok 2014												
A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	A	D2	
rok 2015													
A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	A	D2	

* według poziomu docelowego, ** według poziomu celu długoterminowego

Źródło – WIOŚ Kielce

Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (według poziomu docelowego)	O ₃ (według poziomu długoterminowego)
PL 2602	rok 2011			
	A	A	A	D2
	rok 2012			
	A	A	A	D2
	rok 2013			
	A	A	A	D2
	rok 2014			
A	A	A	D2	
rok 2015				
A	A	A	D2	

Źródło – WIOŚ Kielce

Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej w 2015 roku przedstawiają się następująco: ze względu na ochronę zdrowia dla zanieczyszczeń takich jak dwutlenek azotu (NO₂), dwutlenek siarki (SO₂), benzen (C₆H₆), ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni), tlenek węgla (CO), pył PM_{2,5} strefę zaliczono do klasy A. Oznacza to, że w obszarze strefy poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe oraz poziomy długoterminowe nie były przekraczane. Strefa świętokrzyska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń ponad dopuszczalną częstość stężeń 24-godzinnych pyłu PM₁₀ oraz przekroczenia poziomu docelowego bezno(a)pirenu, Oznacza to przekroczenia normowanych poziomów. Dla ozonu poziom docelowy został dotrzymany, a cel długoterminowy przekroczony.

Według „Aktualizacji programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych” udział źródeł na obszarze całej strefy świętokrzyskiej w stężeniach średniorocznych pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz B(a)P przedstawia się następująco:

- w stężeniach średniorocznych pyłu PM₁₀ na obszarze całej strefy znaczący udział ma tło ponadregionalne – dla powiatu skarżyskiego 51,45%; 22,54% stanowi udział źródeł lokalnych (przemysł, rolnictwo, komunikacja, emisja niezorganizowana i powierzchniowa); 11,17% to emisja spoza województwa (przemysł, komunikacja i emisja powierzchniowa), natomiast 14,85% stanowi wpływ powiatów województwa świętokrzyskiego (przemysł, rolnictwo, komunikacja, emisja niezorganizowana i powierzchniowa);
- udziały źródeł emisji w stężeniach pyłu PM_{2,5} kształtują się podobnie jak dla stężeń pyłu PM₁₀. W największym stopniu za przekroczenia stężeń pyłu PM_{2,5} odpowiadają źródła powierzchniowe lokalne dla powiatu skarżyskiego – 74,81%; wpływ sąsiadujących powiatów stanowi 4,78%, tło ponadregionalne to 16,52%, natomiast emisja spoza województwa to 3,89%;
- udział źródeł emisji w stężeniach średniorocznych B(a)P na obszarze przekroczeń w strefie świętokrzyskiej wskazuje na przyczynę występowania wysokich stężeń. Dla powiatu skarżyskiego największy wpływ 51,92% na kształtowanie się wysokości stężeń B(a)P mają źródła lokalne w powiecie. Ponadto 24,08% stanowi udział źródeł z powiatów sąsiednich, 15,93% to emisja spoza województwa, a 8,07 % to tło ponadregionalne.

Główne zagrożenia i problemy:

- zanieczyszczenia komunikacyjne związane ze wzrostem ruchu samochodowego
- lokalna uciążliwość niskiej emisji: małe kotłownie i indywidualne paleniska domowe wykorzystujące węgiel złej jakości.

3.4. Zasoby przyrodnicze

Działania w zakresie ochrony przyrody powinny obejmować ochronę prawnie chronionych form przyrody oraz terenów zielonych i lasów, jak również możliwość wykorzystania tych terenów dla rozwoju turystyki.

Zagrożenia dla terenów pod ochroną:

- zagrożenia antropologiczne
- nielegalne wysypiska śmieci
- zagrożenia komunikacyjne występujące wzdłuż drogowych i kolejowych szlaków komunikacyjnych związane ze stałym użytkowaniem szlaku oraz z przewozem materiałów niebezpiecznych
- zmiana sposobu gospodarowania terenów zielonych, łąk, lasów
- prowadzeni inwestycji liniowych.

Dla lasów ogólnymi zagrożeniami są: pożary, kradzieże drewna, zaśmiecanie ich w pobliżu terenów mieszkaniowych, rekreacyjnych i dróg.

Powodzie i podtopienia zagrażają terenom położonym w dolinie rzek - rzeki nie są obwałowane przeciwpowodziowo, silnie meandrują i tworzą rozlewiska. Potencjalna groźba powodzi może nastąpić w wyniku gwałtownego wezbrania wody lub intensywnych opadów atmosferycznych.

3.5. Hałas

Na terenie powiatu skarżyskiego największe natężenie hałasu drogowego występuje przy drogach krajowych nr 7 i nr 42. W ostatnich latach nie prowadzono badań hałasu na terenie powiatu skarżyskiego.

Na terenie województwa świętokrzyskiego badania w zakresie klimatu akustycznego przeprowadza WIOŚ w Kielcach. Pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa świętokrzyskiego przeprowadzane były w większych miastach województwa oraz przy głównych drogach. Na terenie powiatu pomiary hałasu drogowego wykonane były ostatnio w 2013r. w 2 punktach w Skarżysku-Kamiennej. Pomiary hałasu drogowego w Skarżysku-Kamiennej przy ul. Piłsudskiego, w których wyniki wykorzystywane były do określenia wartości wskaźników długookresowych, wykazały, że poziomy hałasu mieściły się w zakresie norm dopuszczalnych dla terenów zabudowy wielorodzinnej. Wyniki pomiarów zostały również porównane do dopuszczalnych poziomów hałasu, które obowiązują dla terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, ze względu na zlokalizowaną szkołę obok badanego odcinka drogi. Przekroczenie wyniosło dla tych terenów 1,5 dB dla wskaźnika LDWN. W przypadku badań krótkookresowych (AI. Niepodległości) wystąpiły przekroczenia w zakresie norm dopuszczalnych dla terenów zabudowy wielorodzinnej.

Główne zagrożenia i problemy:

- niekorzystne zjawisko rozszerzania się obszarów zagrożonych hałasem samochodowym

- brak inwentaryzacji obszarów, na których występują przekroczenia wartości normatywnych hałasu w środowisku, a w szczególności obszarów, na których przekroczone są wartości progowe hałasu w środowisku.

3.6. Pola elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Prowadzi on również, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

W latach 2011-2015r. WIOŚ w Kielcach przeprowadził pomiary natężenia PEM na terenie powiatu skarżyskiego ogółem w 8 punktach monitoringowych.

Uciążliwość masztów telefonii komórkowej mieści się w ich strefach ochronnych.

Główne zagrożenia i problemy:

- lokalizacja źródeł promieniowania w pobliżu miejsc zamieszkania

4. Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym oraz ich uwzględnienie podczas opracowania „Programu Ochrony Środowiska...”

Polityka ochrony środowiska jest jedną z najważniejszych polityk Unii Europejskiej, ponieważ obejmuje swym zakresem wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego oraz przewiduje realizację działań o efektach długofalowych (charakter horyzontalny). Dlatego też polityka wspólnotowa musi znajdować odzwierciedlenie w strategiach niższego rzędu.

Cele polityki ochrony środowiska

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020r.
<p>Cel główny Strategii realizowany będzie poprzez cele szczegółowe i kierunki interwencji:</p> <p>Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią <p>Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii 2.2. Poprawa efektywności energetycznej 2.3. Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych 2.4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowanie do wprowadzania energetyki jądrowej 2.5. Rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych odnawialnych źródeł energii 2.7. Rozwój energetyki na obszarach podmiejskich i wiejskich 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne <p>Cel 3. Poprawa stanu środowiska</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.
Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku
<p>Kierunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa efektywności energetycznej • wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii • wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła • rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, <p>ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko</p>
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
<p>Celem głównym jest poprawa jakości życia mieszkańców Polski, szczególnie ochrony ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju</p>
Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły
<p>Dla naturalnych części wód celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego i dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.</p> <p>Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych • Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych • Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych • Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka <p>Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.</p>
Program wodno-środowiskowy kraju
<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niepogarszanie stanu części wód • Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, • Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie w

<p>odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji</p>
MasterPlan dla obszaru dorzecza Wisły
<p>Nadrzędne cele strategiczne polityki wodnej Unii Europejskiej, które uwzględniono w dokumencie, skupiają się przede wszystkim na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu oraz potencjału wód, a także związanych z nimi ekosystemów, • Zapewnieniu dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki • Ograniczeniu negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych <p>Wdrożeniu systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami</p>
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły
<p>Cele główne zarządzania ryzykiem powodziowym, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, • Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, <p>Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym</p>
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014
<p>Główne cele strategiczne :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju, • Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, • Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, • Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, <p>Utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami</p>
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
<p>W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele dotyczące azbestu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest • Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju <p>Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko</p>
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
<p>Celem głównym jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Celami szczegółowymi są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niskoemisyjne wytwarzanie energii, • Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami, • Rozwój zrównoważonej produkcji – obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo <p>Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności</p>
Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej
<p>Podstawowe cele zdefiniowane w NSEE to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Polski, • Wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej • Tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności, <p>Promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej</p>

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności
<p>Wśród celów Strategia wymienia, m.in. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochronę i poprawę stanu środowiska, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego i wzrost społecznego kapitału rozwoju. Wśród wskaźników Strategia wymienia m.in. energochłonność gospodarki, udział energii ze źródeł odnawialnych w finalnym zużyciu energii, emisję CO₂, wskaźnik czystości wód, wskaźnik odpadów nierecyklingowanych.</p>
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020
<p>Strategia ta wyznacza m.in. następujące priorytety:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich, • Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich • Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich, • Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich, • Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego • Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom • Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich, <p>Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich</p>
Strategia rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020
<p>Wizja: Świętokrzyskie - region zasobny w kapitał i gotowy na wyzwania. Strategia formułuje m.in. następujący cel strategiczny: Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju Regionu, a w ramach niego cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energia versus emisja, czyli próba rozwiązania dylematu, jak nie szkodzić jednocześnie środowisku i gospodarce, • Inżynieria środowiska, czyli dokończenie infrastruktury komunalnej oraz efektywne wykorzystanie zlewni Wisły, • Adaptacja do zmian klimatycznych – przeciwdziałanie zagrożeniom powodziowym i suszy, a także kłęskom żywiołowym, <p>Ochrona cennych zasobów przyrodniczych</p>
Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020
<p>Osie priorytetowe wyznaczone w ramach RPOWŚ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innowacja i nauka, 2. Konkurencyjna gospodarka, 3. Efektywna i zielona energia, 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe, 5. Nowoczesna komunikacja, 6. Rozwój miast, 7. Sprawne usługi publiczne, 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo, 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, 10. Otwarty rynek pracy, 11. Pomoc techniczna.
Strategia Badań i Innowacyjności
<p>Główny cel to: do roku 2020 w województwie świętokrzyskim zapanuje kultura sprzyjająca innowacjom, przedsiębiorczości i konkurencyjności, która pomoże stworzyć nowe i trwałe miejsca pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz wesprze wzrost gospodarczy, który będzie szybszy niż średnia krajowa</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego
<p>Wiodący imperatyw regionalnej polityki przestrzennej to integrowanie działań gospodarczych, politycznych i społecznych, podejmowanych na różnych poziomach zarządzania, z utrzymaniem równowagi środowiska naturalnego, trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz zachowaniem najcenniejszych wartości krajobrazu. Wśród nadrzędnych priorytetów zagospodarowania przestrzennego w dokumencie tym eksponuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury, • Walory architektoniczne i krajobrazowe,

<ul style="list-style-type: none"> • Wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także wymagania osób niepełnosprawnych, • Wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury, • Walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności, <p>Potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa</p>
<p>Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2022</p>
<p>Do nadrzędnych celów w zakresie gospodarki odpadami należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona środowiska, • Zapobieganie powstawaniu odpadów • Zrównoważony rozwój województwa, • Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa <p>Osiąganie celów nadrzędnych wymaga realizacji wyznaczonych poniżej celów pośrednich.</p> <p>Odpady komunalne:</p> <p>Cele przyjęte na lata 2016-2022</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięcie 50% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło • Osiągnięcie 70% w 2020 r. wagowo poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, • Ograniczenie masy składowanych odpadów pochodzenia komunalnego corocznie o 4,9% w stosunku do masy tych odpadów zdeponowanych w 2014 r. • Zapobieganie powstawaniu „dzikich wysypisk” oraz ich likwidacja. <p>Cele przyjęte na lata 2023-2028</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia łącznej masy odpadów komunalnych w wysokości 60% do 2025 r. <p>Odpady ulegające biodegradacji</p> <p>Cele przyjęte na lata 2016-2022</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie do dnia 16 lipca 2020 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. • Sukcesywne wdrażanie w gminach selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i stopniowo innych bioodpadów <p>Cele przyjęte na lata 2023-2028</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie do 2025r. w każdej gminie selektywnego zbierania i odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów <p>Odpady zawierające azbest:</p> <p>Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest</p>
<p>Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych</p>
<p>Poprawa jakości powietrza w strefach województwa świętokrzyskiego w celu osiągnięcia właściwych standardów, a także krajowego celu redukcji narażenia poprzez realizację zintegrowanej polityki ochrony powietrza</p>
<p>Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025</p>
<p>Cel nadrzędny: Zrównoważony rozwój regionu sprzyjający klimatowi z zachowaniem walorów przyrodniczych i racjonalnej gospodarki odpadami.</p> <p>Cele strategiczne (długoterminowe do 2025 roku) wyznaczone w poszczególnych obszarach interwencji:</p> <p>I. Zasoby przyrodnicze: Ochrona różnorodności biologicznej, krajobrazowej i geologicznej województwa</p> <p>II. Zasoby wodne i gospodarka wodna: Prowadzenie zrównoważonego gospodarowania wodami umożliwiające osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód</p> <p>III. Powietrze atmosferyczne: Poprawa jakości powietrza w województwie świętokrzyskim</p> <p>IV. Odnawialne źródła energii: Wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii</p> <p>V. Klimat akustyczny: Poprawa klimatu akustycznego w województwie świętokrzyskim</p> <p>VI. Pola elektromagnetyczne: Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym</p>

VII. Gospodarka odpadami: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa

VIII. Zasoby geologiczne: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

IX. Poważne awarie przemysłowe: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

X. Lasy: Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych

XI. Gleby: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu

Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływania akustyczne

Program ma na celu określenie niezbędnych priorytetów i kierunków działań, których zadaniem jest zmniejszenie uciążliwości oraz ograniczenie nadmiernego poziomu hałasu na obszarach dróg krajowych na terenie województwa świętokrzyskiego.

Uchwała Nr XXXV/615/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przyjęcia apelu o podjęcie przez władze samorządowe oraz wyższe uczelnie województwa świętokrzyskiego współpracy przy wdrażaniu najlepszych standardów środowiskowych w celu zachowania wysokich walorów przyrodniczych, zmierzających do wykreowania naszego województwa zielonym regionem „Zielone Świętokrzyskie”

Kierunki działań priorytetowych w obszarach:

1. Racjonalne gospodarowanie zasobami

a. Tworzenie warunków ochrony korytarzy ekologicznych, w tym tworzenie tzw. zielonej infrastruktury na terenach poza systemem Natura 2000 i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez wprowadzenie systemu ochrony i zarządzania zasobami przyrodniczymi na podstawie kompleksowej inwentaryzacji oraz integracji z

planami zagospodarowania przestrzennego

b. Wdrażanie technologii służących oszczędzaniu wody i odnowy wody

c. Podnoszenie standardu budownictwa usługowego i mieszkaniowego

d. Propagowanie racjonalnego gospodarowania zasobami w produkcji rolnej i rybackiej

e. Propagowanie wykorzystania potencjału upraw energetycznych

f. Promowanie naturalnych źródeł energii pochodzenia rolniczego

g. Wdrażanie racjonalnej gospodarki złóż kopalin oraz minimalizacja niekorzystnych skutków ich eksploatacji

2. Poprawa stanu środowiska

a. Zapewnienie skutecznego i efektywnego oczyszczania ścieków komunalnych

b. Wdrażanie alternatywnych sposobów zagospodarowania osadów ściekowych z oczyszczalni komunalnych

c. Upowszechnienie stosowania dobrych praktyk rolniczych w tym biologizacja upraw

d. Umożliwianie rozwoju rolnictwa ekologicznego i integrowanego

e. Propagowanie energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym

f. Realizacja inwestycji w zakresie miejskiego transportu inteligentnego

g. Wdrażanie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

3. Adaptacja do zmian klimatu

a. Realizacja działań przeciwpowodziowych

- b. realizacja infrastruktury ostrzegawczo – monitorującej
- c. realizacja programu małej retencji
- d. renaturyzacja cieków wodnych
- e. zwiększanie lesistości i tworzenie infrastruktury zielonej, szczególnie w miastach
- f. wprowadzenie standardów budowlanych umożliwiających zmniejszenie strat towarzyszących kłęskom żywotowym
- g. propagowanie nowoczesnych technik uprawy roślin
- h. tworzenie w przestrzeni miejskiej korytarzy wentylacyjnych,
- i. dywersyfikacja źródeł energii
- j. rewitalizacja przyrodnicza terenów zdegradowanych
- 4. Promowanie turystyki kwalifikowanej
- 5. Propagowanie turystyki kwalifikowanej
- 6. Propagowanie budownictwa energooszczędnego i pasywnego
- 7. Wspieranie badań naukowych i innowacyjnych technologii w celu poprawy stanu środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami naturalnymi
- 8. Prowadzenie kampanii edukacyjno -informacyjnych

Strategia Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2015-2023

Wizja powiatu:

Powiat skarżyski – dynamicznie rozwijające się miejsce z perspektywami, interesujące i otwarte, wykorzystujące swoje zasoby oraz atrakcyjne inwestycyjnie.

Cel nadrzędny:

Dynamiczny rozwój powiatu skarżyskiego, z wykorzystaniem zasobów endogennych, inwestycji oraz aktywności mieszkańców

Cele strategiczne:

Obszar - Inwestycje i przedsiębiorczość w powiecie skarżyskim

- Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru powiatu oraz wspieranie możliwości rozwoju firm

Cele operacyjne:

- Profesjonalna i wspólna dla gmin powiatu oferta inwestycyjna.
- Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą
- Powiązanie działań PUP z ofertą inwestycyjną powiatu
- Wspieranie firm w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych
- Umożliwienie podnoszenia kwalifikacji w firmach
- Aktywne kształtowanie profilu szkolnictwa zawodowego
- Podnoszenie poziomu szkolnictwa zawodowego oraz utrzymanie wysokiego poziomu szkolnictwa ogólnokształcącego

Obszar - Aktywne i uczestniczące społeczeństwo w powiecie skarżyskim

- Aktywni mieszkańcy, przejawiający inicjatywę w życiu społecznym

Cele operacyjne:

- Wspieranie inicjatyw obywatelskich
- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych
- Podnoszenie poziomu szkolnictwa w placówkach oświatowych
- Wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na wieloaspektową edukację poprzez stworzenie możliwości rozwoju, wymianę doświadczeń, współpracę krajową i międzynarodową
- Zapewnienie możliwości łączenia pracy zawodowej i opieki nad dziećmi, czy osobami zależnymi

Obszar - Turystyka w powiecie skarżyskim

- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu w oparciu o walory naturalne i przyrodnicze

Cele operacyjne:

- Wspieranie powstawania infrastruktury turystycznej
- Wspólna promocja turystyki
- Współpraca samorządów (wspólny kalendarz imprez, eliminacja konkurencji między gminami)
- Wspólne uczestnictwo gmin w targach turystycznych
- Benchmarking (wykorzystywanie doświadczeń innych – zarządzanie jakością).
- Zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców i przedsiębiorców
- Propagowanie turystyki wśród mieszkańców powiatu
- Aktualizacja, modernizacja i uatrakcyjnienie szlaków turystycznych (monitoring)

Obszar - Infrastruktura techniczna, rewitalizacja i ochrona środowiska w powiecie skarżyskim

- Nowoczesna i przyjazna środowisku infrastruktura w powiecie skarżyskim

Cele operacyjne:

- Poprawa infrastruktury komunikacyjnej powiatu
- Rozwój infrastruktury ochrony środowiska
- Wsparcie dla procesów rewitalizacyjnych
- Poprawa i rozwój infrastruktury drogowej i mostowej w powiecie
- Analiza i ocena warunków ruchu ze specjalnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu drogowego (wypadkowość, mapa zdarzeń drogowych)

Obszar - Opieka zdrowotna i społeczna w powiecie skarżyskim

- Sprawnie funkcjonujący system opieki zdrowotnej i społecznej

Cele operacyjne

- Poprawa dostępności oraz podniesienie jakości udzielania świadczeń zdrowotnych,
- Koordynacja programów z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
- Profilaktyka prozdrowotna, promocja zdrowego i aktywnego stylu życia,
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu osób niepełnosprawnych poprzez edukowanie społeczności i działania integracyjne,
- Rozwój wysokiej jakości usług społecznych

Aktywizowanie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Wśród kryteriów, branych pod uwagę przy formułowaniu domen i priorytetów dla powiatu skarżyskiego były wymogi wynikające z ustawy „Prawo ochrony środowiska”, ustawy o odpadach i ustawy „Prawo Wodne” oraz innych ustaw komplementarnych, a także zgodność z opisanymi powyżej programami wyższego szczebla. W programie uwzględnione zostały cele środowiskowe zawarte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” oraz cele zawarte w „MasterPlanie dla obszaru dorzecza Wisły”.

Należy zatem przyjąć, że cele ochrony środowiska w Powiecie Skarżyskim oraz zasady realizacji tych celów są w najwyższym stopniu zbieżne z odpowiadającymi im celami oraz zasadami polityki ekologicznej ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym.

5. Zadania ujęte w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Zadania przewidziane do realizacji na terenie powiatu skarżyskiego w latach 2017-2024:

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
Termomodernizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Skarżysku-Kamiennej, ul. Spacerowa 31	Starostwo Powiatowe	2018	1 652 190	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego RPOWŚ 2014-2020
Termomodernizacja Powiatowego Urzędu Pracy w Skarżysku-Kamiennej	Starostwo Powiatowe	2018	700 000	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego RPOWŚ 2014-2020
Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Sporna 5	Starostwo Powiatowe	2018	800 000	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego RPOWŚ 2014-2020
Termomodernizacja budynku administracyjnego przy ul. Sikorskiego 20 w Skarżysku-Kamiennej	Starostwo Powiatowe	2019	800 000	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego RPOWŚ 2014-2020
Zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. Ekonomii 7 w Skarżysku-Kamiennej na potrzeby domu pomocy społecznej wraz z mieszkaniami chronionymi – montaż kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych	Starostwo Powiatowe	2018	5 098 588	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego RPOWŚ 2014-2020
Termomodernizacja i efektywne wykorzystanie energii w trzech ośrodkach subregionalnych. Oszczędność energii w sektorze publicznym - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	5 821 931	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna PROWŚ 2014-2020
Rozbudowa sieci gazowej (według potrzeb)	Skarżysko-Kamienna	2017-2024	koszty zostaną oszacowane przed realizacją poszczególnych zadań	Zakład Gazowniczy Środki własne Gminy Skarżysko-Kamienna Środki UE
Termomodernizacja budynku	Suchedniów	2017-	620 500	PROWŚ 2014-

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
Gimnazjum ul. Szarych Szeregów 6		2020		2020
			109 500	Budżet Gminy Suchedniów
Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy ul. Sportowa 1	Suchedniów	2017-2020	115 600	PROWŚ 2014-2020
			20 400	Budżet Gminy Suchedniów
Termomodernizacja budynku Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ul. Emilii Peck 9A	Suchedniów	2017-2020	176 108	PROWŚ 2014-2020
			31 078	Budżet Gminy Suchedniów
Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy ul. Fabryczna 5	Suchedniów	2017-2020	140 250	PROWŚ 2014-2020
			24 750	Budżet Gminy Suchedniów
Termomodernizacja budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji ul. Ogrodowa 11	Suchedniów	2017-2020	42 500	PROWŚ 2014-2020
			7 500	Budżet Gminy Suchedniów
Termomodernizacja oraz instalacja ogniw fotowoltaicznych – budynek Zakładu Gospodarki Komunalnej ul. Kościelna 21	Suchedniów	2017-2020	500 000	PROWŚ 2014-2020
			75 000	Budżet Gminy Suchedniów
Termomodernizacja budynków szkół w Bliżynie, Mroczkowie, Sorbinie i Odrowążku z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii - Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii , poprawa bezpieczeństwa i estetyki budynków	Bliżyn	2017-2020	3 000 000	Budżet Gminy Bliżyn RPOWŚ 2014-2020 POIiŚ 2014-2020 WFOŚiGW w Kielcach
Termomodernizacja i przebudowa systemu grzewczego budynku Urzędu Gminy w Bliżynie	Bliżyn	2019-2020	600 000	Budżet Gminy Bliżyn RPOWŚ 2014-2020 POIiŚ 2014-2020 WFOŚiGW w Kielcach
Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania z Gminny Ośrodek Kultury „Zameczek” w Bliżynie	Bliżyn	2018	100 000	Budżet Gminy Bliżyn POIiŚ 2014-2020 WFOŚiGW w Kielcach
Termomodernizacja i przebudowa systemu grzewczego budynku Przedszkola w Bliżynie	Bliżyn	2018-2019	400 000	Budżet Gminy Bliżyn RPOWŚ 2014-2020 POIiŚ 2014-2020 WFOŚiGW w Kielcach
Montaż kolektorów słonecznych w budynkach mieszkalnych na	Bliżyn	2017-2020	koszty zostaną oszacowane przed	Środki właścicieli nieruchomości

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
terenie gminy			przystąpieniem do realizacji poszczególnych zadań	WFOŚiGW w Kielcach
Montaż kolektorów słonecznych w budynkach użyteczności publicznej	Bliżyn	2017-2020	koszty zostaną oszacowane przed przystąpieniem do realizacji poszczególnych zadań	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE WFOŚiGW w Kielcach
Wpieranie wymiany przestarzałych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (niskosprawnych kotłów na paliwa stałe) na źródła nowoczesne (wysokosprawne źródła energetyczne charakteryzujące się niższą emisją zanieczyszczeń)	Bliżyn	2017-2020	koszty zostaną oszacowane przed przystąpieniem do realizacji poszczególnych zadań	Budżet Gminy Bliżyn RPOWŚ 2014-2020 POIiŚ 2014-2020 WFOŚiGW w Kielcach
Rozbudowa sieci gazowej wg potrzeb	Bliżyn	2017-2024	brak danych	Zakład gazowniczy Środki UE Budżet Gminy Bliżyn
Modernizacja budynków po byłych szkołach podstawowych w msc. Klonów i Zagórze	łącznie	2017-2018	brak danych	Budżet Gminy łącznie RPOWŚ 2014-2020
OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIE HAŁASEM				
Przebudowa drogi powiatowej nr 0441T Mroczków-Rędocin - granica woj. Świętokrzyskiego (Borki) w m. Rędocin	Starostwo Powiatowe	2017	750 000	Środki własne powiatu Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
Przebudowa ul. Paryskiej na odcinku od ul. Krasińskiego do ul. Norwida w Skarżysku-Kamiennej	Starostwo Powiatowe	2017	400 000	Środki własne powiatu Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
Przebudowa mostu w ciągu drogi nr 0576T w Majków gm. Skarżysko Kościelne	Starostwo Powiatowe	2017	300 000	Środki własne powiatu Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
Budowa ul. Ponurego w Skarżysku-Kamiennej	Starostwo Powiatowe	2017	1 500 000	Środki własne powiatu
Rozbudowa drogi powiatowej nr 0537T relacji Majków - Michałów - Marcinków w gm. Skarżysko Kościelne	Starostwo Powiatowe	2018	400 000	Środki własne powiatu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
Przebudowa drogi powiatowej Nr 0592T na odcinku od drogi krajowej nr 7 do granicy lasu w m. Suchedniów	Starostwo Powiatowe	2018	1 000 000	Środki własne powiatu
Budowa dróg na części terenu objętego MPZP CENTRUM	Skarżysko-Kamienna	2017-2021	4 998 559	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna NPPDL
Budowa ul. Kościelnej w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	2 111 000	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna NPPDL
Przebudowa dróg wewnątrzsiedlowych na Osiedlu Milica i Przylesie	Skarżysko-Kamienna	2017-2023	4 359 457	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna
Przebudowa ul. Chłodnej i ul. Spacerowej /od ul. Chłodnej do ul. Piaskowej/	Skarżysko-Kamienna	2017-2022	3 555 190	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna
Rozbudowa ul. Gajowej	Skarżysko-Kamienna	2017-2021	3 491 940	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna
Rozbudowa ul. Torowej	Skarżysko-Kamienna	2017-2019	3 365 566	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna
Modernizacja oświetlenia ulicznego	Skarżysko-Kamienna	2017	4 996 837	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna PROWŚ 2014-2020
Przebudowa ulic: Powstańców 1863 r., Krótkiej, Kieleckiej, Spokojnej i Fabrycznej wraz z przebudową infrastruktury komunalnej – I etap rewitalizacji – poprawa sieci dróg w mieście	Suchedniów	2017-2018	6 983 148	Budżet Gminy Suchedniów PROWŚ 2014-2020
Przebudowa drogi gminnej Brzeście-Bliżyn w miejscowości Brzeście i Bliżyn w km 0+418 do km 1+356	Bliżyn	2017	9 932 270	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Budowa drogi dojazdowej w Gilowie od skrzyżowania z drogą krajową nr 42	Bliżyn	2017	315 500	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Budowa drogi gminnej Górki-Barwinek-Mroczków w miejscowości Górki i Mroczków	Bliżyn	2017-2023	623 670	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Budowa drogi publicznej dojazdowej w Bliżynie /koło zalewu/ od skrzyżowania z drogą gminną ul. Zafabryczna	Bliżyn	2017-2022	475 536	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Remonty dróg gminnych i wewnętrznych na terenie gminy	Bliżyn	2017-2024	10 000	Budżet Gminy Bliżyn

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
				Środki UE
Budowa chodnika w ciągu drogi gminnej Bliżyn ul. Zafabryczna	Bliżyn	2017-2022	114 000	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Czerwona Górka, Klonów i Jęgrzna (Zajamnie)	łączna	2017-2018	1 290 195	Budżet Gminy łączna PROWŚ 2014-2020
Przebudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kościelne ul. Graniczna	Skarżysko Kościelne	2018	361236,04	Budżet Gminy Skarżysko Kościelne Program Rozbudowy Dróg Lokalnych, Środki UE
Rozbudowa drogi gminnej w m. Grzybowa Góra ul. Słoneczna	Skarżysko Kościelne	2017	940 000,00	Budżet Gminy Skarżysko Kościelne Program Rozbudowy Dróg Lokalnych
Rozbudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kość. Ul. Leśna	Skarżysko Kościelne	2018	1 100 000	Budżet Gminy Skarżysko Kościelne Program Rozbudowy Dróg Lokalnych, Środki UE
Rozbudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kość. Ul. Spacerowa	Skarżysko Kościelne	2019	2 890 000	Budżet Gminy Skarżysko Kościelne Program Rozbudowy Dróg Lokalnych, Środki UE
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI				
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Wołów	Bliżyn	2017-2020	brak danych	Zadanie Samorządu Województwa Świętokrzyskiego
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Mroczków	Bliżyn	2017-2020	7 000 000	Budżet Gminy Bliżyn WFOŚiGW w Kielcach
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Sołtyków	Bliżyn	2017-2020	6 000 000	Budżet Gminy Bliżyn WFOŚiGW w Kielcach
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA				
Przebudowa sieci wodociągowej w ulicy Pułaskiego w Skarżysku-	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	170 000	Środki

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
Kamiennej				MPWiK
Budowa przepompowni II ^o na terenie zbiornika Krakowska w Skarżysku- Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2018	100 000	Środki MPWiK
Budowa sieci wodociągowej łączącej zbiorniki I strefy w rejonie ulicy Krakowskiej z siecią wodociągową w ulicy Parkingowej w Skarżysku- Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	140 000	Środki MPWiK
Budowa sieci wodociągowej pod rzeką Kamienną z Zakładu Z-2 w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	300 000	Środki MPWiK
Wymiana rurociągu od studni nr 3 do Stacji Uzdatniania Wody	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	60 000	Środki MPWiK
Wymiana rurociągu od studni nr 4 do Stacji Uzdatniania Wody	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	80 000	Środki MPWiK
Wymiana sieci wodociągowej w os. Łężwy w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	50 000	Środki MPWiK
Budowa sieci wodociągowej łączącej miejscowości Skarżysko-Kamienna i Skarżysko Kościelne	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	320 000	Środki MPWiK
Wymiana sieci wodociągowej w ulicy Rejowskiej na odcinku od ul. Zielnej do ul. Sokolej w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	145 000	Środki MPWiK
Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Sportowej (od ul. Multanka do stadionu sportowego przy ul. Słonecznej) w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	180 000	Środki MPWiK
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Walecznych wraz z przyłączami w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	160 000	Środki MPWiK
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Wrzosowej wraz z przyłączami w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	160 000	Środki MPWiK
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Partyzantów (od ulicy Walecznych do ul. Sosnowej) w Skarżysku- Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	220 000	Środki MPWiK
Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę sieci wodociągowej łączącej sieć wodociągową w ul. Prostej ze Stacją Uzdatniania Wody w Skarżysku- Kamiennej.	Skarżysko-Kamienna	2018	30 000	Środki MPWiK

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
Wymiana sieci wodociągowej od ul. 3 Maja do mostu na ulicy 11-go Listopada w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2018	500 000	Środki MPWiK
Remonty bieżące sieci i przyłączy wodociągowych	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	450 000	Środki MPWiK
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Niepodległości w Skarżysku- Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	400 000	Środki MPWiK
Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Pułaskiego w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	25 000	Środki MPWiK
Przebudowa kanalizacji sanitarnej w ulicy 1-go Maja w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	145 000	Środki MPWiK
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Św. Brata Alberta w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	100 000	Środki MPWiK
Przebudowa kanału tłoczego od przepompowni w ul. Prostej w kierunku ul. Brzozowej w Skarżysku- Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	55 000	Środki MPWiK
Budowa odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy 3-go Maja w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	2017	200 000	Środki MPWiK
Remonty bieżące kanalizacji sanitarnej	Skarżysko-Kamienna	2017-2018	600 000	Środki MPWiK
Budowa przyłączy kanalizacyjnych dla części gminy Skarżysko Kościelne	Skarżysko-Kamienna	2017	500 000	Środki MPWiK
Zainstalowanie kraty rzadkiej na doływie do Oczyszczalni Ścieków	Skarżysko-Kamienna	2018	500 000	Środki MPWiK
Budowa kanalizacji deszczowej na odcinku od skrzyżowania ul. Sokolej z ul. Żeromskiego do skrzyżowania ul. Niepodległości z ul. Zielną	Skarżysko-Kamienna	2017	2 637 204	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna
Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Bzinek	Skarżysko-Kamienna	2017-2019	3 114 937	Budżet Gminy Skarżysko-Kamienna
Budowa kanalizacji sanitarnej ulic Brezów i Koszykowa	Suchedniów	2017-2018	4 794 630	Budżet Gminy Suchedniów PROWŚ 2014-2020
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach Kieleckiej i Warszawskiej	Suchedniów	2019-2021	4 070 000	Budżet Gminy Suchedniów PROWŚ 2014-2020

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Żeromskiego	Suchedniów	2017-2018	2 805 020	Budżet Gminy Suchedniów PROWŚ 2014-2020
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Jodłowej i części ul. Warszawskiej	Suchedniów	2017-2018	828 800	Budżet Gminy Suchedniów PROWŚ 2014-2020
Budowa kanalizacji w ulicach Langiewicza, Jarzębinowa, Słoneczna	Suchedniów	2017-2021	5 200 000	Budżet Gminy Suchedniów PROWŚ 2014-2020
Przebudowa oczyszczalni ścieków w Suchedniowie w zakresie gospodarki osadowej	Suchedniów	2017-2020	7 403 357	Budżet Gminy Suchedniów PROWŚ 2014-2020
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Gostków, Gilów i Bliżyn wraz z rozbudową wodociągu	Bliżyn	2022	6 200 000	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Ubyszów wraz z rozbudową wodociągu	Bliżyn	2022	3 500 000	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wojtyniowie	Bliżyn	2022	1 500 000	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
Budowa kanalizacji sanitarnej m. Bliżyn w rejonie ul. Henryków, w kierunku ul. Staszica	Bliżyn	2019	1 980 000	Budżet Gminy Bliżyn
Budowa kanalizacji sanitarnej m. Bliżyn w rejonie ul. Źródlanej i Skrajnej	Bliżyn	2019	180 000	Budżet Gminy Bliżyn
Budowa kanalizacji w m. Bliżyn i Wojtyniów w celu przyłączenia nieruchomości na terenie aglomeracji Bliżyn	Bliżyn	2019	75 000	Budżet Gminy Bliżyn
Budowa wiaty na oczyszczalni ścieków w Wojtyniowie nad składowiskiem osadu	Bliżyn	2020	109 760	Budżet Gminy Bliżyn
Kanalizacja w msc. Podzagnańszcze	łącznie	2017-2020	4 800 000	Budżet Gminy łącznie PROWŚ 2014-2020
Kanalizacja w msc. Występa i Zalezianka	łącznie	2017-2019	7 000 000	Budżet Gminy łącznie RPOWŚ 2014-2020
Kanalizacja w msc. Stawik i Jaśle	łącznie	2017-	4 000 000	Budżet Gminy

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Lata realizacji	Szacunkowe koszty zadania [zł]	Źródła środków
		2020		Łączna PROWŚ 2014-2020
Kanalizacja m. Kierz Niedźwiedzi	Skarżysko Kościelne	2017-2024	9 000 000	Budżet Gminy Łączna PROWŚ 2014-2020 Środki UE
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Suchedniów oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Suchedniów	2017-2024	610 000/rok	Budżet Gminy Suchedniów
Kontynuacja programu usuwania azbestu	Bliżyn	2017-2024	koszty są zależne od zgłoszeń mieszkańców i ilości zebranego azbestu rocznie	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE WFOŚiGW w Kielcach
Usprawnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych poprzez Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	Bliżyn	2017-2020	Koszty zostaną oszacowane przed przystąpieniem do realizacji	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE
OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE				
Wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystyki pieszej, rowerowej i konnej oraz ścieżek dydaktycznych	Bliżyn	2017-2024	koszty zostaną oszacowane przed przystąpieniem do realizacji zadania	Budżet Gminy Bliżyn Środki UE

Opis zadań inwestycyjnych

Zadania inwestycyjne wskazane do realizacji na terenie powiatu skarżyskiego to zarówno inwestycje wynikające z planów Samorządów, planów rozwoju przedsiębiorstw działających na tym terenie, jak również innych zadań, których wdrożenie uzależnia się od czynników zewnętrznych, m.in. pozyskania dofinansowania, zainteresowania mieszkańców.

Zadania dotyczące termomodernizacji budynków obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów oraz wymianę okien i drzwi w budynkach. Przed przystąpieniem do termomodernizacji budynku warto przeprowadzić „audyt energetyczny”, który pozwoli prawidłowo zweryfikować potrzeby cieplne budynku oraz dobrać optymalne rozwiązania techniczne. Działania termomodernizacyjne dotyczą istniejących budynków (mieszkalnych, użyteczności publicznej i gospodarczych) i zamykają się w granicach obszarów już zainwestowanych. Termomodernizacja ma na celu racjonalizowanie potrzeb ciepłych budynków - właściwa izolacja termiczna budynków przyczyni się do ograniczenia ilości spalnego paliwa (tzw. efekt oszczędnościowy), a tym samym zmniejszy ilość emisji substancji zanieczyszczających powietrze.

Modernizacje w systemie ogrzewania oraz wymiana źródeł ciepła to z założenia inwestycje, które będą realizowane w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne, ograniczające zanieczyszczenia pochodzące ze spalania poszczególnych mediów grzewczych oraz ograniczające straty energii. Przedmiotem działań będą źródła ciepła małych mocy w istniejącej zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej oraz w budynkach użyteczności publicznej oraz instalacje w budynkach prowadzących działalność gospodarczą (w zależności od potrzeb danego rodzaju działalności). Inwestycje prowadzone będą dla potrzeb danego budynku, wewnątrz obiektu. Zadanie realizowane może być zarówno poprzez:

- wymianę przestarzałego kotła na kocioł o wyższej sprawności z możliwością zmiany paliwa na bardziej ekologiczne (np. z węgla na paliwo gazowe). Moc kotłów dostosowana do potrzeb budynków mieszkalnych, tj. maksymalnie do kilkudziesięciu kW
- przyłączanie budynków do sieci gazowniczej (budowa przyłącza do sieci gazowniczej średniego lub niskiego ciśnienia, tj. o ciśnieniu nie większym niż 0,5MPa).

Rozbudowa sieci gazociągowej ma na celu wzrost liczby budynków przyłączonych do sieci. Inwestycje te zależne są jednak od zapotrzebowania społecznego, dlatego też w chwili obecnej brakuje szczegółowych planów rozbudowy sieci wraz z jej przebiegami. Należy jednak przypuszczać, że inwestycja będzie prowadzona głównie w terenie zainwestowanym - na terenie miasta - oraz na terenach wiejskich w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego ciągu komunikacyjnego (powszechnie stosowane rozwiązanie technologiczne). Przedmiot inwestycji obejmuje sieć rozdzielczą gazu ziemnego, są to sieci średniego i niskiego ciśnienia (tj. o ciśnieniu do 0,5MPa).

Przewidywane inwestycje w obszarze wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii dotyczą budowy lokalnych rozproszonych małych źródeł energii produkujących ciepło na potrzeby budynku (typu kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne). Są to instalacje małych mocy w aplikacjach indywidualnych (budynek mieszkalny, budynek użyteczności publicznej).

Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej ma na celu upłynnienie ruchu i ograniczenia emisji spalin z komunikacji. Inwestycje drogowe głównie zadań modernizacyjnych i usprawniających w obecnym stanie zainwestowania – w śladzie przebiegu drogi.

Wymiana oświetlenia wewnątrz budynków na źródła energooszczędne (w tym nowej generacji) oraz modernizacje w kierunku nowoczesnego i inteligentnego oświetlenia ulic to modernizacje w stanie istniejącym. Polegać one mają na wymianie przestarzałych technologicznie urządzeń na urządzenia energooszczędne nowej generacji. Inwestycje obejmują wyłącznie prace montażowe w obszarze już zainwestowanym (są to linie oświetlenia ulicznego).

Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej będzie prowadzona na terenach zainwestowanych, zamieszkałych, w pobliżu ciągów komunikacyjnych lub nawet w pasie drogowym.

W zakresie przedsięwzięć dotyczących budowy zbiorników retencyjnych na terenie gminy dla planowanych zbiorników w Mroczkowie i Sołtykowie brakuje planów lokalizacji obiektów i dokumentacji technicznej. Jedynie dla zbiornika w Wołowie znane są wstępne założenia projektowe, parametry pojemnościowe itp. oraz przeprowadzona jest ocena oddziaływania na środowisko (opis w niniejszym opracowaniu w rozdziale 7).

6. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Głównym celem Prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zapisów "Programu Ochrony Środowiska...".

Dla wszystkich przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 71) nakładają obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a przedsięwzięcia które mogą oddziaływać na środowisko mogą mieć nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny i sporządzenia raportu. Raporty oddziaływania na środowisko dot. poszczególnych zadań inwestycyjnych mogą wskazywać działania wariantowe.

6.1. Matryca wpływów zadań POŚ na poszczególne komponenty środowiska

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Przewidywane oddziaływania zadań inwestycyjnych na terenie powiatu skarżyskiego na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Ochrona klimatu i jakości powietrza																											
Termomodernizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Skarżysku-Kamiennej, ul. Spacerowa 31	Starostwo Powiatowe	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	*	+	*	+
Termomodernizacja Powiatowego Urzędu Pracy w Skarżysku-Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	*	+	*	+
Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Sporna 5		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	*	+	*	+
Termomodernizacja budynku administracyjnego przy ul. Sikorskiego 20 w Skarżysku-Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	*	+	*	+
Zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. Ekonomii 7 w Skarżysku-Kamiennej na potrzeby domu pomocy społecznej wraz z mieszkaniami chronionymi – montaż kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych		*	*	*	*	*	+	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	-	+	*	*	*	*	*	*	*	*
Termomodernizacja i efektywne wykorzystanie energii w trzech ośrodkach subregionalnych. Oszczędność energii w sektorze publicznym - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa sieci gazowej (według potrzeb)		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	+	-	+	-	+	*	*	*	+	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację		obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne				
			R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)			R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
Termomodernizacja budynku Gimnazjum ul. Szarych Szeregów 6	Suchedniów		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy ul. Sportowa 1			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Termomodernizacja budynku Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ul. Emilii Peck 9A			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy ul. Fabryczna 5			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Termomodernizacja budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji ul. Ogrodowa 11			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Termomodernizacja oraz instalacja ogniw fotowoltaicznych – budynek Zakładu Gospodarki Komunalnej ul. Kościelna 21			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Termomodernizacja budynków szkół w Bliżynie, Mroczkowie, Sorbinie i Odrowążku z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii - Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, poprawa bezpieczeństwa i estetyki budynków	Bliżyn		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Termomodernizacja i przebudowa systemu grzewczego budynku Urzędu Gminy w Bliżynie			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania z Gminny Ośrodek Kultury „Zameczek” w Bliżynie			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Termomodernizacja i przebudowa systemu grzewczego budynku Przedszkola w Bliżynie			*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)																												
Montaż kolektorów słonecznych w budynkach mieszkalnych na terenie gminy		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+	
Montaż kolektorów słonecznych w budynkach użyteczności publicznej		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+	
Wpieranie wymiany przestarzałych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (niskosprawnych kotłów na paliwa stałe) na źródła nowoczesne (wysokosprawne źródła energetyczne charakteryzujące się niższą emisją zanieczyszczeń)		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Rozbudowa sieci gazowej wg potrzeb		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	+	-	+	-	+	*	*	*	+	*	*	*	*	+	
Modernizacja budynków po byłych szkołach podstawowych w msc. Klonów i Zagórze	łącznie	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Zagrożenie hałasem																												
Przebudowa drogi powiatowej nr 0441T Mroczków-Rędocin - granica woj. Świętokrzyskiego (Borki) w m. Rędocin	Starostwo Powiatowe	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+	
Przebudowa ul. Paryskiej na odcinku od ul. Kraśńskiego do ul. Norwida w Skarżysku-Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+
Przebudowa mostu w ciągu drogi nr 0576T w Majków gm. Skarżysko Kościelne		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+
Budowa ul. Ponurego w Skarżysku-Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)																											
Rozbudowa drogi powiatowej nr 0537T relacji Majków - Michałów - Marcinków w gm. Skarżysko Kościelne		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Przebudowa drogi powiatowej Nr 0592T na odcinku od drogi krajowej nr 7 do granicy lasu w m. Suchedniów		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Budowa dróg na części terenu objętego MPZP CENTRUM		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Budowa ul. Kościelnej w Skarżysku-Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Przebudowa dróg wewnątrzsiedlowych na Osiedlu Milica i Przylesie		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Przebudowa ul. Chłodnej i ul. Spacerowej /od ul. Chłodnej do ul. Piaskowej/		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa ul. Gajowej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa ul. Torowej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Modernizacja oświetlenia ulicznego		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	+	*	+
Przebudowa ulic: Powstańców 1863 r., Krótkiej, Kieleckiej, Spokojnej i Fabrycznej wraz z przebudową infrastruktury komunalnej – I etap rewitalizacji – poprawa sieci dróg w mieście	Suchedniów	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Przebudowa drogi gminnej Brzeście-Bliżyn w miejscowości Brzeście i Bliżyn w km 0+418 do km 1+356	Bliżyn	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)																											
Budowa drogi dojazdowej w Gilowie od skrzyżowania z drogą krajową nr 42		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Budowa drogi gminnej Górki-Barwinek-Mroczków w miejscowości Górki i Mroczków		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Budowa drogi publicznej dojazdowej w Bliżynie /koto zalewu/ od skrzyżowania z drogą gminną ul. Zafabryczna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Remonty dróg gminnych i wewnętrznych na terenie gminy		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Budowa chodnika w ciągu drogi gminnej Bliżyn ul. Zafabryczna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Czerwona Górka, Klonów i Jęgrzna (Zajamnie)	łączna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Przebudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kościelne ul. Graniczna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa drogi gminnej w m. Grzybowa Góra ul. Słoneczna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kość. ul. Leśna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kość. ul. Spacerowa		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Promieniowanie elektromagnetyczne																											

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
Modernizacja oświetlenia ulicznego	Skarżysko-Kam.	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	+	*	+		
Gospodarowanie wodami																												
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Wołów	Blizyn	*	*	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Mroczków		*	*	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Sołtyków		*	*	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Gospodarka wodno-ściekowa																												
Przebudowa sieci wodociągowej w ulicy Pułaskiego w Skarżysku- Kamiennej	Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Budowa przepompowni II ^o na terenie zbiornika Krakowska w Skarżysku- Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Budowa sieci wodociągowej łączącej zbiorniki I strefy w rejonie ulicy Krakowskiej z siecią wodociągową w ulicy Parkingowej w Skarżysku- Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa sieci wodociągowej pod rzeką Kamienną z Zakładu Z-2 w Skarżysku-Kamiennej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację		obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
			R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)			R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Wymiana rurociągu od studni nr 3 do Stacji Uzdatniania Wody	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Wymiana rurociągu od studni nr 4 do Stacji Uzdatniania Wody	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Wymiana sieci wodociągowej w os. łyżwy w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa sieci wodociągowej łączącej miejscowości Skarżysko-Kamienna i Skarżysko Kościelne	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Wymiana sieci wodociągowej w ulicy Rejowskiej na odcinku od ul. Zielnej do ul. Sokolej w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Sportowej (od ul. Multanka do stadionu sportowego przy ul. Słonecznej) w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Walecznych wraz z przyłączami w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Wrzosowej wraz z przyłączami w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Partyzantów (od ulicy Walecznych do ul. Sosnowej) w Skarżysku-Kamiennej	Skarżysko-Kamienna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację		obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
			R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)			R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę sieci wodociągowej łączącej sieć wodociągową w ul. Prostej ze Stacją Uzdatniania Wody w Skarżysku- Kamiennej.		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Wymiana sieci wodociągowej od ul. 3 Maja do mostu na ulicy 11-go Listopada w Skarżysku-Kamiennej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Remonty bieżące sieci i przyłączy wodociągowych		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa sieci wodociągowej w ulicy Niepodległości w Skarżysku- Kamiennej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Pułaskiego w Skarżysku-Kamiennej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Przebudowa kanalizacji sanitarnej w ulicy 1-go Maja w Skarżysku- Kamiennej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Św. Brata Alberta w Skarżysku-Kamiennej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Przebudowa kanału tłocznego od przepompowni w ul. Prostej w kierunku ul. Brzozowej w Skarżysku- Kamiennej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy 3-go Maja w Skarżysku-Kamiennej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Remonty bieżące kanalizacji sanitarnej		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa przyłączy kanalizacyjnych dla części gminy Skarżysko Kościelne		Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)																												
Zainstalowanie kraty rzadkiej na doptywie do Oczyszczalni Ścieków	Skarżysko-Kamienna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji deszczowej na odcinku od skrzyżowania ul. Sokolej z ul. Żeromskiego do skrzyżowania ul. Niepodległości z ul. Zielną		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Bzinek		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji sanitarnej ulic Brezów i Koszykowa	Suchedniów	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach Kieleckiej i Warszawskiej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Żeromskiego		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Jodłowej i części ul. Warszawskiej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji w ulicach Langiewicza, Jarzębinowa, Słoneczna		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Przebudowa oczyszczalni ścieków w Suchedniowie w zakresie gospodarki osadowej		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Gostków, Gilów i Bliżyn wraz z rozbudową wodociągu		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Ubyszów wraz z rozbudową wodociągu		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wojtyniowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Budowa kanalizacji sanitarnej m. Bliżyn w rejonie ul. Henryków, w kierunku ul. Staszica	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)																												
Budowa kanalizacji sanitarnej m. Bliżyn w rejonie ul. Źródlanej i Skrajnej	Bliżyn	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa kanalizacji w m. Bliżyn i Wojtyniów w celu przyłączenia nieruchomości na terenie aglomeracji Bliżyn		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa wiaty na oczyszczalni ścieków w Wojtyniowie nad składowiskiem osadu		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Kanalizacja w msc. Podzagnańszcze	Łączna	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Kanalizacja w msc. Występa i Zalezianka		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Kanalizacja w msc. Stawik i Jaśle		*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Kanalizacja m. Kierz Niedźwiedzi	Skarżysko Kościelne	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+	*	*	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów																												
Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Suchedniów oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Suchedniów	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Kontynuacja programu usuwania azbestu	Bliżyn	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	+	
Usprawnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych poprzez zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów		*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Założenia rozwoju przestrzennego zawarte w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”	Podmiot odpowiedzialny za realizację	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)																												
Zasoby przyrodnicze																												
Wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystyki pieszej, rowerowej i konnej oraz ścieżek dydaktycznych	Bliżyn	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	+

Oznaczenia symboli w powyższej matrycy:

- + wpływ pozytywny,
- wpływ negatywny,
- * brak wpływu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych na poszczególne komponenty środowiska – wnioski z matrycy logicznej

Komponent	Opis
Natura 2000	Oddziaływanie większości przedsięwzięć inwestycyjnych na siedliska objęte ochroną w ramach sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie powiatu nie będzie występowało, ze względu na lokalizację inwestycji na terenach zagospodarowanych lub w konkretnych obiektach. Obszary Natura zajmują fragmenty terenów leśnych, niezainwestowanych, przedsięwzięcia zlokalizowane są w odległości od chronionych terenów i nie będą bezpośrednio oddziaływać na środowisko przyrodnicze oraz na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się pod ochroną.
Różnorodność biologiczna	Dla większości inwestycji brak wpływu, ponieważ inwestycje nie mają zbyt dużego zasięgu (najczęściej inwestycje ograniczają się do poszczególnych obiektów lub przestrzeni), aby znacząco wpłynąć na ograniczenie różnorodności biologicznej. Wpływ negatywny może wystąpić podczas realizacji inwestycji budowy zbiorników wodnych (zmiana warunków bytowania flory i fauny, ubożenie różnorodności biologicznej siedlisk, zmiana ekosystemu rzeczno-jeziornego). Na etapie eksploatacji zbiorników – wpływ pozytywny (stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju flory i fauny wodnej i ptactwa wodnego).
Ludzi	Dla inwestycji realizowanych w budynkach brak wpływu na etapie realizacji inwestycji oraz znaczący wpływ pozytywny na etapie eksploatacji obiektów (po termomodernizacji, wymianie oświetlenia oraz źródeł ciepła, montażu kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych). Inwestycje liniowe wiążą się z wykorzystaniem niezbędnych maszyn czy urządzeń. Hałas i zanieczyszczenia generowane przez wykorzystywany sprzęt będą mocno ograniczone i nie będą przekraczać dopuszczalnych, określonych przepisami prawa norm w zakresie emisji hałasu i zanieczyszczeń, zatem nie będą powodować znaczących uciążliwości dla ludzi. Wpływ znaczący pozytywny na etapie eksploatacji, ponieważ w wyniku realizacji poszczególnych inwestycji nastąpi rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury, nastąpi wzrost standardu życia mieszkańców gminy a także poprawa stanu jakości powietrza w wyniku zmniejszenia emisji CO ₂ . Przy zachowaniu przepisów BHP oraz postępowania przy prowadzeniu inwestycji budowlanych nie powinno dojść do sytuacji, w których narażone byłoby zdrowie i życie ludzi. Dzięki planowanym inwestycjom powstanie infrastruktura techniczna i odnowione zostaną obiekty użyteczności publicznej, uzbrojone zostaną tereny inwestycyjne itp. Większość działań będzie prowadziła do zwiększenia standardu życia mieszkańców na terenie powiatu. Efekty działań będą widoczne także w sferze ekonomicznej. Negatywne oddziaływanie może wystąpić podczas realizacji inwestycji budowy zbiorników wodnych (zwiększenie ruchu pojazdów na drogach dojazdowych do terenu budowy, zwiększony hałas maszyn i urządzeń przy realizacji robót). Na etapie eksploatacji zbiorników – wpływ pozytywny (poprawia bezpieczeństwo powodziowego, wykorzystanie zbiorników do celów rekreacyjnych, wędkarskich i sportów wodnych)
Zwierzęta	Obecnie żyjące gatunki zwierząt na terenach zurbanizowanych, gdzie będzie przeprowadzana zdecydowana większość inwestycji, to gatunki synantropijne, czyli wykorzystujące bliskość siedzib ludzkich z korzyścią dla siebie. Po zakończeniu działań inwestycyjnych gatunki te mogą bez przeszkód egzystować dalej. Termomodernizacja budynków dotyczyć będzie obiektów już istniejących. Elementem podstawowym przed przystąpieniem do prac jest ekspertyza ornitologa i chiropterologa stwierdzająca obecność ptaków i nietoperzy lub ich brak w danym obiekcie. W sytuacji stwierdzenia obecności ptaków czy nietoperzy, należy dostosować terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji ptaków i nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem ich przez ptaki i nietoperze. Podczas prowadzenia prac inwestycyjnych w takich budynkach należy uzyskać (przed rozpoczęciem prac) zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2016., poz. 2134 ze zmianami). Po zakończeniu prac należy umożliwić im dalsze gniazdowanie lub zapewnić siedliska zastępcze Negatywne oddziaływanie może wystąpić podczas realizacji inwestycji budowy zbiorników wodnych (płoszenie zwierząt). Na etapie eksploatacji zbiorników – wpływ pozytywny (stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju fauny wodnej)

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Komponent	Opis
<p>Rośliny</p>	<p>Okresowy, chwilowy niekorzystny wpływ na szatę roślinną może wystąpić na etapie realizacji inwestycji - zwłaszcza inwestycji liniowych. Wyjątek stanowią będą inwestycje związane z termomodernizacją budynków, wymianą źródeł ciepła i oświetlenia wewnątrz budynków na energooszczędne, oświetleniem ulicznym czy montażem kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych, które zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji pozostaną bez wpływu na szatę roślinną. Inwestycje liniowe (dotyczące np. rozbudowy sieci gazociągowej, wodociągowej i kanalizacyjnej poprawy stanu technicznego dróg publicznych, modernizacji ścieżek rowerowych na terenie gminy) będą miały ograniczony wpływ wyłącznie do granic terenu inwestycji. Planowane inwestycje realizowane będą w obszarach zurbanizowanych, użytkowanych i przekształcanych przez człowieka. Po zakończeniu prac roślinność powróci w drodze naturalnej sukcesji lub celowych, zaplanowanych nasadzeń. Na etapie eksploatacji poszczególnych inwestycji nie przewiduje się wpływu na roślinność.</p> <p>Inwestycje nie dopuszczają możliwości ograniczania terenów zielonych. Wszelkie inwestycje znajdujące się w obszarach podlegających ochronie będą przestrzegały przepisów dotyczących tychże.</p> <p>Negatywne oddziaływanie może wystąpić podczas realizacji inwestycji budowy zbiorników wodnych (zmiana warunków bytowania flory na terenie zajęтым pod zbiornik). Na etapie eksploatacji zbiorników – wpływ pozytywny (stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju flory wodnej)</p>
<p>Woda</p>	<p>Na etapie realizacji inwestycji, zwłaszcza związanych z pracami ziemnymi należy dbać o stan techniczny zaplecza budowy oraz wykorzystywanych maszyn celem zapobieżenia przedostania się substancji ropopochodnych do gruntu a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ robót budowlanych na wody powierzchniowe i podziemne.</p> <p>Nie przewiduje się wpływu na stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych na etapie eksploatacji większości inwestycji.</p> <p>Wpływ pozytywny - w wyniku realizacji przedsięwzięć powstanie sieć wodociągowa i sieć kanalizacji sanitarnej.</p> <p>Negatywne oddziaływanie może wystąpić podczas realizacji inwestycji budowy zbiorników wodnych (zahamowanie procesów samooczyszczenia wody).</p> <p>Na etapie eksploatacji zbiorników – wpływ pozytywny (podniesienie poziomu wód gruntowych na obszarze przyległym do zbiornika)</p>
<p>Powietrze</p>	<p>W trakcie realizacji przedsięwzięć zagrożenie dla stanu powietrza wynikać będzie głównie z pracy sprzętu budowlanego, powodującego emisję zanieczyszczeń (produkty spalania oleju napędowego). Niezorganizowana emisja zanieczyszczeń występować będzie podczas realizacji robót budowlanych. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Można stwierdzić, że powstające zanieczyszczenia powietrza w trakcie budowy będą miały zasięg lokalny. Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu. Po zakończeniu realizacji poszczególnych inwestycji ustaną uciążliwości w tym zakresie.</p> <p>Wpływ pozytywny na etapie eksploatacji inwestycji dotyczy większości inwestycji ujętych w "Programie...":</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacja budynków spowoduje wzrost oszczędności energii, redukcję strat ciepła • modernizacja systemów grzewczych - ograniczy zanieczyszczenia pochodzące ze spalania poszczególnych mediów grzewczych oraz ograniczające straty energii • rozbudowa sieci gazociągowej - funkcjonowanie sieci gazowej zapewni mieszkańcom dostęp do paliwa, które powoduje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń do atmosfery niż stosowane dotychczas paliwa węglowe, co przyczyni się do poprawy stanu środowiska, atmosfery, ograniczenie zjawiska niskiej emisji • budowa i modernizacja ścieżek rowerowych -zwiększenie dostępności do infrastruktury rowerowej może mieć wpływ na rezygnację z własnego samochodu na rzecz roweru – nieemisyjnego środka transportu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Komponent	Opis
	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój instalacji bazujących na odnawialnych źródłach energii (solarów) spowoduje ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji chemicznych (m.in. CO₂, SO₂) do środowiska • wymiana oświetlenia w budynkach i oświetlenia ulicznego na energooszczędne - zmniejszone zapotrzebowanie na energię elektryczną i tym samym ograniczenie emisji zanieczyszczeń • poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej - realizacja tego zadania może wpłynąć (choć w niewielkim stopniu) na poprawę jakości powietrza w perspektywie długoterminowej. Zwiększy się płynność poruszania się pojazdów po drogach oraz średnią prędkość ruchu
Powierzchnia ziemi	<p>Wpływ pozytywny lub neutralny, ponieważ inwestycje nie przekształcają znacząco powierzchni ziemi, naruszają ją jedynie w fazie budowy (dotyczy to głównie terenów niezurbanizowanych i inwestycji liniowych), a po przeprowadzeniu inwestycji teren zostanie uprzątnięty. Znaczące przekształcenia powierzchni ziemi mogą dotyczyć inwestycji budowy zbiorników na terenie gminy Bliżyn.</p>
Krajobraz	<p>Okresowy niekorzystny wpływ na krajobraz może wystąpić na etapie realizacji większości inwestycji (m.in. wykonywanie wykopów pod rury gazowe i ciepłe, obecność rusztowań przy obiektach termomodernizowanych, obecność maszyn budowlanych). Oddziaływania te będą mieć charakter przejściowy i ustąpią po zakończeniu etapu budowy. Pozytywny wpływ na krajobraz na etapie eksploatacji może występować w przypadku realizacji termomodernizacji budynków (odnowione obiekty potęgują wzrost estetyki przestrzeni publicznej). Znaczącego wpływu na krajobraz nie będą miały zadania tworzenia ścieżek rowerowych, ponieważ będą dotyczyły terenów zainwestowanych, przebiegać będą głównie po istniejących ciągach komunikacyjnych, w ramach których wyznaczone będą trasy (przedsięwzięcie polegać będzie na oznakowaniu tras). Znaczące przekształcenia mogą dotyczyć inwestycji budowy zbiorników, które z czasem wkomponują się w krajobraz.</p>
Klimat	<p>Brak wpływu, ponieważ inwestycje nie mają na tyle szerokiego zasięgu, aby znacząco wpłynąć na zmiany klimatyczne.</p>
Zasoby naturalne	<p>Brak wpływu zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Jedynie etap realizacji związany będzie z wykorzystywaniem paliw do zasilania maszyn i urządzeń. Skala inwestycji przewidzianych w projekcie dokumentu nie jest tak duża aby mogła negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych.</p>
Zabytki	<p>Wpływ pozytywny lub neutralny. Niektóre inwestycje mogą obejmować tereny, na których są obiekty zabytkowe oraz same obiekty.</p>
Dobra materialne	<p>Wpływ znacząco pozytywny, ponieważ w wyniku realizacji przedsięwzięć wzrośnie jakość przestrzeni publicznej, niektóre obiekty zostaną odnowione, ocieplone i zmienią swoje funkcje, wzrośnie wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną oraz jakość zagospodarowania terenów. Wzrośnie atrakcyjność gminy dla przyszłych inwestorów oraz zwiększy się standard życia mieszkańców.</p>

Dokładne określenie oddziaływania poszczególnych inwestycji przewidzianych w projekcie "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024" na komponenty środowiska, określane będzie na etapie trwania procedury oceny oddziaływania na środowisko. Obecnie nie jest możliwa szczegółowa ocena wpływu poszczególnych inwestycji na środowisko ze względu na różny stopień zaawansowania prac projektowych (albo ich brak) dla poszczególnych przedsięwzięć.

Podsumowując wpływ powyższych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska należy zaznaczyć, że poprzez realizację konkretnych zadań inwestycyjnych osiągnięte zostaną założenia „Programu Ochrony dla Powiatu Skarżyskiego”. Poszczególne zadania mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie prognozuje się poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania.

Jedną z ważniejszych inwestycji przeprowadzanych na terenie powiatu jest poprawa jakości środowiska przede wszystkim w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Zadania dotyczą głównie budowy i modernizacji wodociągów i kanalizacji, oraz budowy i modernizacji z nimi związanymi. Uporządkowanie działań związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków bez wątplenia stanie się przyczyną poprawy jakości środowiska w powiecie. Natomiast rozwój sieci wodociągowej może pozytywnie wpłynąć na zdrowie mieszkańców powiatu i poprawę jakości ich życia.

Kolejną grupę zadań inwestycyjnych w powiecie stanowią zadania zmierzające do poprawy infrastruktury drogowej. Wymieniane są działania polegające na przebudowie dróg, przebudowie mostu w m. Majków. Są to inwestycje wykazujące nieznaczne negatywne oddziaływanie na środowisko, jedynie w fazie realizacji prac drogowych. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, biorąc pod uwagę stale wzrastające natężenie ruchu na drogach w powiecie.

Ponadto Projekt „Programu ...” przewiduje szereg działań zmierzających do poprawy stanu środowiska poprzez:

- edukacje ekologiczną,
- wprowadzanie urządzeń i instalacji wykorzystujących energię odnawialną (montaż kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych).

6.2. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Realizacja celów "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024" poprzez konkretne zadania, ma dla większości inwestycji pozytywny lub neutralny wpływ na środowisko. Poszczególne inwestycje mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie końcowym prognozuje się poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania.

W omawianym dokumencie przewiduje się szereg działań z zakresu poprawy jakości powietrza. Zadania te powodują długofalowe korzyści ekonomiczne, społeczne i środowiskowe (redukcji emisji gazów cieplarnianych, redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej i wzrostu udziału zużycia energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii).

W zadaniach inwestycyjnych są działania zmierzające do poprawy infrastruktury drogowej polegające na budowie, przebudowie i modernizacji dróg. Są to inwestycje wykazujące nieznaczne negatywne oddziaływanie na środowisko, jedynie w fazie realizacji prac. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Ograniczeniu

ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić także do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Montaż instalacji bazujących na źródłach odnawialnych energii zwiększy udział OZE w ogólnym bilansie energetycznym kraju. Polska jako członek Unii Europejskiej, zobowiązana jest do spełniania wymagań zawartych w Dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady, m.in. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009r., zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, której podstawowym założeniem jest osiągnięcie 20 % udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto we Wspólnocie w 2020 r.

Inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w efekcie finalnym będą miały pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz na zdrowie mieszkańców i poprawę jakości ich życia. Odbiór, transport, zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów stanie się przyczyną poprawy jakości środowiska, a szczególnie powierzchni ziemi, na terenie gminy. Istotnym zadaniem gminy są działania zmierzające do bezpiecznego usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Planowane inwestycje występujące na terenie zamieszkałym, w skupiskach siedzib ludzkich, na terenie poszczególnych miejscowości powiatu skarżyskiego, nie będą bezpośrednio oddziaływać na siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt na obszarze chronionym Natura 2000. Ich oddziaływanie będzie miało jedynie skutek lokalny i występujący tylko w trakcie budowy. Po zakończeniu i uprzątnięciu terenu budowy w/w zadania będą miały pozytywny wpływ na środowisko.

Inwestycje budowy zbiorników wodnych na terenie gminy Bliżyn należą do przedsięwzięć, które w sposób znaczny będą oddziaływać na środowisko w perspektywie długoterminowej - retencja spowoduje przekształcenia istniejącej doliny rzecznej, nadbrzeżnych łąk i podmokłości terenu wraz z szatą roślinną w zbiornik wodny. Przekształcenie to będzie miało charakter trwały, wiąże się z koniecznością robót ziemnych, będzie oddziaływało w krajobrazie. Są to jedyne z zaplanowanych inwestycji w gminie, które powodują skutki nieodwracalne.

Projekt " Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego..." wskazuje zadania zaplanowane do realizacji w perspektywie czasowej do roku 2024 i ogranicza zasięg tych działań do terenu poszczególnych gmin w powiecie skarżyskim. Zadania przewidziane do realizacji nie wiążą się w większości ze znacznym zasięgiem ponadlokalnym, długotrwałym i nieodwracalnym oddziaływaniem związanym z emisją, wykorzystaniem zasobów naturalnych czy wystąpieniem awarii przemysłowej.

6.3. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych, stałych i chwilowych) przedstawione zostały w podziale na poszczególne grupy zadań.

Dla poszczególnych inwestycji, dla których będą wymagane zostaną sporządzone szczegółowe raporty oddziaływania na środowisko, w chwili kiedy będzie wykonana dokumentacja na dane przedsięwzięcie.

Przewidywane znaczące oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne działań na terenie powiatu skarżyskiego w podziale na poszczególne grupy inwestycji:

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<p>Ochrona klimatu i jakości powietrza Starostwo Powiatowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Skarżysku-Kamiennej, ul. Spacerowa 31 • Termomodernizacja Powiatowego Urzędu Pracy w Skarżysku-Kamiennej • Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Skarżysku-Kamiennej, ul. Sporna 5 • Termomodernizacja budynku administracyjnego przy ul. Sikorskiego 20 w Skarżysku-Kamiennej <p>Skarżysko-Kamienna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja i efektywne wykorzystanie energii w trzech ośrodkach subregionalnych. Oszczędność energii w sektorze publicznym - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Skarżysku-Kamiennej <p>Suchedniów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynku Gimnazjum ul. Szarych Szeregów 6 • Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy ul. Sportowa 1 • Termomodernizacja budynku Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ul. Emilii Peck 9A • Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy ul. Fabryczna 5 • Termomodernizacja budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji ul. Ogrodowa 11 	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienie emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną potrzebną do ogrzania budynków • poprawa energetyczności budynków • zmniejszenie kosztów utrzymania obiektów • wzrost wartości materialnej
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • poprzez zapewnienie stałej temperatury w pomieszczeniach poprawa mikroklimatu wewnątrz pomieszczeń • poprawa stanu powietrza atmosferycznego w wyniku ograniczenia strat ciepła • ograniczenia zużycia nośników ciepła • wzrost estetyki przestrzeni publicznej
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska - dodatni efekt ekologiczny • wzrost estetyki przestrzeni publicznej • poprawa standardu życia
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania negatywnego w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań • w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zużycia energii i tym samym emisji zanieczyszczeń do powietrza
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji okresowe pogorszenie warunków akustycznych oraz powstawanie odpadów
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie strat ciepła w budynkach - dodatni efekt ekologiczny
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • dodatni efekt ekologiczny • ekonomiczne użytkowanie energii, wzrost oszczędności na wytworzonej energii, zmniejszenie nakładów finansowych ponoszonych na zapewnienie właściwych warunków cieplnych w pomieszczeniach • zmniejszenie strat ciepła w budynkach • podwyższenie wartości rynkowej budynku poprzez podwyższenie standardu użytkowego i estetycznego • poprawa standardu życia

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
Bliżyn <ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa sieci gazowej wg potrzeb 		<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska - dodatni efekt ekologiczny
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska - dodatni efekt ekologiczny wzrost świadomości ekologicznej użytkowników poprawa standardu życia
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zużycia energii i tym samym emisji zanieczyszczeń do powietrza
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienie emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawaniem odpadów
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną ze stałych paliw
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną ze stałych paliw poprawa standardu życia
	Stale	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną ze stałych paliw poprawa standardu życia
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> podczas niespodziewanej awarii sieci gazowej - wystąpienie sytuacji awaryjnej prawdopodobne, ale obecnie stosowane technologie umożliwiają szybkie dotarcie do przyczyny awarii (dostęp do każdego odcinka sieci) i jej usunięcie
Ochrona klimatu i jakości powietrza Starostwo Powiatowe <ul style="list-style-type: none"> Zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. Ekonomii 7 w Skarżysku-Kamiennej na potrzeby domu pomocy społecznej wraz z mieszkaniami chronionymi – montaż kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych (Starostwo Powiatowe) Bliżyn	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza - dodatni efekt ekologiczny
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> poprawy stanu powietrza atmosferycznego w wyniku zmniejszonego zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska - dodatni efekt ekologiczny wzrost świadomości ekologicznej użytkowników

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> Montaż kolektorów słonecznych w budynkach mieszkalnych na terenie gminy (Bliżyn) Montaż kolektorów słonecznych w budynkach użyteczności publicznej (Bliżyn) 		<ul style="list-style-type: none"> poprawa standardu życia
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> brak oddziaływania negatywnego w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zużycia energii i tym samym emisji zanieczyszczeń do powietrza
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienie emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawaniem odpadów
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła poprawa standardu życia
	Stałe	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła poprawa standardu życia
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> podczas niespodziewanej awarii - wystąpienie sytuacji awaryjnej jest mało prawdopodobne, gdyż nowoczesne, powszechnie stosowane systemy solarne posiadają odpowiednie zabezpieczenia
Zagrożenie hałasem Starostwo Powiatowe <ul style="list-style-type: none"> Przebudowa drogi powiatowej nr 0441T Mroczków-Rędocin - granica woj. Świętokrzyskiego (Borki) w m. Rędocin Przebudowa ul. Paryskiej na odcinku od ul. Krasieńskiego do ul. Norwida w Skarżysku-Kamiennej Przebudowa mostu w ciągu drogi nr 0576T w Majków gm. Skarżysko Kościelne Budowa ul. Ponurego w Skarżysku-Kamiennej Rozbudowa drogi powiatowej nr 0537T relacji Majków - Michałów - Marcinków w gm. Skarżysko Kościelne Przebudowa drogi powiatowej Nr 0592T na odcinku od drogi krajowej nr 7 do 	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów, zanieczyszczenia wód w chwili niekorzystnych spływów powierzchniowych występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątania nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni - typowe oddziaływania infrastruktury drogowej poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania poprawa stanu technicznego ścieżek rowerowych: bezpieczeństwa i komfortu ich użytkowania
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> zmniejszenie emisji spalin i pyłów poprzez poprawę nawierzchni dróg i usprawnienie przejazdów poprawa zdrowie mieszkańców
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> możliwość wystąpienie negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zanieczyszczeń do powietrza

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<p>granicy lasu w m. Suchedniów</p> <p>Skarżysko-Kamienna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa dróg na części terenu objętego MPZP CENTRUM Budowa ul. Kościelnej w Skarżysku-Kamiennej • Przebudowa dróg wewnątrzsiedlowych na Osiedlu Milica i Przylesie • Przebudowa ul. Chłodnej i ul. Spacerowej /od ul. Chłodnej do ul. Piaskowej • Rozbudowa ul. Gajowej • Rozbudowa ul. Torowej • Modernizacja oświetlenia ulicznego (Skarżysko-Kamienna) <p>Suchedniów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa ulic: Powstańców 1863 r., Krótkiej, Kieleckiej, Spokojnej i Fabrycznej wraz z przebudową infrastruktury komunalnej – I etap rewitalizacji – poprawa sieci dróg w mieście <p>Bliżyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi gminnej Brzeście-Bliżyn w miejscowości Brzeście i Bliżyn w km 0+418 do km 1+356 • Budowa drogi dojazdowej w Gilowie od skrzyżowania z drogą krajową nr 42 • Budowa drogi gminnej Górki-Barwinek-Mroczków w miejscowości Górki i Mroczków • Budowa drogi publicznej dojazdowej w Bliżynie /koło zalewu/ od skrzyżowania z drogą gminną ul. Zafabryczna • Remonty dróg gminnych i wewnętrznych na terenie gminy • Budowa chodnika w ciągu drogi gminnej Bliżyn ul. Zafabryczna <p>Łączna</p>	<p>Krótkoterminowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów, zanieczyszczenia wód w chwili niekorzystnych spływów powierzchniowych
	<p>Średnioterminowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątania nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni - typowe oddziaływania infrastruktury drogowej • poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania • zmniejszenie uciążliwości dla środowiska w związku z poprawą nawierzchni - ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
	<p>Długoterminowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątania nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni - typowe oddziaływania infrastruktury drogowej • poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania • zmniejszenie uciążliwości dla środowiska w związku z poprawą nawierzchni - ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza • poprawa stanu technicznego ścieżek rowerowych, bezpieczeństwa i komfortu ich użytkowania
	<p>Stale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątania nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni - typowe oddziaływania infrastruktury drogowej • poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania • zmniejszenie uciążliwości dla środowiska w związku z poprawą nawierzchni - ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
	<p>Chwilowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w fazie realizacji i eksploatacji wskutek wypadków i zdarzeń na drogach (np. wypadki drogowe, zdarzenia z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, niewłaściwe i niedostateczne zabezpieczenie robót drogowych i samej drogi w wyniku błędnego rozpoznania warunków środowiskowych np. uwarunkowań geologicznych, hydrologicznych powodujących erozję) - wszelkie negatywne oddziaływania będą niezwłocznie eliminowane przez odpowiednie służby

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Czerwona Górka, Klonów i Jęgrzna (Zajamnie) <p>Skarżysko Kościelne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kościelne ul. Graniczna • Rozbudowa drogi gminnej w m. Grzybowa Góra ul. Słoneczna • Rozbudowa drogi gminnej w m. Skarżysko Kość. Ul. Leśna • Rozbudowa drogi gminnej w m.. Skarżysko Kość. Ul. Spacerowa 		
<p>Gospodarowanie wodami Bliżyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Wołów • Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Mroczków • Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w miejscowości Sołtyków 	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • znaczne - retencja spowoduje przekształcenia istniejącej doliny rzecznej, nadbrzeżnych łąk i podmokłości terenu wraz z szatą roślinną w zbiornik wodny (przekształcenie trwałe) - zmiana ekosystemu rzecznej na jeziorny • naruszenie powierzchni ziemi • przekształcenia krajobrazu • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • poprawa bezpieczeństwa powodziowego
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • mogą dotyczyć minimalnie zmienionego klimatu okolic po przeprowadzeniu inwestycji - oddziaływanie pozytywne na faunę i florę najbliższych okolic zbiornika wodnego
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań podczas wykorzystania zbiornika do celów rekreacyjnych - związane ze zwieszona presją turystyczną • korzyści ekonomiczne z wykorzystania terenów pod rekreację
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> • podczas prowadzenia inwestycji oddziaływania trudne do przewidzenia, dotyczące przekształcenie powierzchni, utraty roślinności i ingerencji w wody, możliwości wystąpienia katastrofy budowlanej
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • zakłócenia w funkcjonowaniu migracji zwierząt (ryb)
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • zależne od szybkości zmian następujących w środowisku naturalnym - oddziaływanie związane jest ze zmianą sposobu użytkowania gruntów - zamiana koryta rzeki i niezagospodarowanych terenów na zbiornik wodny i jego otoczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • uzależnione przede wszystkim od zastosowanych rozwiązań technicznych oraz sposobu zagospodarowania obiektu na etapie eksploatacji • zmiana sposobu zagospodarowania terenu, powierzchni ziemi i krajobrazu • wpływ na stan i drożność korytarzy ekologicznych, eutrofizację wód w zbiornikach, zmiany stosunków wodnych na terenach przyległych, oddziaływanie na wody podziemne, powstawanie nowych siedlisk, przeobrażenie krajobrazu • wzbogacenie świata ichtiofauny oraz fauny na skutek powstania nowego ekosystemu – zbiornik wodny • pozytywny wpływ na roślinność ze względu na podwyższenie poziomu wody - możliwość powstania obszarów wilgotnych o wyższych walorach przyrodniczych w stosunku do obecnych
	Stałe	<ul style="list-style-type: none"> • retencja wód • powstanie nowego obiektu rekreacyjnego
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania
<p>Gospodarka wodno-ściekowa Skarżysko-Kamienna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa sieci wodociągowej w ulicy Pułaskiego w Skarżysku- Kamiennej • Budowa przepompowni II° na terenie zbiornika Krakowska w Skarżysku- Kamiennej • Budowa sieci wodociągowej łączącej zbiorniki I strefy w rejonie ulicy Krakowskiej z siecią wodociągową w ulicy Parkingowej w Skarżysku- Kamiennej • Budowa sieci wodociągowej pod rzeką Kamienną z Zakładu Z-2 w Skarżysku-Kamiennej • Wymiana rurociągu od studni nr 3 do Stacji Uzdarniania Wody • Wymiana rurociągu od studni nr 4 do Stacji Uzdarniania Wody • Wymiana sieci wodociągowej w os. Łyżwy w Skarżysku-Kamiennej • Budowa sieci wodociągowej łączącej miejscowości Skarżysko-Kamienna i Skarżysko 	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość ingerencji w istniejącą szatę roślinną (może zostać przekształcona niewielka ilość powierzchni zajmowana przez roślinność ruderalną, której likwidacja nie spowoduje istotnych strat przyrodniczych - nie zostanie naruszona różnorodność biologiczna) - inwestycja prowadzona będzie w pasie drogowym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, na terenach zagospodarowanych zabudowy mieszkaniowej • skutkiem realizacji inwestycji będzie wyposażenie mieszkań w infrastrukturę sprzyjającą ochronie środowiska, a zwłaszcza zasobów wodnych
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost wartości rynkowej budynków i przestrzeni
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości ekologicznej użytkowników • poprawa standardu życia • przy założeniu funkcjonowania bezawaryjnego sieci kanalizacyjnej nie przewiduje się oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe i inne elementy środowiska naturalnego
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych • przy założeniu funkcjonowania bezawaryjnego sieci kanalizacyjnej nie przewiduje się oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe i inne elementy środowiska naturalnego
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • w fazie budowy sieci i obiektów towarzyszących – tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady, hałas urządzeń – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<p>Kościelne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymiana sieci wodociągowej w ulicy Rejowskiej na odcinku od ul. Zielnej do ul. Sokolej w Skarżysku-Kamiennej • Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Sportowej (od ul. Multanka do stadionu sportowego przy ul. Słonecznej) w Skarżysku-Kamiennej • Budowa sieci wodociągowej w ulicy Walecznych wraz z przyłączami w Skarżysku-Kamiennej • Budowa sieci wodociągowej w ulicy Wrzosowej wraz z przyłączami w Skarżysku-Kamiennej • Budowa sieci wodociągowej w ulicy Partyzantów (od ulicy Walecznych do ul. Sosnowej) w Skarżysku- Kamiennej • Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę sieci wodociągowej łączącej sieć wodociągową w ul. Prostej ze Stacją Uzdatniania Wody w Skarżysku- Kamiennej. • Wymiana sieci wodociągowej od ul. 3 Maja do mostu na ulicy 11-go Listopada w Skarżysku-Kamiennej • Remonty bieżące sieci i przyłączy wodociągowych Budowa sieci wodociągowej w ulicy Niepodległości w Skarżysku- Kamiennej • Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Pułaskiego w Skarżysku-Kamiennej • Przebudowa kanalizacji sanitarnej w ulicy 1-go Maja w Skarżysku- Kamiennej Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Św. Brata Alberta w Skarżysku-Kamiennej • Przebudowa kanału tłoczego od przepompowni w ul. Prostej w kierunku ul. Brzozowej w Skarżysku- Kamiennej 	<p>Średnioterminowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w przypadku budowy kanalizacji sanitarnej brak konieczności ciągłej kontroli stanu napełnienia zbiornika na ścieki (szamba) i jego opróżniania oraz ograniczenie wycieku z nieszczelnych szamb do gruntu i wód gruntowych
	<p>Długoterminowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymuszenie racjonalizacji gospodarki wodno-ściekowej w gminie • poprawa stanu wód • poprawa standardu życia • eksploatacja sieci kanalizacyjnej nie powoduje negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe, krajobraz, nie emituje hałasu
	<p>Stałe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • korzyści ekologiczne: racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej w gminie, racjonalne wykorzystywanie zasobów wód podziemnych, zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wody pitnej, poprawa jakości wód podziemnych i powierzchniowych • wzrost wartości rynkowej budynków i przestrzeni • poprawa standardu życia
	<p>Chwilowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w sytuacjach awaryjnych (np. uszkodzenie sieci) może nastąpić wyciek wody lub ścieków i potencjalne uszkodzenie terenu, na którym wystąpiła awaria - planowany przebieg sieci umożliwi łatwy dostęp do uszkodzonego elementu sieci i szybką jego wymianę

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> • Budowa odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy 3-go Maja w Skarżysku-Kamiennej • Remonty bieżące kanalizacji sanitarnej • Budowa przyłączy kanalizacyjnych dla części gminy Skarżysko Kościelne • Zainstalowanie kraty rzadkiej na dopływie do Oczyszczalni Ścieków • Budowa kanalizacji deszczowej na odcinku od skrzyżowania ul. Sokolej z ul. Żeromskiego do skrzyżowania ul. Niepodległości z ul. Zielną • Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Bzinek Suchedniów • Budowa kanalizacji sanitarnej ulic Brezów i Koszykowa • Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach Kieleckiej i Warszawskiej • Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Żeromskiego • Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Jodłowej i części ul. Warszawskiej • Budowa kanalizacji w ulicach Langiewicza, Jarzębinowa, Słoneczna • Przebudowa oczyszczalni ścieków w Suchedniowie w zakresie gospodarki osadowej <p>Bliżyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Gostków, Gilów i Bliżyn wraz z rozbudową wodociągu • Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Ubyszów wraz z rozbudową wodociągu • Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wojtyniowie • Budowa kanalizacji sanitarnej m. Bliżyn w rejonie ul. Henryków, w kierunku ul. Staszica • Budowa kanalizacji sanitarnej m. Bliżyn w rejonie ul. Źródlanej i Skrajnej 		

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji w m. Bliżyn i Wojtyniów w celu przyłączenia nieruchomości na terenie aglomeracji Bliżyn • Budowa wiaty na oczyszczalni ścieków w Wojtyniowie nad składowiskiem osadu <p>Łączna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanalizacja w msc. Podzagnańszcze • Kanalizacja w msc. Występa i Zalezianka • Kanalizacja w msc. Stawik i Jaśle <p>Skarżysko Kościelne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanalizacja m. Kierz Niedźwiedzi 		
<p>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Suchedniów oraz prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (Suchedniów) • Usprawnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych poprzez Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów (Bliżyn) 	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • usprawnienie odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców • zmniejszenie ilości odpadów na terenie gminy • poprawy warunków sanitarnych w miejscu ewentualnego nielegalnego składowania odpadów
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania - odpady komunalne i odpady z dzikich wysypisk zostaną wywiezione i zabezpieczone w odpowiednim miejscu składowania poza terenem gminy
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • w trakcie wykonywania prac przy likwidacji dzikiego wysypiska i uzależnione jest od składu odpadów nielegalnie składowanych
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • występujące w trakcie przewożenia odpadów
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie ilości odpadów niewłaściwie składowanych na terenie gminy
	Stałe	<ul style="list-style-type: none"> • usprawnienie odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców • zmniejszenie ilości odpadów na terenie gminy
Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania 	
<p>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja programu usuwania azbestu (Bliżyn) 	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych na terenie gminy • poprawy warunków sanitarnych w miejscu ewentualnego nielegalnego składowania wyrobów azbestowych
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie emisji pyłu do powietrza
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania - odpad azbestowy i odpady z dzikich wysypisk zostaną wywiezione i zabezpieczone w odpowiednim miejscu składowania poza terenem gminy

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego
na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływań
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • podczas prowadzenia robót - związane z lokalnymi utrudnieniami na terenie danej inwestycji oraz z koniecznością zachowania szczególnej ostrożności w pracy z azbestem oraz przepisów BHP (oddziaływania na zdrowie ludzi)
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie emisji pyłów do środowiska.
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa komfortu życia ludzi • ograniczenie emisji pyłów do środowiska
	Stałe	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska oraz zdrowia ludzi
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania

6.4. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań przewidzianych do realizacji. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania. Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w "Programie..." inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia.

Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz na bieżąco informować z określonym wyprzedzeniem zainteresowane strony (tj. mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o zamiarze prowadzenia prac budowlanych.

Korzystne dla środowiska naturalnego oraz zdrowia lokalnej społeczności jest także łączenie realizacji poszczególnych prac na tych samych obiektach przez różnych administratorów, w tym samym czasie - np. podczas przebudowy nawierzchni odcinka drogi można wykonać wszystkie planowane prace na sieciach infrastruktury, zlokalizowanych w pasie drogowym.

6.5. Oddziaływanie planowanych inwestycji

6.5.1. Oddziaływanie planowanych inwestycji na poszczególne formy ochrony przyrody

Część zapisanych w "Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego..." inwestycji jest obecnie w fazie koncepcji – brak jest szczegółowych rozwiązań technologicznych, zakresu prac itp. W związku z powyższym nie ma możliwości przeprowadzenia szczegółowej analizy oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji mogących oddziaływać na środowisko zostaną sporządzone raporty oddziaływania na środowisko, w chwili kiedy będzie wykonana dokumentacja techniczna i ustalony zakres inwestycji oraz gdy inwestycja będzie wymagała sporządzenia takiego raportu.

Oddziaływanie inwestycji na Park Narodowy oraz parki krajobrazowe na terenie Powiatu Skarżyskiego:

Cele ochrony	Zakazy
Świętokrzyski Park Narodowy	
<p>Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody; • chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu; • polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody; • pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów; • użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody; • zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody; • pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu; • niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów; • palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego; • prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony; • stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów; • zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, amatorskiego połowu ryb, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych; • ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego; • wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony oraz psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas;

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Cele ochrony	Zakazy
	<ul style="list-style-type: none"> • wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego; • ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach będących w trwałym zarządzie parku narodowego, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego; • umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego; • zakłócania ciszy; • używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, • wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu; • biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, • prowadzenia badań naukowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku; • wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska; • wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych; • organizacji imprez rekreacyjno-sportowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego.
<p>Oddziaływanie zaplanowanych inwestycji: Świętokrzyski Park Narodowy zajmuje tylko niewielki fragment na terenie gminy łączna. Są to tereny leśne, w obrębie których nie planuje się przeprowadzania żadnych inwestycji, w tym inwestycji, które mogłyby znacząco wpływać na środowisko.</p>	
<p>Parki Krajobrazowe</p>	
<p>Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów • racjonalne wykorzystywanie zasobów złóż kopalni • zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy) • zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową • zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk 	<ul style="list-style-type: none"> • realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późn/ zm.) • umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Cele ochrony	Zakazy
<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej • zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej • preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu • zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych • zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych <p>ograniczenie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej • likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno- błotnych • wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych • prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.
<p>Sieradowicki Park Krajobrazowy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów • zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej • racjonalne wykorzystywanie zasobów złóż kopalin • zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy) • zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową • zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, • zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej • preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu • zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych • zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych <p>ograniczenie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz</p>	
<p>Oddziaływanie zaplanowanych inwestycji: Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach parków krajobrazowych nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 poz. 647 ze zm.). Oznacza to, że ich realizacja służy interesowi publicznemu na poziomie samorządowym. W projekcie "Programu..." do inwestycji celu publicznego należą zadania: rozbudowa sieci gazociągowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, poprawa stanu technicznego dróg publicznych, budowa zbiorników wodnych, gospodarka odpadami. Wobec powyższego dla tych zadań inwestycyjnych, wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Zadania inwestycyjne zaplanowane</p>	

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Cele ochrony	Zakazy
są na terenach już zainwestowanych, w większości są to zadania w miejscowościach (inwestycje w centrach miejscowości, w konkretnych obiektach) lub inwestycje liniowe (np. drogi, sieci kanalizacyjne). Na terenach Parków Krajobrazowych inwestycje będą prowadzone w taki sposób, aby nie naruszać zakazów ustanowionych dla tych obszarów i przy realizacji poszczególnych inwestycji będą respektowane zasady ochrony środowiska wynikające z regulacji prawnych dla zminimalizowania ewentualnych oddziaływań na środowisko. Inwestycje mają charakter proekologiczny - nie będą podejmowane żadne konfliktowe inwestycje. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji (np. budowy) i zostaną usunięte po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.	

Oddziaływanie inwestycji na Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie Powiatu Skarżyskiego:

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy
Obszary Chronionego Krajobrazu	
Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	
<p>W Podkieleckim OChK zastosowano podział na strefy krajobrazowe A, B, C.</p> <p>Strefa A</p> <p>a) zachowanie cennych ekosystemów;</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych, – prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania, – likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; <p>b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;</p> <ul style="list-style-type: none"> – edukacja ekologiczna, – ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk, – likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; <p>c) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego, poprzez utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie naturalnych polderów,</p> <p>d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,</p> <p>e) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód;</p> <ul style="list-style-type: none"> – likwidacja części rowów melioracyjnych, poprzez odstąpienie od ich konserwacji, – rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę, – uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; 3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 5. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; 6. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. <p>Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy
<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności, – ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, – likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci, <p>f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi, poprzez zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,</p> <p>g) ochrona atrakcyjnych panoram i wewnątrz widokowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji, – uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku. 	<p>lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych nie dotyczy konieczności zapewnienia dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; 3. zakazów określonych w pkt. 2 i 4, w przypadku realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki; 4. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w pkt. 2, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 5. terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.
<p>Strefa B</p> <p>a) zachowanie cennych ekosystemów;</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych, – prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie użytkowania, – likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; <p>b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;</p> <ul style="list-style-type: none"> – edukacja ekologiczna, – ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk, – likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; <p>c) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska, – zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji, – zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych, – zalesianie poza powierzchniami cennych przyrodniczo siedlisk, – likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; <p>d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; 3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych. <p>Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych; 2. zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; 3. realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy
<p>e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;</p> <ul style="list-style-type: none"> – promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania, – utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych, <p>f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;</p> <ul style="list-style-type: none"> – zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, – stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo, <p>g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji, – uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku, <p>h) zachowanie wartości kulturowych obszaru;</p> <ul style="list-style-type: none"> – promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa, – rewitalizacja obiektów zabytkowych, – poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych, promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych, – edukacja. 	<p>głównym nurtem rzeki, określonych zakazem w pkt. 2;</p> <p>4. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, określonych zakazem w pkt. 2;</p> <p>5. terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.</p>
<p>Strefa C</p> <p>a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;</p> <ul style="list-style-type: none"> – edukacja ekologiczna, – ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk, – likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; <p>b) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,</p> <p>c) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;</p> <ul style="list-style-type: none"> – promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania, – utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych, <p>d) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;</p> <ul style="list-style-type: none"> – zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, – stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo, <p>e) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nie ustala się zakazów

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy
<ul style="list-style-type: none"> – powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji, – uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku, f) zachowanie wartości kulturowych obszaru; – promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa, – rewitalizacja obiektów zabytkowych, – poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych, – promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych, – edukacja. 	
<p style="text-align: center;">Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków • zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji • utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych • zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych • ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; • szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne • zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej 	<ul style="list-style-type: none"> • zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką • likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka • likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych. <p>Zakazy, o których mowa nie dotyczą:</p>
<p style="text-align: center;">Suchedniowsko-Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu • zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk • zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych • zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej 	<ul style="list-style-type: none"> • terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu • terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego
<p style="text-align: center;">Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności 	

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy
<p>biologicznej lasu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk • zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej; • zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych • zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej 	<p>wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; • ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.
<p>Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; • zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji; • utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; • zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych; • ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; • szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne; • zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej. 	
<p>Oddziaływanie planowanych inwestycji: Zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach obszarów chronionego krajobrazu nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 poz. 647 ze zm.). Oznacza to, że ich realizacja służy interesowi publicznemu na poziomie samorządowym.</p> <p>W projekcie "Programu..." do inwestycji celu publicznego należą zadania: rozbudowa sieci gazociągowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, poprawa stanu technicznego dróg publicznych, budowa zbiorników wodnych, gospodarka odpadami. Wobec powyższego dla tych zadań inwestycyjnych, wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Zadania inwestycyjne zaplanowane są na terenach już zainwestowanych, w większości są to zadania w miejscowościach (inwestycje w centrach miejscowości, w konkretnych obiektach) lub inwestycje liniowe (np. drogi, sieci kanalizacyjne). Na terenach OChK inwestycje będą prowadzone w taki sposób, aby nie naruszać zakazów ustanowionych dla tych obszarów i przy realizacji poszczególnych inwestycji będą respektowane zasady ochrony środowiska wynikające z regulacji prawnych dla zminimalizowania ewentualnych oddziaływań na środowisko. Inwestycje mają charakter proekologiczny - nie będą podejmowane żadne konfliktowe inwestycje. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji (np. budowy) i zostaną usunięte po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.</p>	

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Oddziaływanie inwestycji na rezerваты, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i użytki ekologiczne na terenie Powiatu Skarżyskiego:

Cele ochrony	Zakazy
Rezerваты przyrody: Świnia Góra, Dalejów i Ciechostowice	
<p>Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody • chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu • polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody • pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów • użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody • zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody; • pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu • niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów • palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody; • prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony • stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów • zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody • amatorskiego połowu ryb, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody
<p>Oddziaływanie inwestycji: Rezerваты położone są na terenach leśnych, w zwartych kompleksach, w ich centrach. W związku z powyższym, żadne prace inwestycyjne nie są zaplanowane i nie będą wykonywane na terenach w/w rezerwatów.</p>	
Pomniki przyrody	
<p>Pomniki przyrody podlegają ochronie prawnej</p>	<p>W stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy na podstawie prawa miejscowego w zakresie zgodnym z obowiązującą ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2016r., poz. 2134 ze zm.).</p>
<p>Oddziaływanie inwestycji: W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na terenie gminy istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.</p>	
Stanowisko dokumentacyjne	
<p>Stanowisko dokumentacyjne podlega ochronie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Cele ochrony	Zakazy
prawnej	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, • uszkodzania i zanieczyszczenia gleby, • wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, • zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego, • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej, • budowy budynków, budowli obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu
<p>Oddziaływanie inwestycji: W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na terenie gminy Suchedniów istniejące stanowisko dokumentacyjne nie będzie narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu jego ochrony. Inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji stanowiska dokumentacyjnego.</p>	
Użytki ekologiczne	
Użytki ekologiczne podlegają ochronie prawnej.	<ul style="list-style-type: none"> • niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru • wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym • uszkodzania i zanieczyszczenia gleby • wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości • zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego; • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej • wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych • likwidowania, małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych • budowy budynków, budowli obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu
<p>Oddziaływanie inwestycji: Użytki ekologiczne znajduje się na terenach niezagospodarowanych, często trudnodostępnych, gdzie nie planuje się przeprowadzania inwestycji. Ze względu na charakter obszarów ewentualne inwestycje byłyby trudne bądź niemożliwe do przeprowadzenia</p>	

Oddziaływanie planowanych inwestycji na obszary Natura 2000, w tym na obszary na terenie gminy Bliżyn mający znaczenia dla Wspólnoty - Natura 2000: Lasy Suchedniowskie (PLH260010), Ostoja Sieradowicka (PLH260031), Dolina Krasnej (PLH260001), Łysogóry (PLH260002), Lasy Skarżyskie (PLH260011), Ostoja Barcza (PLH260025), Uroczysko Pięty (PLH260012), Dolina Czarnej (PLH260015)

Celem utworzenia europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie różnorodności biologicznej krajów Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny na jej terytorium. Na obszarach takich zabrania się podejmowania działań mogących:

- w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- pogorszyć integralność Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarach NATURA 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Obszary naturalne w powiecie to przeważnie obszary leśne i obszary łąk, dlatego też ryzyko przeprowadzania na ich terenie jakichkolwiek inwestycji budowlanych nie jest duże. Przyjmuje się ponadto, że wszelkie inwestycje liniowe prowadzone będą wyłącznie w istniejących pasach drogowych, a organizowanie zaplecza poza terenem ochrony. Nie przewiduje się zajmowania terenów niezmiennych, podlegających rygorom ochronnym. Nie przewiduje się, aby zadania liniowe mogły spowodować utratę bądź fragmentację siedlisk przyrodniczych, miejsc bytowania, żerowania zwierząt, w tym gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty na terenie powiatu skarżyskiego.

Dla obszarów Natura 2000 Lasy Suchedniowskie, Dolina Krasnej i Dolina Czarnej stworzono plany zadań ochronnych (PZO), w których zidentyfikowane zostały istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, cele działań ochronnych, działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Pozostałe Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu nie posiadają opracowanych Planów Zadań Ochronnych.

Plany Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000 na terenie Powiatu Skarżyskiego:

Nazwa obszaru	Plan zadań ochronnych
Lasy Suchedniowskie	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 - Dz. Urz. Woj. Świąt. 2014 r. poz. 1458 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 - Dz. Urz. Woj. Świąt. 2014 r. Poz. 3297
Dolina Krasnej	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 - Dz. Urz. Woj. Świąt. Poz. 1450 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa obszaru	Plan zadań ochronnych
	obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 - Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 2948 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 - Dz. Uz. Woj. Święt. 2016 Poz. 572
Dolina Czarnej	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (Dz. Urz. Woj. Święt. 2014. Poz. 1561) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 grudnia 2014 r. zmieniające zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (Dz. Urz. Woj, Święt. 2014 Poz. 257) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 8 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH26001 (Dz. Urz. Woj, Święt. 2016 Poz. 1291)

Większość działań inwestycyjnych będzie prowadzona na terenach zurbanizowanych, już przekształconych. Na terenach leśnych, łąkowych itp. inwestycje będą ograniczone do wąskiego pasa prowadzenie inwestycji, aby znacząco nie naruszać siedlisk.

Nie ma podstaw przypuszczać, aby przedsięwzięcia mogły spowodować utratę bądź fragmentację siedlisk przyrodniczych i miejsc bytowania, żerowania i lęgu gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Skarżyskiego.

Większość działań zaproponowanych w POS będzie miało wymierny efekt ekologiczny, będzie pozytywnie wpływać na jakość środowiska w perspektywie długoterminowej.

Oddziaływanie inwestycji na Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Skarżyskiego:

Nazwa	Zadania wykonywane na obszarze	Cele ochrony	Przedmiot ochrony	Integralność obszarów	Spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
Lasy Suchedniowskie	<p>Obszar obejmuje tereny w gminach Suchedniów, Bliżyn i łączna, w niewielkiej części są to tereny zurbanizowane. Ewentualne inwestycje nie powinny być prowadzone na terenach niezagospodarowanych.</p>	<p>Zaplanowane działania inwestycyjne będą prowadzone na terenach zurbanizowanych, już przekształconych. Inwestycje na etapie eksploatacji nie będą naruszać celów ochrony wyznaczonych dla obszaru. Planowane przedsięwzięcia nie będą powodować opóźnienia lub przerwania procesu osiągnięcia celów ochrony obszaru.</p>	<p>Żadna z inwestycji nie powinna naruszyć siedlisk wyznaczonych na obszarze. Przedsięwzięcia nie będą powodować utraty, bądź fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz miejsc bytowania, żerowania i lęgu gatunków fauny. Planowane przedsięwzięcia nie będą zaburzać równowagi, rozmieszczenia gatunków, które są wskaźnikami właściwego stanu ochrony oraz zaburzać czynników sprzyjających utrzymaniu właściwego stanu ochrony obszaru. Kwestie oddziaływań na siedliska, w przypadku wykonywania inwestycji, należy rozpatrywać każdorazowo indywidualnie i przyjmować rozwiązania chroniące je przed negatywnym oddziaływaniem. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, może być wymagane uzyskanie przez Inwestora zezwoleń na odstąpienie od zakazów wydawanych w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.</p>	<p>Planowane inwestycje nie naruszają integralności obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie - nie przewiduje się naruszenia struktur i procesów ekologicznych, które są warunkiem do trwałego i prawidłowego funkcjonowania siedlisk przyrodniczych.</p>	<p>Spójność pomiędzy obszarami Natura 2000 - tworzącymi korytarze ekologiczne - nie zostanie naruszona poprzez realizację zadań na obszarze Powiatu.</p>
Lasy Skarżyskie	<p>Obszar obejmuje tereny w gminach Skarżysko-Kamienna, Skarżysko Kościelne, Bliżyn, w niewielkiej części są to tereny zurbanizowane. Ewentualne inwestycje nie powinny być prowadzone na terenach niezagospodarowanych.</p>	<p>Zaplanowane działania inwestycyjne będą prowadzone na terenach zurbanizowanych, już przekształconych. Inwestycje na etapie eksploatacji nie będą naruszać celów ochrony wyznaczonych dla obszaru. Planowane przedsięwzięcia nie będą powodować opóźnienia lub przerwania procesu osiągnięcia celów ochrony obszaru.</p>	<p>Żadna z inwestycji nie powinna naruszyć siedlisk wyznaczonych na obszarze. Przedsięwzięcia nie będą powodować utraty, bądź fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz miejsc bytowania, żerowania i lęgu gatunków fauny. Planowane przedsięwzięcia nie będą zaburzać równowagi, rozmieszczenia gatunków, które są wskaźnikami właściwego stanu ochrony oraz zaburzać czynników sprzyjających utrzymaniu właściwego stanu ochrony obszaru. Kwestie oddziaływań na siedliska, w przypadku wykonywania inwestycji, należy rozpatrywać każdorazowo indywidualnie i przyjmować rozwiązania chroniące je przed negatywnym oddziaływaniem. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, może być wymagane uzyskanie przez Inwestora zezwoleń na odstąpienie od zakazów wydawanych w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.</p>	<p>Planowane inwestycje nie naruszają integralności obszaru Natura 2000 Lasy Skarżyskie - nie przewiduje się naruszenia struktur i procesów ekologicznych, które są warunkiem do trwałego i prawidłowego funkcjonowania siedlisk przyrodniczych.</p>	<p>Spójność pomiędzy obszarami Natura 2000 - tworzącymi korytarze ekologiczne - nie zostanie naruszona poprzez realizację zadań na obszarze Powiatu.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Nazwa	Zadania wykonywane na obszarze	Cele ochrony	Przedmiot ochrony	Integralność obszarów	Spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
Ostoja Sieradowicka	Obszar obejmuje tereny niezagospodarowane w gminie Suchedniów, na których nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Sieradowicka.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Sieradowicka.	Realizacja projektu "Programu Ochrony Środowiska..." nie naruszy integralności obszarów Natura 2000.	Realizacja projektu "Programu Ochrony Środowiska..." nie naruszy spójności Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.
Dolina Krasnej	Obszar obejmuje tereny niezagospodarowane w gminie Bliżyn, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej.		
Łysogóry	Obszar obejmuje niewielki teren niezagospodarowany w gminie Łączna, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Łysogóry	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Łysogóry		
Ostoja Barcza	Obszar obejmuje niewielki teren niezagospodarowany w gminie Łączna, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Barcza.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Barcza.		
Uroczysko Pięty	Obszar obejmuje teren niezagospodarowany w gminie Bliżyn, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Uroczysko Pięty.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów przedmiotu ochrony Natura 2000 Uroczysko Pięty.		
Dolina Czarnej	Obszar obejmuje niewielki teren niezagospodarowany w gminie Bliżyn, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej.		

6.5.2. Oddziaływanie planowanych inwestycji na elementy przyrody

Oddziaływanie planowanych inwestycji na elementy przyrody:

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	<p>W zakresie ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów obowiązują następujące akty prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183), • Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409), • Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014, poz. 1408). <p>Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie trwałego zachowania gatunków roślin, zwierząt występujących w przyrodzie w stanie dzikim oraz gatunków grzybów. Ochroną gatunkową objęte są gatunki rzadkie, zagrożone wyginięciem w wyniku zmian zachodzących w środowisku determinowanych działalnością człowieka, odgrywających istotną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt zabrania: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania lub chwytania, umyślnego niszczenia ich jaj i form rozwojowych, transportu, chowu, zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, zdobywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków, wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin określa gatunki roślin objętych ochroną ścisłą (z wyszczególnieniem gatunków) wymagających ochrony czynnej, gatunki roślin objęte ochroną częściową, gatunki roślin objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania a także gatunki roślin wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref. W stosunku do dziko występujących roślin należących</p>	<p>Zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji inwestycji będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu w/w czynności zabronionych w odniesieniu do podlegających ochronie zarówno całkowitej jak i częściowej gatunków dziko występujących chronionych roślin, zwierząt i grzybów.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<p>do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, wprowadza się zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzenia, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.</p> <p>W stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków, o których mowa w lp. 301 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy: przetrzymywania okazów gatunków; zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub transportu okazów gatunków. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów określa gatunki dziko występujących grzybów objętych ochroną ścisłą, ochroną częściową, ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania a także gatunki dziko występujących grzybów wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref. W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, wprowadza się zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzenia, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.</p> <p>W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną częściową obowiązują następujące zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzenia, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru, umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.</p> <p>W stosunku do innych niż dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową wprowadza się zakaz umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów.</p>	
drożność korytarzy	Na terenie powiatu znajdują się główne korytarze ekologiczne: Częstochowa - Wschód, Góry Świętokrzyskie, Dolina Wisły i Dolina Ozanki oraz pomniejsze korytarze lokalne	Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
ekologicznych i zadrzewień	występujące m.in. w rejonie rzek i cieków powierzchniowych.	lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt nad i pod drogą, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.
ekosystemy wodno-błotne, łąki i torfowiska	<p>Obszary wodno-błotne stanowią, wraz z obszarami leśnymi, podstawowe układy przyrodnicze, które spełniają funkcje, min.: hamują odpływ wód podziemnych do rzek, retencjonują wody podziemne i powierzchniowe, oczyszczają wody, akumulują ograniczony węgiel i azot, podtrzymują i wzbogacają różnorodność form życia.</p> <p>W „Strategii rozwoju obszarów wodno-błotnych w Polsce” określono cele nadrzędne dla takich obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienia ciągłości istnienia i naturalnego charakteru środowisk zachowanych dotychczas obszarów wodno-błotnych oraz pełnionych przez nie funkcji ekologicznych, • zatrzymania procesu degradacji i zanikania środowisk wodno-błotnych, • restytucji przyrodniczej obszarów zdegradowanych. <p>Ochrona ta powinna być realizowana w odniesieniu do całych ekosystemów, jak i pojedynczych elementów składających się na różnorodność biologiczną: biotopów wodno-błotnych, zbiorowisk roślinnych, a także cennych gatunków fauny i flory.</p>	<p>Żadne z zadań infrastruktury liniowej, zadań w budynkach, nie będzie realizowane na obszarach wodno-błotnych oraz na terenach łąkowych. Nie przewiduje się aby te działania mogły pogarszać stan środowiska w obszarach wodno-błotnych oraz na terenach podmokłych.</p> <p>Zadania dotyczące budowy zbiorników wodnych w gminie Bliżyn będą związane z naruszeniem obszarów wodno-błotnych, zajęciem łąk i obszarów przyrzecznych - dla tych zadań należy przeprowadzić osobną procedurę administracyjną i uzyskać stosowne pozwolenia.</p>
krajobraz	<p>O rodzaju oddziaływań inwestycji na krajobraz decyduje przede wszystkim ich rozmieszczenie i ciągłość w przestrzeni (charakter liniowy), a także parametry dotyczące wysokości, kubatury czy też materiału konstrukcyjnego. Nowe elementy w krajobrazie mogą przecinać istniejące układy przyrodnicze, przestrzenne i wpływać na zespoły krajobrazowe. Jednakże postrzeganie nowych obiektów w krajobrazie jest odczuciem subiektywnym i w wielu przypadkach zależy od nastawienia wobec nowych, potencjalnych dominant w krajobrazie.</p>	<p>Większość inwestycji zawartych w projekcie dokumentu nie będą ingerowały znacząco w krajobraz. Inwestycje wykonane na terenach zurbanizowanych będą miały pozytywny wpływ na krajobraz, ponieważ w wyniku ich przeprowadzania zostaną odpowiednio zagospodarowane oraz dostosowane do pełnienia nowych funkcji tereny zaniedbane oraz tereny, gdzie infrastruktura techniczna będzie zmodernizowana i służąca poprawie środowiska.</p> <p>Inwestycjami, które mogą wpłynąć negatywnie na krajobraz są np.: budowa zbiorników wodnych (zmiana krajobrazu z rzeczno-łąkowego na zbiornik wodny). Wpływ tych inwestycji na krajobraz jest różny w zależności od typu otoczenia w jakim są zlokalizowane. Najbardziej intensywne oddziaływania są identyfikowane na obszarach naturalnych, otwartych (na terenach pól, łąk). Takie</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		<p>inwestycje szybko jednak wtapiają się w otoczenie, nie powodując dysharmonii, zwłaszcza po odpowiednim zagospodarowaniu otoczenia. Dla tych zadań należy przeprowadzić osobną procedurę administracyjną i uzyskać stosowne pozwolenia.</p> <p>Lokalizacja inwestycji bezwzględnie powinna być przeprowadzona w zgodzie do zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do istniejących miejscowych planów zagospodarowania, w związku z czym nie powinny naruszać wartości ładu przestrzennego.</p>
<p>wody powierzchniowe i podziemne (w tym: GZWP Nr 415 Górna Kamienna, GZWP Nr 419 Bodzentyn, GZWP Nr 414 Zagnańsk, GZWP Nr 412 Szydłowiec-Goszczewice i ujęcie wody) oraz odprowadzenie i oczyszczanie ścieków (w tym wód deszczowych)</p>	<p>Cele środowiskowe i zasady ochrony wód określa art. 38 ustawy „Prawo wodne” z dnia 18.07.2001 (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 469 ze zm.). Wody jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin podlegają ochronie. Celem ich ochrony jest utrzymanie oraz poprawa ich jakości oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Cele powinny być osiągnięte poprzez podejmowanie działań zawartych w programie wodno-środowiskowym kraju. Działania te w szczególności powinny polegać na stopniowej redukcji i w konsekwencji eliminacji zanieczyszczeń szkodliwych dla środowiska wodnego. W obu przypadkach wskazano na konieczność utrzymania co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, na podstawie art. 4 RDW (dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz w „MasterPlanie dla obszaru dorzecza Wisły” określone zostały cele środowiskowe dla wód powierzchniowych, obszarów chronionych oraz wód podziemnych. Zgodnie z zapisami w/w dokumentu, dla naturalnych części wód celem środowiskowym będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, natomiast dla silnie zmienionych oraz sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych • zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych • zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasileniem wód podziemnych • wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się 	<p>Inwestycje zawarte w projekcie "Programu..." nie będą powodować negatywnych skutków i oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe. Działania dotyczące rozbudowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej są inwestycjami proekologicznymi i nie przyniosą negatywnych skutków. W odniesieniu do budowy zbiorników wodnych - wpływ na wody powierzchniowe i podziemne musi być wykazany w stosunku do konkretnego przedsięwzięcia i jego uwarunkowań.</p> <p>W odniesieniu do art.81 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz zapisów „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” i „MasterPlanu” dla obszaru dorzecza Wisły” należy stwierdzić, że większość planowanych inwestycji nie będą wywierać negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>Na terenie Powiatu Skarżyskiego występują GZWP Nr 415 Górna Kamienna, GZWP Nr 419 Bodzentyn, GZWP Nr 414 Zagnańsk, GZWP Nr 412 Szydłowiec-Goszczewice. Wszystkie zbiorniki posiadają strefę ochronną ponieważ wody podziemne nie są równomiernie chronione przed zanieczyszczeniami. Głównym celem ochrony wód</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego
na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<p>rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.</p> <p>W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia. Znajdują się one w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Dla ujęć wód podziemnych określona jest strefa ochrony bezpośredniej. Nakazy w strefie bezpośredniej dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni.</p> <p>W strefach bezpośredniej ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy m.in.: budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt, rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody.</p>	<p>podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, a w miarę możliwości przywrócenie i zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników oraz zachowanie naturalnej funkcji tych wód w ekosystemie. Eksploatacja wód podziemnych na terenie opracowania prowadzona jest studniami wierconymi. W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia., które znajdują się w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Strefy te dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. W ramach strefy pośredniej wyróżnia się część wewnętrzną przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej oraz część zewnętrzną. Nakazy w strefie bezpośredniej dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni.</p> <p>W strefach ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy w strefie bezpośredniej m.in.: budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt, rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody. W strefie pośredniej ujęcia wody zakazuje się: budowy nowych ujęć wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę i dla działalności gospodarczej, lokalizowania</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		<p>inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska, lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych, wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi. Ponadto: lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt, budowy nowych zabudowań gospodarczych i mieszkalnych, budowy magazynów nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw, wydobywania kopalin.</p> <p>Zadania zawarte w projekcie dokumentu nie naruszają zapisów co do stref ochronnych ujęć wody i GZWP.</p>
<p>na emisję zanieczyszczeń do powietrza</p>	<p>W sprawie emisji zanieczyszczeń do powietrza za obowiązujące przyjmuje się Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1031).</p> <p>Dla zadań z omawianego terenu ponadto należy uwzględniać także zapisy "Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część B - strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia pyłu PM10, benzo(a)pirenu i ozonu" (Uchwała Nr XIII,234/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 14 listopada 2012) i "Programu ochrony powietrza województwa świętokrzyskiego – strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia pyłu PM2,5 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych" (Uchwała Nr 1388/12 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 3 października 2012r.).</p>	<p>Poprzez termomodernizację budynków i modernizację źródeł ciepła nastąpi wzrost oszczędności energii, redukcja strat ciepła, ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji chemicznych (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska. Funkcjonowanie sieci gazowej zapewni mieszkańcom dostęp do paliwa, które powoduje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń do atmosfery niż stosowane dotychczas paliwa węglowe, co przyczyni się do poprawy stanu środowiska, atmosfery, ograniczenie zjawiska „niskiej emisji”.</p> <p>Przeprowadzanie powyższych inwestycji ma zdecydowanie krótkotrwały wpływ na ludzi na etapie realizacji, a efekty działań w fazie eksploatacji będą znacząco pozytywne i odczuwalne w perspektywie długoterminowej.</p> <p>Realizacja zadań ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
oddziaływania pól elektromagnetycznych na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności	<p>Zasady ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.</p> <p>Ochrona przed niekorzystnym działaniem pola elektromagnetycznego polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska naturalnego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym, • zmniejszenie poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. 	<p>W projekcie "Programu..." nie przewiduje się realizacji inwestycji, które byłyby potencjalnymi emitorami pól elektromagnetycznych i które miałyby znaczący wpływ na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności. Działające na terenie powiatu stacje elektroenergetyczne są obiektami ogrodzonymi, gdzie nie występują przekroczenia dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego. Pola elektromagnetyczne emitowane przez urządzenia zamykają się w granicach obiektu i nie wpływają niekorzystnie na otoczenie. Nie przewiduje się lokalizacji urządzeń, które miałyby większy wpływ na promieniowanie elektromagnetyczne dla mieszkańców niż obecnie istniejące.</p>
gospodarkę odpadami	<p>Dla zadań z omawianego terenu należy uwzględnić także zapisy podjęte Uchwałą Nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2012-2018". Powiat skarżyski - wg powyższego Planu - należy do Regionu 6 gospodarki opadami komunalnymi. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów jest RIPOK w Końskich (ul. Spacerowa).</p> <p>Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych, które dziś w większości trafiają na składowisko odpadów. Odpady takie zbierane są selektywnie poprzez: Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, sklepy RTV i AGD, pojemniki w instytucjach na konkretne rodzaje odpadów, apteki, stacje demontażu pojazdów, itp. Prowadzenie stałej edukacji i informacji dotyczącej konieczności selektywnego zbierania tych odpadów, ze wskazaniem miejsc ich składowania, a także pokazującej szkodliwość ich oddziaływania na zdrowie i środowisko w przypadku niewłaściwego postępowania, powinno w rezultacie przyczynić się do znaczącej poprawy stanu środowiska w gminie.</p>	<p>W ramach projektu "Programu..." przewiduje się realizację racjonalnej gospodarki odpadami, w tym: prowadzenie selektywnej zbiórki według zasady "zaśmiecający płaci", odzysk surowców, odbiór odpadów niebezpiecznych. Racjonalna gospodarka oraz prowadzenie selektywnej zbiórki i odzysk surowców, stanie się przyczyną poprawy jakości środowiska, a szczególnie powierzchni ziemi. Istotnym zadaniem gminy jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest. W przypadku braku realizacji w/w zadań może nastąpić sytuacja składowania tego rodzaju odpadów w miejscach na ten cel nie przeznaczonych – zanieczyszczenie środowiska oraz zagrożenie dla zdrowia ludzi poprzez niewłaściwe usuwanie azbestu. (Oddziaływanie tego zadania opisano w poniższej tabeli).</p>
klimat	-	Projekt dokumentu nie przewiduje inwestycji, która miałaby znaczący wpływ na zmianę klimatu i jej otoczenia.
poziom hałasu	Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 519) oraz ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085), regulują	Najbardziej uciążliwe dla otoczenia, wśród inwestycji przewidzianych w "Programie...", będą prace związane z przebudową ulic. Roboty drogowe o dużej koncentracji

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<p>przepisy dotyczące klimatu akustycznego. Przepisy tych ustaw są wyrazem nowej, spójnej z ustawodawstwem Unii Europejskiej, polityki w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>W odniesieniu do zagadnień akustycznych, wspomniane akty prawne dostosowują przepisy polskie do regulacji UE, w szczególności znajdującej podstawę prawną w regulacjach zawartych w Dyrektywie w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku (2002/49/EC).</p> <p>Ocena stanu środowiska w wyniku emisji hałasu dokonywana jest przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku wyrażonego w dB. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku z dnia 14 czerwca 2007r. (tj. Dz. U. 2014, poz. 112) określa: dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby. Normy określone dla terenów zabudowy zagrodowej (w odniesieniu do jednej doby) wynoszą: $L_{Aeq D} = 65$ dB w porze dziennej, $L_{Aeq N} = 55$ dB w porze nocnej.</p> <p>Urządzenia stosowane podczas prac budowlanych powinny spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 105, poz. 718).</p>	<p>sprzętu budowlanego powodują istotne pogorszenie klimatu akustycznego w otoczeniu miejsca ich realizacji nawet do: 25 m - 83,4 dB(A), 50 m - 73,7 dB(A), 100 m - 58,3 dB(A), 200 m - 48,9 dB(A). Do szczególnie hałaśliwych robót należy zaliczyć: frezowanie nawierzchni, wykonywanie stabilizacji gruntu spoiwami hydraulicznymi oraz układanie warstw nawierzchni (w szczególności ich zagęszczanie). Hałas oraz drgania będą emitowane głównie przez maszyny spalinowe (koparki, ładowarki, spychacze), urządzenia budowlane (wiertarki, młoty, urządzenia pomocnicze, takie jak sprężarki, kompresory) i środki transportu. Maszyny budowlane i środki transportu stanowią źródła hałasu o mocy akustycznej w granicach 95-102 dB. Z tego względu prace budowlane powinny być wykonywane jedynie w porze dziennej. W miarę możliwości należy używać sprzęt i urządzenia w osłonach dźwiękoszczelnych oraz stosować odpowiedni sprzęt i środki transportu, ważna jest tutaj zarówno jakość sprzętu, jego prawidłowa eksploatacja i konserwacja, jak i dodatkowe wyposażenie w urządzenia zmniejszające niekorzystne oddziaływanie na środowisko. Dla sprzętu nowego obowiązują obecnie wymagania odnośnie emisji hałasu do środowiska. Inwestycja drogowa - nawet po jej zakończeniu - będzie nadal oddziaływała na klimat akustyczny okolicy. Hałas drogowy, w przypadku przebudowy drogi, może być mniejszy, niż przed przebudową, ze względu na poprawę stanu technicznego, płynności ruchu itp.</p> <p>Stosowanie powyższych zaleceń pozwoli na ograniczenie emisji hałasu i zminimalizuje negatywny wpływ na klimat akustyczny otoczenia podczas budowy. Na zwiększony poziom hałasu będą narażeni mieszkańcy posesji sąsiadujących z rejonem prowadzonych prac oraz osoby przebywające tymczasowo w pobliżu. Hałas związany z</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		<p>przebiegiem pracami budowlanymi będzie występować okresowo. Uciążliwości związane z budową będą miały charakter tymczasowy i ustąpią w momencie ukończenia prac budowlanych.</p>
<p>ryzyko wystąpienia poważnych awarii</p>	<p>Przez pojęcie poważnych awarii rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania, lub transportu w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.</p> <p>W celu przeciwdziałania poważnym awariom organy Inspekcji Ochrony Środowiska: prowadzą kontrole podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii, prowadzą szkolenia dla organów administracji oraz podmiotów w/w, badają przyczyny powstawania oraz sposoby likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska, prowadzą rejestr zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska ,prowadzą rejestr poważnych awarii.</p>	<p>Zadania w ramach projektu dokumentu zmierzają do poprawy stanu infrastruktury technicznej, żeby zmniejszyć ryzyko awarii i niekorzystnych skutków dla środowiska, np. wycieku substancji ropopochodnych lub niebezpiecznych na drogach, zmniejszenia ryzyka awarii instalacji technicznej.</p>
<p>obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego...</p>		<p>Planowane inwestycje nie wpłyną negatywnie na obiekty ważne dla dziedzictwa kulturowego występujące na terenie Powiatu</p>

6.5.3. Oddziaływanie planowanych inwestycji na zdrowie i życie ludzi

Oddziaływanie inwestycji na zdrowie i życie ludzi:

Element	Oddziaływanie inwestycji
zdrowie i życie ludzi	<p>Większość zadań przewidzianych do realizacji na terenie Powiatu będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi, ponieważ w ich wyniku zmniejszą się niekorzystne oddziaływania np. zmniejszenie uciążliwości hałasu czy emisji spalin w wyniku modernizacji dróg, oszczędne gospodarowanie wodą w wyniku przeprowadzenia inwestycji rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, oszczędność ciepła w wyniku termomodernizacji i budowy nowych budynków, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii itp. Projekty przewidziane do realizacji nie będą miały znaczącego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi, ponieważ są to zadania głównie budowlane, odbywające się z zamkniętym, zazwyczaj niewielkim obszarze, ograniczające swoje oddziaływanie do danego obiektu, terenu lub jego najbliższego otoczenia. Przy zachowaniu przepisów BHP oraz postępowania przy prowadzeniu inwestycji budowlanych nie powinno dojść do sytuacji, w których narażone byłoby zdrowie i życie ludzi.</p> <p>Większość zadań przewidzianych do realizacji na terenie gminy będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi, ponieważ w ich wyniku zmniejszą się niekorzystne oddziaływania np. zmniejszenie uciążliwości hałasu czy emisji spalin w wyniku modernizacji dróg, oszczędne gospodarowanie wodą w wyniku przeprowadzenia inwestycji wodociągowej i rozbudowy kanalizacji sanitarnej, oszczędność ciepła w wyniku termomodernizacji budynków i, itp.</p> <p>Inwestycje kubaturowe przewidziane do realizacji na terenie gminy nie będą miały znaczącego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi, ponieważ są to zadania głównie budowlane lub remontowe odbywające się z zamkniętym, zazwyczaj niewielkim obszarze, ograniczające swoje oddziaływanie do danego obiektu lub jego najbliższego otoczenia. Przy zachowaniu przepisów BHP oraz postępowania przy prowadzeniu inwestycji budowlanych nie powinno dojść do sytuacji, w których narażone byłoby zdrowie i życie ludzi.</p> <p>Uciążliwości akustyczne związane z planowanymi inwestycjami liniowymi, w tym drogowymi, opisano w powyższym punkcie.</p> <p>W projekcie "Programu..." przewidziano do realizacji zadanie usuwania azbestu, które jest zadaniem mającym wpływ na gospodarkę odpadami oraz zdrowie ludzi. Oczyszczenie terenu gminy z azbestu dotyczyć będzie głównie terenów zurbanizowanych. Dlatego też ewentualne szkodliwe oddziaływanie w trakcie rozbioru będzie dotyczyło tylko niewielkiego obszaru, nie będzie znacząco wpływać na stan środowiska naturalnego. Warunkiem jest właściwe, zgodne z normami bezpieczeństwa, przeprowadzone przez wyspecjalizowane firmy usunięcie pokryć azbestowych.</p> <p>Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego. Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych, zobowiązany jest do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon, • ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon, • umieszczeniu tablic ostrzegawczych o treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem", "Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony", • zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

Element	Oddziaływanie inwestycji
	<p>Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi. Zapewnienie powyższego wymaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy, • demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.), tam gdzie jest to technicznie możliwe, • odspajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze. <p>Demontaż wyrobów zawierających azbest nierozzerwalnie związany jest z procesem powstawania odpadów. Obecnie jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Inne projekty przewidziane do realizacji na terenie gminy nie będą miały znaczącego oddziaływania na ludzi. Przy zachowaniu przepisów BHP oraz postępowania przy prowadzeniu inwestycji budowlanych nie powinno dojść do sytuacji, w których narażone byłoby ich zdrowie i życie.</p> <p>Większość zadań przewidzianych do realizacji na terenie gminy będzie miała w perspektywie długoterminowej pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi, ponieważ w ich wyniku zmniejszą się niekorzystne oddziaływania np. zmniejszenie uciążliwości hałasu czy emisji spalin w wyniku modernizacji dróg, oszczędne gospodarowanie wodą w wyniku przeprowadzenia inwestycji wodociągowania i budowy kanalizacji sanitarnej, oszczędność ciepła w wyniku termomodernizacji budynków, itp..</p>

7. Rozstrzygnięcia administracyjne dla planowanych przedsięwzięć

Rozstrzygnięcia administracyjne w stosunku do zadań inwestycyjnych Gminy Blizyn

W "Prognozie oddziaływania na środowisko do Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Blizyn obejmującego miejscowości: Gilów, Gostków, Jastrzębia, Wojtyniów i Wołów" przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko planowanego zbiornika w Wołowie.

Informacje o inwestycji budowy planowanego zbiornika wodnego w Wołowie

Charakterystyka zbiornika	
Dane o planowanym zbiorniku	<ul style="list-style-type: none"> zbiornik wodny „Wołów” na rzece Kamiennej (przedsięwzięcie znajduje się w „Programie Małej Retencji dla województwa świętokrzyskiego”) podstawowa funkcja zbiornika - retencja wody dla celów gospodarczych i pokrycia niedoborów wody w rzece poniżej zbiornika w okresach suszy. Dodatkowymi funkcjami zbiornika będą: retencja powodziowa w okresie wezbrań, poprawienie bilansu wodnego w zlewni poniżej zbiornika przez wyrównanie przepływów w okresach stanów niskich oraz zapewnienie przepływu nienaruszalnego w okresach niżówek, cele rekreacyjne i rozwój agroturystyki, uprawianie sportów wodnych zbiornik zaliczany jest do inwestycji celu publicznego woda zasilająca zbiornik: rzeka Kamienna i opady atmosferyczne podstawowe parametry zbiornika: NPP = 248,0 – poziom wody równy z koroną przelewu, Max PP = 248,75 – poziom wody przy przepływie miarodajnym (Max PP), VNPP = 674 tys. m³ – pojemność zbiornika przy NPP, V max = 927 tys. m³ – pojemność zbiornika przy Max PP, V pow = 253 tys. m³ – pojemność zbiornika przy przepływie miarodajnym (Max PP), H = 3,5 m – maksymalna głębokość zbiornika przy NPP, A = 33,7 ha – powierzchnia zalewu przy NPP - hsr = 2,00 m – średnia głębokość zbiornika, teren powierzchni ok. 33,7 ha.
Ochrona zbiornika	Wokół projektowanego zbiornika wyznaczono 50,0 m pas terenu stanowiącego bufor ochronny zbiornika, w granicach którego wprowadza się zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych nie związanych z projektowanym zbiornikiem i jego funkcjonowaniem. Na północ od projektowanego zbiornika wyznaczono potencjalne tereny przeznaczone do lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z turystką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem – ogólnodostępne lub indywidualne.
Wpływ na wody podziemne	Realizacja zbiornika (leżącego w granicach GZWP Nr 415) nie zakłóci naturalnych parametrów wód podziemnych, ponieważ zbiornik będzie zasilany z wód powierzchniowych – rzeki Kamiennej i opadów atmosferycznych. Ewentualne powierzchniowe przesiąki wody ze zbiornika, przez gleby i skały stanowiące nadkład nad istniejącym lustrem wody podziemnej, nie będą stanowiły zagrożenia dla jakości wód podziemnych.
Zagrożenia	Zagrożeniem dla terenów zamieszkałych będzie pęknięcie zapory wodnej, które spowoduje gwałtowną, jednorazową falę o wysokości porównywalnej dla szacunkowej fali powodziowej o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%.
Skutki oddziaływania zbiornika w Wołowie na środowisko	
Skutki pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> poprawa bezpieczeństwa powodziowego w zlewni poniżej zbiornika – zbiornik jest w stanie przejąć całą falę powodziową przy przepływie miarodajnym Q1% zwiększenie zasobów wodnych w zlewni poniżej zbiornika – zbiornik będzie służył dla pokrycia potrzeb rolnictwa w okresach suszy podniesienie poziomu wód gruntowych na obszarze przyległym do zbiornika stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju flory i fauny wodnej i ptactwa wodnego zabezpieczenie wody dla celów pożarowych poprawa jakości wód poniżej zbiornika – na skutek osadzenia nieczystości na dnie zbiornika oraz poprzez rozcieńczenie ewentualnych zanieczyszczeń wody podczas niekontrolowanych zrzutów ścieków poniżej zbiornika poprawa estetyki krajobrazu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie zbiornika dla celów rekreacyjnych, wędkarskich i sportów wodnych pojawia się infrastruktura turystyczno – rekreacyjna dająca miejsca pracy, wzrasta wartość gruntów wokół zbiornika
Skutki negatywne	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie ruchu pojazdów na drogach dojazdowych do terenu budowy, zwiększony hałas maszyn i urządzeń przy realizacji robót zmiana warunków bytowania flory i fauny na terenie zajęтым pod zbiornik ubożenie różnorodności biologicznej siedlisk, zmiana ekosystemu rzecznoego na jeziorny płoszenie zwierząt zmiana reżimu rzeki, co powoduje zmniejszenie amplitudy wahań przepływów i poziomów wody (może przyczyniać się do zaniku siedlisk lasów łęgowych, wymagających okresowego zalewu) zatrzymanie naturalnego transportu rumowiska rzecznoego wleczonoego i unoszonego, co powoduje stopniowe zamulanie zbiornika od strony zapory, woda spływająca ze zbiornika pozbawiona jest rumoszu hamującego jej impet, co powoduje erodowanie koryta rzeki poniżej zapory przeszkoda na trasie migracji ryb dwuśrodowiskowych zahamowanie procesów samooczyszczenia wody, odbywającego się naturalnie przy turbulentnym (burzliwym) przepływie wody o niskiej głębokości (możliwość pojawienia się toksycznych sinic) wzrost pojemności cieplnej i zmiana współczynnika odbicia powodują ogrzewanie wody możliwość powstania stref niedotlenionych przy dnie zbiornika i przy zaporze konieczność przebudowy infrastruktury technicznej bezpowrotne zatopienia ewentualnego, niezbadanego dziedzictwa archeologicznego i kulturowego możliwość wystąpienia podtopień lokalnych w cofce zbiornika możliwość wystąpienia katastrofy budowlanej, zatapiającej tereny poniżej zbiornika
Zwiększenia funkcji retencyjnych terenu w sposób przyjazny dla środowiska, bez budowy zbiornika retencyjnego	
Rozwiązania alternatywne	<ul style="list-style-type: none"> renaturyzacja koryta rzek szczególnie w ich źródłiskowych odcinkach, przywrócenie terenów naturalnych mokradeł zamiana systemów melioracji odwodniającej na system nawadniająco-odwodniający poprzez budowę zastawek na odprowadzalnikach zwiększenie naturalnej retencyjności terenu dzięki utrzymywaniu nieregularności terenu i mikrorzeźby terenu oraz poprzez zwiększenie obudowy biologicznej cieków i lesistości terenu; poprawa retencyjności terenów rolnych poprzez: wzrost ilości trwałych użytków zielonych, stosowanie poplonów, zwiększanie ilości próchnicy w glebie, stosowanie sprzętu rolnego nieubijającego glebę pod warstwą orną, orka tylko w poprzek stoku, tworzenie tarasów na polach ornym, zaniechanie wypalania traw likwidacja niekoniecznych wałów przeciwpowodziowych wzdłuż terenów łąk i pastwisk, dając możliwość naturalnego rozprzestrzeniania się wody w dolinach rzecznych.

8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024"

Prawidłowo realizowany rozwój przestrzenny gminy powinien uwzględniać ochronę środowiska naturalnego oraz eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócić jego funkcjonowanie.

Część obiektów i form zagospodarowania przestrzeni, w stosunku do których przewidziano zadania inwestycyjne, zapisane w projekcie "Programu..." (np. inwestycje z zakresu przebudowy dróg itp.) już istnieje. Obecny dokument uwzględnia głównie zmiany dotyczące podniesienia atrakcyjności terenów gminnych oraz aktywizacji obszarów wiejskich, zarówno w aspekcie gospodarczym, społecznym, jak i środowiskowym.

Poniżej przedstawiono potencjalne zmiany stanu środowiska, jakie mogłyby mieć miejsce w przypadku braku realizacji ustaleń projektu "Programu...":

- pogorszenie jakości powietrza
- wzrost niekorzystnego oddziaływania hałasu na ludzi
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków
- zmniejszanie się zasobów wodnych
- postępująca degradacja gleb
- postępująca degradacja zasobów przyrodniczych oraz walorów kulturowych
- wzrost zużycia surowców i wody
- niewłaściwą gospodarkę odpadami komunalnymi, przemysłowymi i niebezpiecznymi
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Należy zatem przyjąć, że ewentualne negatywne skutki dla środowiska byłyby większe przy braku realizacji zamierzeń omawianego dokumentu.

9. Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu POŚ dla Powiatu Skarżyskiego

Działania łagodzące to środki zmierzające do zmniejszenia lub nawet eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego.

Działania kompensujące to działania najczęściej niezależne od przedsięwzięcia inwestycyjnego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko, jakie jest spowodowane realizacją tego przedsięwzięcia.

Projekt "Programu..." nie jest konkretnym opracowaniem określającym szczegółowo planowane działania na terenie gminy. Jak wykazano w powyższych rozdziałach większość zaproponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument przedstawia ogólne propozycje inwestycji i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska

zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Ze względu na charakter i skalę planowanych zadań ujętych w „Programie ...” nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i życia ludzi. Teren, na którym prowadzone będą działania inwestycyjne nie wykracza poza granice administracyjne powiatu skarżyskiego.

Proponowane środki i zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Zdrowie ludzi	<ul style="list-style-type: none"> • Oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac, • Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP, • Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu, • Stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych
Świat zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonywanie inwentaryzacji budynków przed przystąpieniem do prac budowlanych pod kątem występowania ptaków oraz nietoperzy, • Prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy czy innych gatunków ważnych ze względów przyrodniczych, których występowanie stwierdzono, • W sytuacji braku możliwości prowadzenia prac w okresie pozalęgowym odpowiednio wcześniej należy zabezpieczyć budynki przed możliwością zakładania w nich lęgówisk, • Prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie
Świat roślin	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz nawiązującej do otoczenia, • Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska, • Prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych, • Zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego (np. włókniny i obudowy drewniane), • Maksymalnie ograniczać rozmiary planów budowy
Wody powierzchniowe i podziemne	<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpieczenie placów budowy (skład materiałów, odpadów) w sposób zapobiegający kontaktowi z wodami opadowymi i gruntowymi, • Zbierać w sposób selektywny powstające odpady i gromadzić je czasowo do momentu wywozu na składowisko odpadów lub innego zagospodarowania, • Kontrola szczelności instalacji paliwowych pojazdów i maszyn wykorzystywanych w czasie prac budowlanych celem zapobieżenia możliwości miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi, • Zapewnienie zaplecza socjalnego oraz przenośnych toalet dla pracowników budowy oraz regularne opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów asenizacyjnych wyposażonych w odpowiedni sprzęt, • Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych
Jakość powietrza	<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót w szczególności poprzez: systematycznie sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn budowlanych
Powierzchnia ziemi	<ul style="list-style-type: none"> • Przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez inwestycje przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań • Przed rozpoczęciem prac ziemnych należy zebrać warstwę gleby (humus), a po

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
	zakończeniu prac rozplantować na powierzchni terenu, <ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu • Nie wprowadzenia elementów dyszarminizujących w chronionym krajobrazie
Klimat	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum celem ograniczenia emisji spalin, • Stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu, • Stosować urządzenia o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń
Zabytki i dobra materialne	<ul style="list-style-type: none"> • W wyniku realizacji przedsięwzięć nastąpi rozwój i odnowienie infrastruktury technicznej, odnowienie obiektów publicznych w wyniku termomodernizacji, • W wyniku realizacji inwestycji wzrośnie atrakcyjność gminy dla przyszłych inwestorów oraz zwiększy się standard życia lokalnej społeczności

W stosunku do konkretnych inwestycji należy przewidzieć odrębne działania zapobiegające naruszeniom zasobów środowiskowych:

- realizacja zadań rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej i przebudowy oczyszczalni ścieków - opracowanie koncepcji budowy zgodnej z warunkami ukształtowania terenu i rzeczywistymi potrzebami długoterminowymi, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, uprzątniecie terenu
- realizacja zadań przebudowy ulic i mostu w ciągu drogi w m. Majków - dopasowanie technologii, zabezpieczenie spływu z nawierzchni jezdni, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, odpowiednie zabezpieczenie krzyżujących się instalacji, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, ewentualna budowa przejść dla zwierząt, uprzątniecie terenu
- realizacja zadań termomodernizacji obiektów - opracowanie technologii, dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, korzystanie z nowoczesnych technologii i urządzeń niskoemisyjnych
- realizacja zadania usuwania azbestu (stosowanie się do przepisów BHP oraz przepisów związanych z właściwą rozbiórką, składowaniem i wywozem materiałów zawierających azbest, wykonywania zadania przez wyspecjalizowane podmioty).

Prace budowlane powinny zostać wykonane: pod nadzorem archeologicznym i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (jeśli inwestycja dotyczy budynku zabytkowego lub znajduje się w rejonie zainteresowania archeologicznego), w uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska i Inspektorem Sanitarnym.

10. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie POŚ dla powiatu skarżyskiego

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach POŚ ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument przedstawia ogólne propozycje przedsięwzięć i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań w ramach POŚ silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji
- warianty konstrukcyjne i technologiczne
- warianty organizacyjne
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

Na etapie sporządzania prognozy dysponowano dokumentami strategicznymi opracowanymi dla Powiatu Skarżyskiego, które pozwoliły na sprawdzenie w jaki sposób proponowane w „Programie ...” rozwiązania dostosowane są do planów inwestycyjnych. Realizacja zadań w zakładanych ramach czasowych będzie w większości przypadków uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych (pomocowych).

11. Oddziaływania transgraniczne projektu "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024"

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku oraz z Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Powiat Skarżyski nie jest położony w obszarze przygranicznym, a realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska...” ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu dokumentu nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

12. Niedostatki i braki materiałów utrudniające ocenę szkodliwego oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanego dokumentu

W trakcie opracowywania "Prognozy..." utrudnianie dotyczyły braku planów i lokalizacji dla niektórych przedsięwzięć na terenie powiatu.

W trakcie prac nad "Programem Ochrony Środowiska..." opierano się na wszelkich dostępnych materiałach dotyczących opracowania diagnozy obecnego stanu środowiska Powiatu Skarżyskiego i gmin, w jego skład wchodzących, oraz na dokumentach planistycznych gminy i innych podmiotów.

Podczas wdrażania "Programu..." zakłada się wykorzystanie obecnie znanych i używanych metod, technik, technologii. Dlatego też schematy: oceny, wdrażania, ewaluacji, monitoringu jego wskaźników, i finansowania „Programu...” zostały nakreślone.

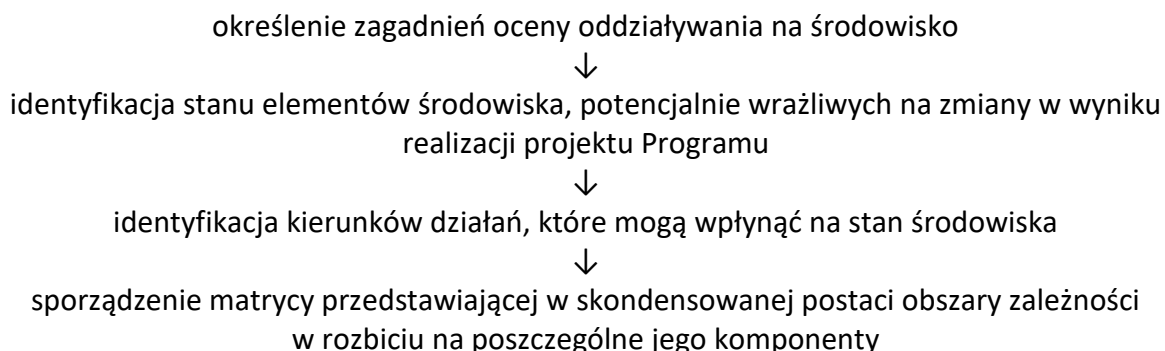
13. Informacje końcowe

13.1. Metody wykorzystane przy opracowaniu „Prognozy...” i analizie "Programu Ochrony Przyrody..."

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko dla "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” posłużono się następującymi metodami:

- aby w pełni ocenić czy poddawany prognozie dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska kierujące się zasadą zrównoważonego rozwoju zbadano zgodność "Programu..." z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla (wspólnotowych, krajowych, wojewódzkich),
- przeprowadzono analizę zgodności dokumentu z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie gminy,
- w bezpośrednim badaniu prognozy oddziaływania na środowisko dokumentu "Programu..." posłużono się metodą sporządzenia matrycy interakcji: wpływ danej inwestycji na poszczególne komponenty środowiska naturalnego oznaczono określonym symbolem.

Schemat przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko

Niniejsza "Prognoza oddziaływania na środowisko..." została opracowana na podstawie zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko. Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano również informacje udostępnione przez: WIOŚ w Kielcach, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Starostwa Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej, a także posiadaną wiedzę i doświadczenia w zakresie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan ochrony środowiska na terenie gminy oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie.

13.2. Metody analizy realizacji skutków "Programu Ochrony Środowiska..."

Zasadnicze znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji projektu "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024" posiada organ wykonawczy powiatu. Projekt określa zasady oceny i monitorowania efektów jej realizacji (wskaźniki ilościowe i jakościowe), które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku.

Projekt "Programu..." jest dokumentem planistycznym, którego realizacja zależy od bardzo wielu czynników, nie tylko od możliwości inwestycyjnych poszczególnych gmin, ale też od planów i zasobów osób indywidualnych.

13.3. Metody analizy realizacji postanowień projektu POŚ

Projekt POŚ dla powiatu skarżyskiego określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W ramach każdego priorytetu zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla każdego wskaźnika określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji Programu na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie co dwa lata.

W ramach prac nad Prognozą dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w Programie propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany jakie nastąpią w środowisku w wyniku jego realizacji.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”, została opracowana zgodnie z ustawą „Prawo ochrony środowiska” i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze obszaru gminy. Zakres merytoryczny prognozy wynika z art. 41 ust. 2 w/w ustawy. Celem „Prognozy...” jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania „Programu...” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja zawartych w niej założeń sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi. „Prognoza...” ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji „Programu...” na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu. Wpływ ten ma dotyczyć w szczególności: obszarów Natura 2000, bioróżnorodności przyrodniczej, roślin, zwierząt, ludzi, krajobrazu, wód, powierzchni ziemi, powietrza, klimatu, dóbr materialnych i dóbr kultury.

Powiat Skarżyski leży w centralno-północnej części województwa świętokrzyskiego. Graniczy z powiatami województwa świętokrzyskiego oraz województwa mazowieckiego. Powiat Skarżyski tworzy 5 gmin: Skarżysko-Kamienna – gmina miejska, jednocześnie miasto powiatowe, Suchedniów – gmina miejsko-wiejska i gminy wiejskie: Bliżyn, Łączna i Skarżysko Kościelne. Powierzchnia ogólna Powiatu wynosi 395,5 km². Powiat Skarżyski liczy ogółem 77039 mieszkańców (wg stanu na 31.12.2015r.).

Skrócona charakterystyka środowiska Powiatu Skarżyskiego:

- położenie w makroregionie Wyżyna Kielecka (który obejmujące część Płaskowyżu Suchedniowskiego oraz fragmenty mezoregionów: od północy Garbu Gielniowskiego i Przedgórze Łżeckiego oraz od południa Gór Świętokrzyskich)
- występują głównie gleby bielcowe dominują gleby o niskiej wartości produkcyjnej (od IVa do VI, kompleksy żytne słabe i najłabsze (żytnio-tubinowe))
- wody podziemne występują w poziomach: sylursko- dewońskim, triasowym, jurajskim i czwartorzędowym. Na terenie Powiatu znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: nr 415 – Górna Kamienna oraz 414 – Zagnańsk i w niewielkim fragmencie nr 419 – Bodzentyn. I Nr 412 Szydłowiec - Goszczewice
- główne rzeki Powiatu: Kamienna i Kamionka
- lasy zajmują powierzchnię 23 261,46 ha, w tym: lasy publiczne zajmują powierzchnię 19 536,61 ha, lasy prywatne 3 724,85 ha. Lasy państwowe należą do nadleśnictw: Skarżysko, Suchedniów, Zagnańsk i Stąporków
- indywidualne formy ochrony przyrody funkcjonujące w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych to: Świętokrzyski Park Narodowy, Suchedniowsko-Oblęgarski Park Krajobrazowy, Sieradowicki Park Krajobrazowy, Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Suchedniowsko-Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszary Natura 2000: „Lasy Suchedniowskie” PLH260010 i „Ostoja Sieradowicka” PLH260031, Dolina Krasnej (PLH260001) Łysogóry (PLH260002), Ostoja Sieradowicka (PLH260031), Lasy Skarżyskie (PLH260011), Ostoja Barcza (PLH260025), Uroczysko Pięty (PLH260012), Dolina Czarnej (PLH260015), Rezerwat „Świnia Góra”, „Dalejów”, „Ciehostowice”, stanowiska dokumentacyjne i użytki ekologiczne.

W projekcie "Programu Ochrony Środowiska... " wyznaczono priorytety w zakresie ochrony środowiska dla powiatu:

- poprawa stanu środowiska w poszczególnych obszarach powiatu skarżyskiego
- przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy powiatu skarżyskiego

Działania w "Programie... " realizowane będą w latach 2015-2024 w podziale na grupy: powietrze atmosferyczne, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, wody podziemne i powierzchniowe, gospodarka odpadami, gleby i zasoby naturalne, środowisko przyrodnicze, zagrożenie dla środowiska i edukacja ekologiczna.

W "Prognozie..." przeprowadzone analizę stanu aktualnego środowiska naturalnego w gminie oraz analizę zagrożeń dla jego poszczególnych komponentów. Przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji zadań na następujące elementy: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi i gleby, przyrodę i krajobraz. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych,

średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) przedstawione zostały w podziale na poszczególne grupy zadań. Ponadto wykazano wpływ inwestycji na:

- poszczególne formy ochrony przyrody,
- chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów,
- na drożność korytarzy ekologicznych i zadrzewień,
- ekosystemy wodno- błotne, łąki i torfowiska,
- krajobraz,
- na wody powierzchniowe i podziemne oraz odprowadzenie i oczyszczanie ścieków (w tym wód deszczowych),
- oddziaływanie pól elektromagnetycznych z urządzeń infrastruktury technicznej w terenach zabudowy mieszkaniowej oraz miejscach dostępnych dla ludności,
- gospodarkę odpadami,
- ryzyko wystąpienia poważnych awarii,
- klimat,
- poziom hałasu,
- zdrowie i życie ludzi.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych założeń "Programu...". Wykazano, że żadne z proponowanych działań nie ma znaczącego, negatywnego oddziaływania na środowisko. Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji: rozbudowy infrastruktury technicznej i infrastruktury drogowej. Dla większości przedsięwzięć bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. Działania podejmowane w ramach „Programu...” przyniosą dodatnie – pozytywne – skutki dla środowiska w perspektywie długoterminowej. Ponieważ większość proponowanych przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy, przed przystąpieniem do realizacji, rozważyć warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej i innych niezbędnych uzgodnień.

Szczegółowy wpływ konkretnej inwestycji na środowisko naturalne powinien zostać określony na etapie trwania procedury oddziaływania na środowisko tejże inwestycji. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając łącznie wszystkie uwarunkowania przedsięwzięcia może w drodze postanowienia stwierdzić obowiązek przeprowadzenia oceny jego oddziaływania na środowisko.

Realizacja żadnego z proponowanych działań na terenie gminy nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W przypadku, gdy "Program Ochrony Środowiska..." nie zostanie wdrożony prowadzić to może do pogłębiania się problemów ochrony środowiska (co negatywnie wpływać będzie m.in. na zdrowie mieszkańców).

Przeprowadzona analiza i ocena działań zawartych w projekcie "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024" pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości

środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.